

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

DYSTRANS PROJESİ
GEÇİŞ DÖNEMİ DESTEK KİTİ (O2)
ANNE BABA REHBERİ

Bu çalışma İstanbul İl Millî Eğitim Müdürlüğü Koordinatörlüğünde
altı ortak ülkeden proje ortaklarının işbirliği ile hazırlanmıştır.
Ulusal proje ekipleri içeriğin oluşturulmasında her konuda katkı sağlamıştır.

Bu çalışmadaki tüm bilgilerden Ulusal Proje Ekipleri sorumludur.

Tüm yayın hakları saklıdır.

İSTANBUL İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ,

İSTANBUL, TÜRKİYE, 2019

Bu Proje Erasmus+ Programı kapsamında Avrupa Komisyonu tarafından desteklenmektedir.
Ancak burada yer alan görüşlerden Avrupa Komisyonu ve Türkiye Ulusal Ajansı sorumlu
tutulamaz.

İÇİNDEKİLER

Giriş.....	4
1. Proje Ortağı Ülkelerde Disleksi.....	6
1.1. Disleksi Anlamak.....	7
TÜRKİYE.....	7
BULGARİSTAN.....	7
ROMANYA.....	7
POLONYA.....	8
İTALYA.....	8
PORTEKİZ.....	8
1.2. İlgili Mevzuat ve Sağlanan Destekler.....	8
TÜRKİYE.....	8
BULGARİSTAN.....	9
ROMANYA.....	9
POLONYA.....	10
İTALYA.....	10
PORTEKİZ.....	11
2. Disleksinin Belirtileri.....	11
2.1. Ebeveynler evde hangi belirtileri aramalı?.....	12
Okul Öncesi Dönem.....	12
7-12 Yaş.....	12
OKUMA.....	12
YAZMA.....	13
MATEMATİK.....	14
DİĞER ALANLAR.....	14
2.2. Öğrenme zorluklarının bir sonucu olarak duygusal ve davranışsal problemler.....	15
3. Okuma / yazma becerilerini geliştirmek için önkoşullar.....	16
3.1. Algılar.....	16
3.1.1. Görsel Algılar.....	16
3.1.2. İşitsel Algılar.....	17
3.1.3. Fonolojik Algılar ve Fonolojik Farkındalık.....	17
3.2. Hafıza.....	18
3.2.1. Görsel Hafıza.....	18
3.2.2. İşitsel Hafıza.....	18
3.2.3. Kısa süreli ve uzun süreli hafıza.....	19
3.2.4. Anlamsal Hafıza.....	19
3.3. Dikkat.....	20
3.4. Mekânsal yönelim.....	21
3.5. Sıralama Becerileri.....	21
3.6. İnce Motor Beceriler.....	22
SONUÇ.....	22
4. Disleksi' nin neden olduğu öğrenme güçlükleri.....	23
4.1. Okuma ve Yazmada.....	23
4.2. Matematikte.....	27

4.3.	Yabancı Dil Öğreniminde	28
4.4.	Tarih/Coğrafya ve Fen Derslerinde.....	29
4.5.	Müzik/Resim ve Spor Derslerinde	29
4.6.	Organizasyon ve Zaman Yönetiminde	30
5.	Nasıl yardım edilir?.....	31
5.1.	Kendini geliştir	31
5.2.	Kendi duygularınızla başa çıkın.....	32
5.3.	Çocuğun kitaplardan keyif almasına yardımcı olun.....	33
5.4.	Çocuğun yazma becerilerini geliştirmesine yardımcı olun	34
5.5.	Çocuğun iyi çalışma becerileri oluşturmaya yardım edin	37
5.6.	Öğretmenlerle / okulla iletişim.....	39
6.	Yardımcı Teknolojiler	40
6.1.	Yardımcı Teknoloji Nedir?	40
6.2.	Disleksik Öğrenciler İçin Faydaları	40
6.3.	Ortak Ülkelerde Neler Mevcut	41
6.3.1.	Türkiye	41
6.3.2.	Bulgaristan.....	42
6.3.3.	Romanya.....	44
6.3.4.	Poland.....	46
6.3.5.	İtalya	46
6.3.6.	Portekiz.....	47
REFERENCES	54
EK 1	58
EK 2	59
EK 3	60
EK 4	64
EK 5: ÖRNEK OLAYLAR	68
EK 6: ETKİNLİKLER	82
A2.1. Sınıf içi Kullanıma Uygun	82
A2.2. Evde Kullanıma Uygun.....	105

Giriş

Son yıllarda disleksi, bazı kimselerin yaşadığı zorlukları ifade etmek için kullanılan oldukça tanıdık bir terim haline gelmiştir. Durumun kökenini ve buna neden olan sebepleri açıklamaya çalışan birçok yayın bulunmaktadır.

1881'de Oswald Berkhan'ın ilk disleksik belirtileri tanımlamasıyla başlayan ve 1887'de oftalmolog Rudolf Berlin'in "disleksi" terimini yeniden adlandırmasıyla devam eden süreçte araştırmacılar bu duruma neden olan biyolojik sebepleri bulmaya çalıştılar. Düzinelerce teori üretildi ve bu teoriler her yeni nesil disleksi araştırmacısı ile evrim geçirdi.

Zamanla disleksi tanımları da değişime uğradı.

Yirminci yüzyıldan önce, okuma ve yazma güçlüğü çeken çocukların tıbbi problemleri olduğu ya da yapısal olarak sınırlı veya kötü motive edilmiş oldukları düşünülmüştür. O zamanlar okuma sorunu olan çocuk grubunu ve yetişkinleri tanımlamak için "kelime körlüğü" terimi, yaygın olarak kullanılmıştır. 1930'ların ortalarından itibaren , "disleksi" terimi, literatürde eski ifadenin yerini almaya başladı. Neredeyse aynı zamanda öğrenme zorlukları, özellikle de disleksi, öncelikli eğitim sorunu olarak görülmeye başlandı. Ancak, yirminci yüzyılın ikinci yarısında, okuma ve yazma zorlukları olan bu çocukların artık tıbbi görev alanında olmadığı düşünülmeye başlanmış ve sorunun bir eğitim ortamında ele alınmasının en iyi yol olduğuna karar verilmiştir.

2009'da Sir Jim Rose "Disleksi ve Okuryazarlık Güçlüğü çeken Çocukların ve Gençlerin Tanınması ve Eğitimi"¹ başlıklı raporunda disleksinin tanımını aşağıdaki şekilde yapmıştır:

"Disleksi, öncelikle doğru ve akıcı kelime okuma ve yazmayla ilgili becerileri etkileyen bir öğrenme güçlüğüdür."

Eşzamanlı güçlüklerin dil, motor koordinasyonu, zihinsel hesaplama, yoğunlaşma ve kişisel organizasyon yönlerinde görülebildiğini ancak bunların kendi başlarına, disleksinin belirteçleri olmadığını da ekliyor. Disleksinin karakteristik özellikleri fonolojik farkındalık, sözel bellek ve sözel işlem hızı, görsel ve işitsel işlemlerdeki zorluklardır. Disleksik insanlar, öğrenmelerini etkileyen yetenek ve zorlukların bir kombinasyonunu gösterebilirler. Ayrıca bazılarının problem çözme, yaratıcı beceriler, tasarım vb. gibi (okuma ve yazma ile ilgili olmayan) alanlarda güçlü yanları vardır.

¹ Rose, J. "Identifying and Teaching Children and Young People with Dyslexia and Literacy Difficulties", available at <http://www.thedyslexia-spldtrust.org.uk/media/downloads/inline/the-rose-report.1294933674.pdf> (son erişim 4 Temmuz 2018)

Disleksinin tanımlanması zor olabilir çünkü ölçülebilir bulgularının altında yatan nedenler çok değişken olabilir. Problemin karmaşıklığı, disleksi ve okuma ve yazma güçlüklerinin kültürel ve dilbilimsel geçmişe göre değişebileceği gerçeğiyle artmaktadır. “Tipik disleksik” diye bir tanımlama yapmak mümkün değildir. Her bireyin kendi özelliklerine göre anlaşılması ve yardım edilmesi gerekir.

Son istatistiki verilere göre² dünya nüfusunun yaklaşık% 15'i disleksikdir ve bu da bir milyardan fazla insan demektir. Çoğunluğu da, disleksik olduğunu bilmemektedir...

Avrupa’da bu yüzdeler değeri aynı olduğunu düşünürsek, bu her yaştan 100 milyon insanın disleksiden etkilenmesi demektir. Ve bu da, pratik olarak her sınıfta disleksik öğrencilerin olduğu anlamına gelir.

Disleksi, her kültürden ve ülkeden insanlarda görülebilir; ancak disleksinin yaygınlığı konuşulan dillere göre farklılık gösterebilir

Ne yazık ki, zihinsel problemi olmadığı halde disleksi nedeniyle okuma / yazma / öğrenme zorluğu çeken çocukların çoğu, tembel oldukları ya da yeterince sıkı çalışmadıkları gerekçesiyle suçlanmaktadır.

Zamanında fark edilmeyen ve eğitimin her aşamasında yeterli destek görmeyen öğrencilerin çoğunda, akademik yetersizlik, düşük özgüven, kaygı, motivasyon eksikliği, öğrenme ve okula karşı ilgisizlik görülmektedir.

Günümüzde, bütün Avrupa ülkeleri kapsayıcı eğitim ilkelerini uygulamada çaba gösterdiğinden, erken teşhis ve disleksi için erken müdahale konusu daha da önem kazanmaktadır.

Avrupa Sosyal Haklar Sütununun³ (Sosyal Haklar Ayağı/) ilk prensibinde, herkesin topluma tam olarak katılımını sağlayacak ve iş piyasasına başarılı bir geçişte gerekli olan becerileri elde etmek için nitelikli ve kapsayıcı eğitim, öğretim ve yaşam boyu öğrenme hakkına sahip olduğunu ifade etmektedir. 2017'deki Gothenburg Sosyal Zirvesi'nde, Avrupa Devlet ve Hükümet Başkanları, yeni iş imkânları yaratma, ekonomik büyüme, sosyal adaletin yanı sıra tüm farklılıklarıyla Avrupalı kimliğinin deneyimlenmesinde bir itici güç olarak eğitim ve kültürün etkili bir şekilde nasıl kullanılacağını tartışmışlardır.

Yapılan araştırmalar, disleksi nedeniyle etkilenen çeşitli beceri ve yeteneklerin gelişimini destekleyen sürekli ve uzun süreli bir müdahalenin disleksi için en uygun çözüm olduğunu göstermektedir.

Sorun ne kadar erken tespit edilirse, müdahale ne kadar çabuk başlarsa, olumlu sonuçlar alınacaktır. Hem psikologlar hem de eğitimciler disleksi⁴ dahil olmak üzere olası bir özel öğrenim güçlüğüünün önlenmesinde ilk okuma kazanımı aşamasında okul öncesi çocukların ve

² Statistics: <https://www.dyslexia-reading-well.com/dyslexia-statistics.html> (son erişim 7 Temmuz 2018)

³ European Pillar of social rights, available at https://ec.europa.eu/commission/priorities/deeper-and-fairer-economic-and-monetary-union/european-pillar-social-rights/european-pillar-social-rights-20-principles_en (son erişim on 5 July 2018)

⁴ Nicolson, R. and A.Fawcett, Dyslexia, Learning and the Brain, MITT Press, 2008

öğrencilerin gelişimini arttırmanın ve risk faktörlerini değerlendirmenin elzem olduğu görüşündedir (örn. Nicolson, Fawcett 2008).

Ülkelerin çoğunda sorun açıkça görülmektedir ve araştırmacılar zamanla ve gittikçe daha ciddi hale geldiği konusunda uyarmaktadır (bunun nedenleri bu belgede tartışma konusu değildir). Bir taraftan disleksik öğrencileri ve ailelerini destekleyebilecek diğer taraftan sınıfında disleksik öğrencileri olan öğretmenlere destek ve yardım sağlayacak uzmanlar okullarda bulunmamaktadır. Bu nedenle, öğretmenlerin disleksinin doğasını, belirtilerini ve sonuçlarını anlamaları ve öğrencilere yardımcı olabilecekleri ve öğrencilerin zorluklarını aşabilmeleri için destekleyebilecekleri yollardan haberdar olmaları son derece önemlidir.

Ne yazık ki, pek çok okul hala “eğitim-öğretimde çeşitliliği sağlayan sınıf ekipmanları açısından yetersizdir [...] .Öğrencilerin nasıl öğrendiklerini dikkate almayan bir öğretim yöntemi sayesinde zihinlerinin doğal güçleri ihmal edilmiş olur.”⁵

Altı ortak ülkede (Türkiye, Bulgaristan, Romanya, Polonya, İtalya ve Portekiz) düzenlenen bir araştırmaya katılan 136 öğretmenin (ilköğretim ve ortaokul öğretmeni) büyük bir çoğunluğu, disleksik öğrencilere yeterli desteği sağlama konusunda kendilerini yeterli görmediklerini ve bu konuda özel bir eğitime ihtiyaçları olduğunu belirtmişlerdir.⁶

Bir başka ciddi sorun da, birçok ebeveynin, çocuğunun “büyüyeceği” ve zamanla akranlarına yetişeceği umuduyla, çocuklarının sorununu kabul etmemesinden ve bu konuda yardım aramayı ertelemesinden kaynaklanmaktadır. Ayrıca, resmi değerlendirme ve tanının çocuğu “etiketleyeceği” ve öğretmenlerin ve diğer çocukların da kendilerine karşı tutumlarını olumsuz yönde değiştirecekleri yönünde bir kaygı vardır. Ne yazık ki, okullarda disleksik çocuklarla çalışacak şekilde eğitilmiş uzmanların eksikliği de şu soruyu gündeme getiriyor: “Çocuk teşhis edilirse ne değişecek? İhtiyacı olan desteği alacak mı?” Ebeveynlerin kendileri, disleksinin özünü, yarattıkları zorluklar ve sonuçlarını (sosyal ve davranışsal) bilmedikleri için çoğu zaman çocukları tembellik ve öğrenmeye isteksizlikle suçlamaktadır.

Aynı araştırmaya katılan ebeveynlerin büyük bir kısmı, ev ödevi ve derslerde çocuklarına yardım etmek için çok zaman harcadıklarını, ancak yeterli bilgiye sahip olmadıkları için bu konuda etkili olmadıklarını belirtmişlerdir. Görüşme yapılan öğretmenler gibi, ebeveynler de konuyla ilgili daha derin bilgiye sahip olma, çocuklarını anlama ve onlara yardım etme arzusunu ve ihtiyacını dile getirmişlerdir.

1. Proje Ortağı Ülkelerde Disleksi

Disleksi ile ilgili konularda Avrupa çapında büyük bir çeşitlilik gözlemlenebilir. Farklı ülkelerdeki uzmanlar farklı tanımları benimseyip ve kullanmaktadır. Her ülke, farklı eğitim seviyelerinde disleksik olan öğrenciler için farklı destek ve değerlendirme prosedürleri hakkında kendi kriterlerini belirlemiştir.

⁵ Barringer et al., 2010 pag. XVII

⁶ DysTRANS: International Need Analysis, 2018. Available at https://issuu.com/emanuelaeto9/docs/international_analysis (Son erişim 5 July 2018)

İlerleyen sayfalarda ortak ülkelerde kullanılan tanımlar, değerlendirme prosedürleri ve disleksi ile ilgili mevzuat özet bir şekilde sunulacaktır.

1.1. Disleksi Anlamak

Disleksi terimi Uluslararası Disleksi Derneği (IDA) tarafından şu şekilde tanımlanmıştır: “Disleksi, nörobiyolojik kökeni olan bir özel öğrenme güçlüğüdür. Disleksinin ayır edici özelliği doğru ve / veya akıcı bir şekilde kelimeleri okuma/tanımda zorlanma ve heceleme ve kod çözme yeteneklerinde yaşanan yetersizliktir. Bu zorluklar tipik olarak; sunulan etkili bir sınıf öğretimi ve diğer bilişsel yeteneklerle ilişkili olarak görülmeyen dilin fonolojik bileşenlerindeki bir eksiklikten kaynaklanmaktadır. İkincil sonuçlar; okuduğunu anlama problemlerini, kelime dağarcığı ve temel bilgilerin artmasını/gelişmesini engelleyecek yetersiz okuma deneyimini içerebilir.”⁷ (IDA Yönetim Kurulu, 2012, 12 Kasım)..

TURKİYE

Türkiye'de disleksi (okuma güçlüğü,- harfler ve sesler arasındaki ilişkiyi anlamada çocukların zorluk çekmesine neden olan), disgrafi (yazım, sözcük seçimi, harf oluşumu, dil bilgisi ve noktalama işaretleri ile problemlere yol açan yazımla ilgili sorunlar), diskalkuli (temel performansla ilgili zorluklar, matematiksel denklemler ve matematiksel kavramları anlama) ve dispraksi (motor becerileri engeller), Özel Öğrenme Güçlüğü (SLD) türleri olarak kabul edilir ve bu şekilde sınıflandırılır.^{8 9} (Baydık, 2011; Korkmazlar, 2003)

BULGARİSTAN

Bulgaristan'da da disleksinin belirli öğrenme güçlüklerinden biri olduğu düşünülmektedir. Prof.V.Matanova'ya göre “Disleksi, yedi spesifik işlevsellik alanını içeren özel öğrenme bozukluklarının genel bir kategorisidir: etkileyici konuşma, anlatım dili, temel okuma becerileri, okumayı anlama, temel yazma becerileri, yazı, temel matematik becerileri ve matematiksel düşünme ”.¹⁰ Başka bir deyişle, “disleksi” terimi, geniş bir dizi özel öğrenme zorluğunu kapsayacak şekilde kullanılır. Disgrafi, dyscalculia ve dispraksi terimleri de uzmanlar tarafından, belli bazı öğrenme alanlarındaki zorlukları adlandırmak için kullanılır.

ROMANYA

Romanya'da “disleksi” terimi sadece okuma zorluklarını kapsamaktadır. Disleksi, Özel Öğrenme Güçlüklerinin (ÖÖG) bir parçasıdır ve bu son konsept çok çeşitli öğrenme güçlükleri (okuma, yazma, hesaplama ve matematiksel akıl yürütme) için bir çatı kavram olarak görülmektedir. ÖÖG bir hastalık veya eksiklik olarak görülmez, ancak merkezi sinir sisteminin farklı gelişimi ve işleyişi nedeniyle bilgi işlemenin özel bir yolu olarak görülür.

⁷ International Dyslexia Association. Definition of Dyslexia. Available at: <https://dyslexiaida.org/definition-of-dyslexia/> (Accessed on 15 July 2018)

⁸ Baydık, B.(2011) Study of Usage of Reading Strategies of Students with Reading Difficulties and Teaching Practices of Teachers on Understanding Reading. Education and Science, 6(162)

⁹ Korkmazlar, O. (2003). Öğrenme bozukluğu ve özel eğitim [Learning disabilities and special education]. *Farklı gelisen cocuklar*, 147-171

¹⁰ Матанова В., Дислексия, Софи-Р, 2001

POLONYA

Polonya Disleksi Derneği'ne göre, disleksi tanımı temel olarak okuma-yazma , anlamlı okuma ve yazma ve diğer dil becerilerini etkileyen özel bir öğrenme zorluğunu kapsamaktadır.¹¹ Bireyin diğer bilişsel yetenekleriyle uyumlanmayan kelime tanıma ve kod çözme yetenekleriyle ilgili zorluklarla karakterizedir. Diğer özellikler: konuşma gelişiminde gecikmeler, yetersiz sözel performans, yanlış okuma becerileri, yanlış yazım, dilbilgisel hatalar, vb. Bazen duygusal ve davranışsal rahatsızlıklar, kavramsal düşünme, dikkat ve konsantrasyon bozuklukları, görsel algı ve hafıza problemleri ile ilişkilidir.

İTALYA

İtalya'da disleksi diskalkuli, disgrafi ve disortografi ile birlikte daha geniş bir öğrenme bozukluğu (ÖÖG) çerçevesinin bir parçası olarak kabul edilir. 170/2010 sayılı yasaya göre, ÖÖG “nörolojik patolojilerin ve duyuşsal eksikliklerin yokluğunda yeterli bilişsel yeteneklerin varlığında meydana gelen, ancak günlük yaşamın bazı aktiviteleri için önemli bir sınırlama oluşturabilen bozukluklardır.”¹²

PORTEKİZ

Portekiz'de, disleksi terimi, Portekiz Disleksi Derneği (Associação Portuguesa de Dislexia) tarafından "normal veya ortalamanın üzerinde zekaya sahip insanlarda okuma zorluğu seviyesinde kendini gösteren bir nörolojik bozukluk"¹³ olarak tanımlanmaktadır. Bu kronik zorluk, öğretme kalitesi, entellektüel seviye, sosyo-kültürel fırsatlar veya duyuşsal değişimlerle ilgili değildir. Yapısında ve nörolojik işlevlerinde değişiklikler ile birlikte nörobiyolojik bir temele sahiptir ve genetik bir etki oluşturabilir. "Okuma öğrenmeyle ilgili olsa da diğer akademik alanlarda ve duyuşsal ve davranışsal düzeyde sonuçları olabilir.

1.2. İlgili Mevzuat ve Sağlanan Destekler

TÜRKİYE

Türkiye'de, 573 sayılı Kanunun kabul edildiği 1997 yılından sonra genel eğitim sınıflarına engelli öğrenciler de dahil etmeye başladı. Bu kanunun sonucunda, kaynaştırma zorunlu hale geldi. Özel Eğitim Kılavuzlarına (ÖEK, 2000) göre, kaynaştırma uygulanan okullarda, her sınıfın engelli öğrenci sayısı aynı olmalıdır. Ayrıca aynı türden engelli sadece iki öğrenci aynı sınıfa yerleştirilebilir (MEB, 2000). Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) 1997'den beri ÖÖG'yi tanımasına rağmen, BEP 2006 yılından itibaren uygulanmaya başladı. Öğretmenlerin okul rehber öğretmenlerinden ve Rehberlik ve Araştırma Merkezlerinden (RAM) destek almaları bekleniyordu. 2009'dan itibaren Özel Öğrenme Güçlüğü Destek Eğitim Programı'nın yürürlüğe girmesiyle, disleksik bireyler ve öğretmenleri için destek sistemleri; ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde daha iyi ve daha yoğun bir şekilde düzenlenmiştir.

¹¹ Polskie Stowarzyszenie Dysleksji (Polish Dyslexia Association). <https://www.ptd.edu.pl/cotojest.html> alınmıştır.

¹² Legge 170/2010: "Nuove norme in materia di disturbi specifici di apprendimento in ambito scolastico" (Law 170/2010: "New rules on specific learning disabilities in the school environment"). <https://www.aiditalia.org/it/dislessia-a-scuola/legge-170-2010> den alınmıştır.

¹³ Associação Portuguesa de Dislexia (Portuguese Dyslexia Association). <http://www.dislex.co.pt/> den alınmıştır.

Türkiye'de disleksi veya özgül öğrenme güçlükleri (ÖÖG) için resmi değerlendirme sadece çocuk ve ergen psikiyatristleri tarafından yapılabilir. Ardından disleksi teşhisi konan öğrencilerle çalışma sorumluluğu rehberlik ve araştırma merkezleri, özel danışmanlık merkezleri, okul danışmanları, psikologlar, özel eğitim uzmanlarındadır. ÖÖG için destek eğitim programı (disleksi dahil) 3 modüle ve 750 ders saatini içermektedir (öğrenme, okuma ve yazma için hazırlık, matematik). Gerekli olan prosedürlerin yıllık olarak tamamlanması şartıyla bu destek programı her öğrenci için iki kez verilebilir.

BULGARİSTAN

Bulgaristan'da disleksi ile ilgili ilk makaleler XX yüzyılda 80'ler de yayınlanmış olmasına rağmen, disleksi ile ilgili genel bir hükümet politikası ya da bağlayıcı olan zorunlu yasal yaptırımlar yoktur. Yakın zamana kadar disleksi ile ilgili ana düzenleme, özel eğitim ihtiyaçları olan çocukların ve öğrencilerin eğitimi için 1 Sayılı Yönetmelik idi, ancak 2015 yılına kadar "disleksi" terimi belirtilmemiştir. Eylül 2015'te Parlamento, Yönetmelik 1'deki değişiklikleri onayladı ve ilk defa, özel eğitim ihtiyaçları arasında disleksi, disgrafi ve diskalkuli yer aldı. 2017 Aralık ayında, 1 Sayılı Yönetmelik, Kapsayıcı Eğitim Yönetmeliği adlı yeni bir belgeyle değiştirilmiştir. Uygulama hala yeni olması ve bir izleme prosedürünün olmamasından, işverenlerin, okul müdürlerinin ve Üniversite yönetiminin bireysel inisiyatifine bırakılmıştır.

Değerlendirme genellikle ebeveynler tarafından başlatılır. Bir öğretmen, öğrencinin öğrenme güçlüğünün disleksiden kaynaklanabileceğinden şüphelenirse, ebeveynlere değerlendirme yapılması konusunda tavsiyede bulunabilir, ancak ebeveynlerin isteği olmadan yapamaz. Çocuk psikiyatristleri, klinik psikologlar tarafından uzman tıp merkezlerinde, gerektiğinde konuşma terapistleri ve nörologlarla işbirliği içinde değerlendirme yapılabilir. Bulgaristan'da disleksi için standart bir test yoktur. Farklı testler farklı uzmanlar tarafından kullanılır. Bir bireyin okuma, yazma ve matematik becerilerinin öğrencinin yaşına ne ölçüde uyduğuna karar vermek uzmanların kararına bırakılmıştır.

Bulgaristan'da disleksi olan çocuklar ve yetişkinler için destek sağlayıcılar; öğretmenlerin yanı sıra, şu anda bazı Üniversitelerdeki akademik gruplar, STK'lar ve özel uzmanlar ile sınırlıdır.

ROMANYA

Disleksi, disgrafi ve diskalkuli olan çocuklar ilk kez, öğrenme engelli kişilerin eğitimi hakkında Milli Eğitim Yasası'nın 1 / 2011'in tamamlanması için 6/2016 Kanunu tarafından kabul edilmiştir. Daha spesifik bir düzenleme 3124/2017 Sayılı yönetmelik ile disleksi, disgrafi ve diskalkuli için uygun değerlendirme prosedürlerini ve onlar için bireyselleştirilmiş ve kişiselleştirilmiş müdahale türlerini düzenlemiştir. Daha karmaşık bir değerlendirme, tanının konulması amacıyla kanuna göre akredite edilmiş uzmanlar (psikologlar / öğretmenler, okul danışmanları, konuşma terapistleri, doktorlar vb.) tarafından yapılır ve ICD-10 ve DSM-5 teşhis kılavuzlarının hükümlerine göre yapılmaktadır (David, Rosan, 2017).

Disleksik bireyler için ilk müdahale, 5 seansı geçmeyecek şekilde klinik psikologlar tarafından yapılabilir ve eğer gerekli ise, özel eğitim psikoloğu tarafından önleme ve rehabilitasyon için gerekli olan logopedik müdahaleler de yapılabilir.

2003 yılından bu yana faaliyet gösteren ve İlçe Müfettişliği 'ne bağlı bir kurum olan İlçe Kaynak ve Eğitim Destek Merkezi - *County Resource and Educational Support Center* (CJRAE) aracılığıyla Disleksik çocuklara ücretsiz destek verilmektedir. Disleksik öğrencilere genellikle farklı projelerle ya da ücretsiz olarak rehabilitasyon hizmeti sunan STK ya da profesyonel meslek birlikleri bulunmaktadır.

POLONYA

Polonya'da disleksi konusu, öğrencilerin değerlendirilmesi, teşvik edilmesine yönelik yasalar ve "Öğrenciler için Eşit Eğitim Olanakları" hükümet programı (2008) ile Eğitim Bakanlığı (2007) tarafından düzenlenmektedir. Polonya'daki yasal düzenlemelerine göre, disleksi ilkokulun üçüncü sınıfından sonra teşhis edilen bir bozukluktur.

Disleksi tanısından sorumlu kurum pedagojik ve psikolojik danışma merkezidir. Disleksi riski altındaki öğrenciler, ebeveynlerin talebi üzerine, çoğunlukla psikologlar, akredite uzmanlar tarafından Disleksi Risk Ölçeği kullanılarak değerlendirilebilir. Değerlendirme aşağıdakileri kapsar: Psikolojik tanı, logopedik tanı, nörolojik değerlendirme ve oftalmolog konsültasyonu.

Disleksik teşhisi konan öğrenciler için Polonya destek modeli şunları içerir: özel eğitim öğretmenin sağladığı "telafi" seanslar/dersleri; psikolojik ve pedagojik danışma merkezlerinde bireysel terapi; okul tarafından düzenlenen terapötik / destek sınıfları; dersler esnasında bireyselleştirilmiş öğretim ve ebeveynlerle işbirliği. Disleksik öğrenciler, gereksinimlerine göre daha fazla koaylık/yardım (özellikle ulusal sınavlar için) sağlanabilir: Ekstra zaman, bilgisayar kullanma, çocukların sözlü cevaplarını öğretmenlerin yazması, soruları yüksek sesle okuma, özel ayrıntılı değerlendirme ölçütlerini kullanma.

İTALYA

İtalya'da, özel öğrenme güçlüğü yaşayan öğrenciler için (disleksi dahil) yapılan değerlendirme ve destek 2010'da çıkarılan 170 Sayılı Kanun ile düzenlenmiştir. Bu kanun disleksik çocukların eğitim hakkını korur ve okullara tüm öğrencilerin kendi özel ihtiyaçlarına göre gerçek potansiyellerini ortaya çıkartacak ve onları teşvik edecek bir uygulama fırsatı sunar.

İtalya'daki Eğitim Bakanlığı, öğretmenlerin öğrenim güçlüğü olan öğrencilerle başa çıkmalarına yardımcı olmak ve onlara gereken desteği vermelerini sağlamak için bir ÖÖG rehber öğretmenini okulunun her kademesindeki sınıfın başlangıcında zorunlu kılmıştır. Ayrıca, son zamanlarda, yardımcı teknolojilerin satın alınmasında vergilendirmenin azalması gibi, disleksik üyeleri olan aileler için bir dizi ekonomik destek yardımı sağlanmıştır.

İtalya'da disleksi ve disgrafi tanısı ilkokulun ikinci sınıfının sonunda mümkünken, diskalkuli için üçüncü sınıfın sonunu beklemek gerekir. Tanılama okul tarafından yapılan bir değerlendirmesiyle birlikte ebeveynin isteği üzerine Ulusal Sağlık Bakımı'na bağlı yerel merkezlerde yapılabilir. Bir öğrenciye disleksi (disgrafi, dyscalculia) teşhisi konulursa, sınıf öğretmenleri ile birlikte özel bir ekip, öğrencinin işlevsel bir profilini ve gerekli tüm öğretim stratejilerini ve değerlendirme kriteriyle birlikte telafi araçlarını içeren kişiselleştirilmiş bir eğitim planı sunar.

PORTEKİZ

Portekiz'de Özel Eğitim İhtiyacı Destęi, 2008'den 2018'e kadar, DL 3/2008 Sayılı Yasa'ya dayanıyordu. Bu yasal belge, öğrencilerin belirli zorluklara ve ihtiyaçlara bağlı olarak yardım/destek ile ilgili haklarını korumuştur. Birkaç yıl öncesine kadar, özel olarak tanımlanmamış disleksik öğrencilerin, öğrenme güçlüğü olduğu düşünölmüştür ve her zaman özel desteklerden yararlanamamışlardır. Bu durum; Öğrenme güçlüklerinin disleksiye bağlı olduğunun değerlendirme sonucu ispatlanmasıyla , öğrencinin bir ÖÖG öğrencisi olarak değerlendirilmesi ve 3/2008 sayılı Yasa uyarınca tüm desteklerden yararlanabilmesi şeklinde değişmiştir. 6 Temmuz 2018'de 3/2008 sayılı yasası sona ermiş ve 541718 sayılı yeni bir yasa yürürlüğe girerek tüm öğrenciler için Kapsayıcı Eğitim düzenlenmiştir. Bu yeni yasa, "özel eğitim ihtiyaçları" dahil olmak üzere öğrenci sınıflandırma sistemlerini sona erdirmekte, daha geniş bir vizyon sunmakta, okulu bir bütün olarak düşünmekte ve eğitimsel sonuçlara odaklanmaktadır.

Resmi bir teşhis ve değerlendirme sadece iki yıllık eğitimin ardından bir konuşma terapisti, psikolog ve doktor tarafından yapılabilir. Bununla birlikte, disleksinin ortaya çıkabileceğini düşündüren göstergeler karşısında, bu güçlüklerin kötüye gitmesini önlemek için çocuk (tanı olmadan bile) izlenmelidir.

Portekiz'de, çoğu okulda disleksi olan çocuklar için özel destek sınıfları vardır. Bazı okullarda, öğrencilerin sosyo-eğitim veya öğrenme güçlükleri söz konusu olduğunda, okuma ve yazmada gelecekteki muhtemel zorluklar açısından risk altındaki öğrencileri hedef alan projeler bulunmaktadır.

2. Disleksinin Belirtileri

Disleksi doğumdan itibaren kişinin hayatı boyunca devam eden bir durumdur. Bu bulaşıcı bir virüs veya pahalı bir ilaçla tedavi edebileceğiniz bir hastalık değildir. Disleksi, hiç şüphesiz - olumlu yönleriyle birlikte farklı bir düşünme ve algılama şeklidir. Ancak, ortalamanın/çoğunluğun altında ve üstündeki her şeyin bir "sapma" olarak değerlendirildiği bir eğitim sisteminde öğrenme ve akademik başarı söz konusu olduğunda, disleksi zorluklara neden olur ve bir sorun haline gelir. Durumun sonuçlarının üstesinden gelmek için her gün uzun, sistematik, sıkı bir çalışma gereklidir.

Disleksi belirtileri yaşla birlikte değişir. İlk yıllarında, çocuk okula gitmeden çok önce beliren işaretler vardır. Bu dönemde sadece "disleksi riski" hakkında konuşabiliriz. Bu aşamada, iyi okuma ve yazma becerilerini geliştirmek için önkoşullar olarak kılavuzun bir sonraki bölümünde anlatılan becerilerdeki eksiklikleri tespit etmeye ve çocuğu okulda yüzleşeceği zorluklara hazır hale getirmek için bu becerilerin oluşum ve gelişimine odaklanmak gerekir. Disleksi, resmi olarak sadece çocuğun okuma-yazmayı öğrenme döneminde (ilkokuldaki ilk yıllar) teşhis edilebilir.

2.1. Ebeveynler evde hangi belirtileri aramalı?

Okul Öncesi Dönem

- Konuşma gelişiminde gecikme;
- Uzun kelimeleri telaffuz ederken seslerin ve / veya hecelerin yerlerinin değiştirilmesi;
- Bir kelimedeki sesleri tanıma zorluğu;
- Çocuk ne kadar şiir ve şarkı dinlerse dinlesin, 4-5 yaşlarında (hatta bazı durumlarda daha ileri yaşlarda), kafiyeli kelimeleri eşleştiremez;
- Harflerin adını hatırlama zorluğu;
- Bazı sesleri ifade etmede zorluk; Bazı çocuklar okula başlayana kadar "bebek konuşmasını" sürdürürler;
- Soruları ya da bir hikayenin anafikrini anlamakta zorluklar;
- Gündelik hayatındaki olaylar hakkında mantıksal ve kronolojik sırayla konuşmada zorluk;
- Sakar gibi görünür; ince motor becerileri az gelişmiştir;
- Dengeyi koruma zorluğu (merdivenlerden inip çıkarken, bisiklete binerken veya paten sürerken);
- Göz-el koordinasyonu ile ilgili problemler (ör. Bir top atma ve yakalama sorunları);
- Kendi başına giyinme, düğme ilikleme, ayakkabı bağcıklarını bağlama vb. zorluklar;
- 6-7 yaşına kadar hangi elle yazdığı netleşmemiştir. Boyama, yazma, çizim yaparken, çoğu zaman kalem bir elden diğer eline geçirir.
- Kalem doğru tutamaz,;
- Mekansal ve zaman yönelimi ile ilgili problemler görülür:“sol-sağ”,“yukarı-aşağı”, “önce-sonra” karıştırır.
- Konsantrasyonu sürdürmede zorlanır, kolayca dikkati dağılır;
- Şiirleri öğrenmede zorlanır;
- Özellikle birden fazla talimat verildiğinde talimatları takip etmede zorlanır..

7-12 Yaş

OKUMA

- Kelimeyi ilk cümlede okur, ancak sonraki cümlede aynı kelimeyi okumakta zorlanır.
- Her bir harfi tek tek seslendirebilir, ancak bazı yeni kelimeleri doğru şekilde çözmekte güçlük çeker;
- Okurken harf, hece veya kelimeleri atlarlar veya metinde olmayan hece/harf/kelime eklerler ya da az heceli kelimelerde harflerin yerini değiştirirler (“ve” yerine “ev”; “at” yerine “ta”; “yok” yerine “koy” gibi).
- Yüksek sesle okurken, birçok yanlış başlangıç ve uzun duraklamalar ile yavaş okur; noktalama işaretlerini genellikle yok sayar;

- Okurken hemen yorulurlar.
- Çoğunlukla okuduğunu anlayamazlar, ya da anlama düzeyleri geridir; çünkü okurken büyük efor sarfederler. Ancak dinlediklerini daha kolay anlarlar.
- Cümlenin anlamını değiştirse bile görsel olarak benzer olan kelimeleri birbirinin yerine kullanır, / (“okul” yerine “oluk”; gibi.);
- Tamamen farklı görünseler bile, anlam bakımından birbiriyle yakından ilişkili olan bazı kelimeleri birbirinin yerine kullanırlar “basamak” yerine “çığnemek”, “cevap” yerine “yanıt” vb.
- Okurken yanlış okurlar, kısa kelimeleri atlarlar veya metne yeni kelimeler eklerler (ve, ancak vb.); kelimenin sonunu değiştirirler (kalemi” yerine “kalem”, “masadaki” yerine “masanın”; "şeftali", "feştali" vb. gibi).
- Özellikle uzun bir düz metni okumayı reddederler veya isteksizdirler; okuması istendiğinde baş ağrısı veya mide ağrısı şikâyetleri görülür
- Aynı metni birkaç kez çok okusa da okuması iyileşmez, her defasında farklı hatalar yapar.

YAZMA

- Kalemi yanlış tutarlar; çok sıkı kavrarlar bu yüzden parmaklarda terleme ve yorgunluk olur.
- Çoğunlukla başlarını masaya koyarak yazarlar,
- Kalemi o kadar sıkı tutarlar ki kısa süre sonra gerginlik ve yorgunluk hissederler.
- Yazma, otomatikleştirilmiş bir eylem değildir, çok yavaş yazarlar;
- Çocuk harfleri yazmaya yanlış noktadan başlar ve yanlış yönde bitirir;
- Çocuk, harfleri bir hizada "tutmakta" güçlük çeker;
- Tahtadaki bir yazıyı deftere geçirmek onun için çok güçtür. Sık sık yerini “kaybeder”, yanlış heceler, büyük harfleri ve noktalama işaretlerini kaçıır;
- Yazarken sayfadaki metni hizalamakta problem yaşar. Yazarken kelimeler birbirine girmiş gibidir, aralarında boşluk bırakmaz.
- Çocuk yazarken çok fazla zorlanır, “m, n; l, t, f; u, n; b, d; p, g” gibi benzer görünen harfleri karıştırır.
- Dikte ile yazamaz; ya da çok güçlük yaşar.
- Yaygın olarak kullanılan kelimeleri bile yanlış yazar; hatta bu kelimeler aynı metinde birkaç kez geçse bile.
- Tahtadan veya kitaptan kopyalama yaparken bile yazım hataları yapar;
- El yazısı belirsizdir ve cansızdır;
- Yazmayı içeren görevlerden kaçınmaya çalışır;

- Noktalama kurallarını bilir, ancak yazarken bunları uygulayamaz.;
- Kendi yazdığı bir yazıdaki yazım-imla yanlışlarını fark edemez.
- Düşüncelerini yazılı formata sokmakta güçlük çeker; kısa basit cümleler yazar; sıfatlar ve zarflar nadiren kullanır;
- Bir olayı tanımlarken ya da tekrar anlatırken öykülerin sırasını karıştırabilir;
- Açık uçlu soruları cevaplamak zorunda olduğunda, 1-2 kelimeyle yapar;

MATEMATİK

- 6 ve 9 gibi benzer görünümlü rakamları değiştirebilir veya ters çevrilmiş numaralar yazar (örneğin 25 yerine 52);
- Çıkarma yapmak gerektiğinde toplama yapabilir;
- Yazılı problemlerini çözmeye zorluk çeker- çünkü zayıf okuma tekniği nedeniyle anlama düzeyi düşüktür;
- Aritmetik işlemleri Doğru sırada gerçekleştirmekte zorlanır;
- Çarpım tablosunu, formülleri, kavramları ezberlemek ve bunlarla işlem yapmakta zorlanır.
- Parayı tanıma ve gerçek hayatta kullanmada güçlük çeker.

DİĞER ALANLAR

- Aktivite/etkinlikleri planlama ve organize etmede güçlük yaşar.
- Saati okumakta zorlanır; saati doğru bir şekilde okuyabilse de bir etkinliği gerçekleştirmek için gerekli olan zamanı tahmin edemez.
- Bir görevi tamamlamak için normalden daha fazla süreye ihtiyaç duyar.
- Yazılı sınavlar yerine sözlülerde daha başarılı olurlar.
- Kendisine zor gelen etkinlikleri sürekli erteleme eğilimindedirler.
- Eğer kısa, açık ve sözlü yönergeler verilirse bir görevi başarılı bir tamamlayabilirler.
- Okuma-yazmayı içeren görev/etkinliklerde çok çabuk yorulurlar.
- Dikkatleri çok çabuk dağılabilir, dikkat süreleri çok kısadır.
- Çoğunlukla hata yapmaktan korkarlar.
- Benlik saygıları ve özgüvenleri düşüktür.
- İletişim ve sosyal becerileri düşüktür.
- Son derece düzensizdir, ancak yapmak zorunda kaldıklarında işlerini düzenlerler.

2.2. Öğrenme zorluklarının bir sonucu olarak duygusal ve davranışsal problemler

Disleksi yaşam boyu devam eden kalıcı bir sorundur ve bireyler için son derece yıldırııcıdır. Disleksik çocuklar için yaşadıkları zorlukların nedenlerini anlamak kolay değildir ve disleksi nedeniyle yaşadıkları hayal kırıklığı onlarda birçok duygusal soruna neden olmaktadır.

Disleksinin duygusal yönüne ilk dikkat çeken araştırmacılardan biri olan Samuel T. Orton, yapmış olduğu çalışmalarında daha sonra disleksi belirtileri gösteren çocukların okul öncesinde mutlu ve uyumlu olduklarını; ancak duygusal sorunların ilkokulla birlikte görülmeye başladığını saptamıştır.

Disleksik öğrenciler, öğretmenler ve diğer öğrencilerin akademik başarıya büyük/fazla değer/önem atfetmeleri nedeniyle kaynaştırma eğitiminden yeterince faydalanamamaktadırlar. Okuma, yazma ve matematikte zorlanırlar , olgu/olay ve kavramları hatırlamada güçlük yaşarlar ve bazıları da spor veya sanatsal alanlarda güçlük yaşayabilirler. Ancak Disleksik öğrencilerin zeka düzeylerinin normal veya normalin üstünde olduğu unutulmamalıdır.

Akranlarının ya da sınıf arkadaşlarının kendilerine göre çok daha az sürede ve az çabayla kendilerinden daha başarılı olduklarını görmekte bu durum onlarda depresyona, hayal kırıklığına, yetersizlik/başarısızlık duygusuna neden olmaktadır. Sonuç olarak birçok disleksik öğrenci depresif belirtiler geliştirmektedirler.

Disleksik öğrencilerde hayal kırıklığı, çoğu zaman ebeveynlerinin ve öğretmenlerinin beklentilerini karşılayamamalarının bir sonucu olarak ortaya çıkar. Ebeveynler karşılarında okul dışında diğer şeyleri yeterince iyi yapan zeki bir çocuk görürler. Ayrıca ebeveynler çocuklarıyla ilgili olarak öğretmenlerden sıklıkla şunu duyarlar “Aslında çok zeki ama başarısız, daha çok çalışması lazım!” Ancak Disleksik bir öğrenci akranlarından daha çok çalışsa da aynı sonucu elde edemeyeceğini bilir.

Disleksik öğrenciler çoğunlukla sosyal becerilerde de sorun yaşarlar. Akranlarına kıyasla sosyal beceriler açısından daha geridirler, arkadaş edinme ve akran ilişkilerini sürdürmede zorlanırlar; sonuç olarak da akran gruplarından soyutlanırlar.

Akranları, öğretmenleri ve ebeveynleri tarafından anlaşılmamak da öğrencilerde hayal kırıklığına yol açmaktadır. Disleksik bireyleri anlayabilmek için öncelikle disleksinin doğası ve bu öğrencilerin duyguları hakkında farkındalık kazanmak gerekmektedir.

Disleksik bir insan ne hisseder?

Kaygı Disleksik bireylerde en sık görülen bir belirtidir ve bu durum öğrencinin okulda sürekli yaşadığı hayal kırıklığı ve kafa karışıklığına verdiği bir tepkidir. Kaygı bireylerin zor ve korkutucu bulduklarından kaçınmasına neden olmaktadır, ki bu herkes için normal bir tepkidir. Ancak öğretmenler ve ebeveynler bu kaçınma davranışını yanlış yorumlamakta ve öğrencileri tembel olmakla suçlamaktadırlar.

Hayal kırıklığına karşı diğer bir duygusal tepki ise öfkedir. Çocuklar öğretmen ve arkadaşlarına çoğunlukla da evde annelerine karşı öfkelerini yansıtmaktadırlar. Bazen çocuklar okulda iken öfkelerini bastırmakta ancak evde ise bu öfke açığa çıkmaktadır.

Yaşadıkları hayal kırıklığı ve kaygı nedeniyle Disleksik çocukların öz saygısı son derece düşüktür. Erik Erikson'a¹⁴ göre, okulun ilk yıllarında her çocuk olumlu bir benlik imajı ile aşağılık duygusu arasındaki çatışmaları çözmelidir. Eğer çocuk olumlu, sıcak ve güvenilir bir okul iklimi yaşarsa, desteklenirse, akademik başarısı yüksekse, okula/sosyal ortama iyi uyum sağlarsa kendisi hakkında olumlu duygular geliştirecek ve hayatta başarılı olacağına inanacaktır. Aksi durumda ise kendisini yetersiz hissedecektir.

Hayatta son derece iyi olan birçok disleksik birey de vardır. Disleksik bazı bireylerin okul yıllarında sorun yaşasa da daha sonra gayet başarılı ve mutlu oldukları bilinmektedir. Bu kişilerin kendileri ifade edebildikleri, topluma kabul ettirebildikleri ve iyi oldukları bir alanla (spor, müzik, açıcılık vb.) uğraştıkları görülmektedir. Bu sayede başarısız oldukları alanları telafi edebilirler.

3. Okuma / yazma becerilerini geliştirmek için önkoşullar

Okuma ve yazma süreci, tüm temel zihinsel süreçlerin uyumunu gerektirir. Her çocuk, okumayı ve yazmayı öğrenmek için, zaman içerisinde bir dizi başarılı adımdan geçmelidir. Her aşamada, nihai hedef olan okuma yazmayı öğrenmeyi kolaylaştıracak yeni bir beceri edinmesi gerekir. Okuma, harflerin ve kelimelerin sadece şekilsel olarak tanınması anlamına gelmez, aynı zamanda okunan bilgiyi anlama ve yorumlama yeteneğinin pekiştirilmesidir. Yazmak sadece sesleri harflerle eşleştirmek değil, düşüncelerini iyi yapılandırılmış bir şekilde yazma, bütün dilbilgisi ve imla kurallarını uygulama becerisidir. Bu süreçteki başarı düzeyi için önemli bir kıstas, çocuğun öğrendiklerini ne ölçüde kullandığı ve bu beceriyi (okuma ve yazma) yetişkinler ile ortak faaliyetleri dışında nasıl uyguladığıdır.

Okuma ve yazmayı başarmak için çocuğun geliştirmesi gereken belirli beceriler vardır.

3.1. Algılar

3.1.1. Görsel Algılar

Görsel algılar doğuştan gelişmeye başlar. Fakat gözleri bir noktaya odaklayabilme, göz hareketlerindeki yeterlilik, binoküler görme, perspektif (derinlik) algısı, el-göz koordinasyonu vb. için zamana ihtiyaç vardır.

Görsel algı, bir insanın ne kadar iyi görebildiğinden ziyade, bir nesnenin algısının ne kadar doğru olduğuyla ilgilidir. Bu, hangi boyutta veya renkte olursa olsun ya da materyali ne olursa olsun şekli tanımlayabilmesi veya şekli başka bir şekilden ayırt edebilmesi anlamına gelir; Görsel bilgileri hatırlamak (gerektiğinde hafızaya almak) ve gerektiğinde geri almaktır.

¹⁴ Psikolojik gelişim teorisi ile tanınan Alman-Amerikan psikolog;
https://en.wikipedia.org/wiki/Erik_Erikson#Theories_of_development_and_the_ego

Diğer bir önemli beceri ise görsel izleme olarak adlandırılır (gözle hareketli bir nesneyi takip etme yeteneği); herhangi bir yönüyle öğrenme becerilerinin gelişimini etkiler.

Okuma kazanım süreci, harfleri tanıma, onların formunu, konumunu, kelimelerdeki harflerin sıralanışını ayırt etme ve metindeki doğrusal bir hattı takip edebilme yeteneğini içerir. Bu nedenle görsel algının gelişimindeki herhangi bir eksiklik okumada çeşitli güçlükler neden olabilir.

Görsel olarak algılanan bilgilerin saklanması, yazma / yazım becerilerinin geliştirilmesinde özellikle önemlidir.

3.1.2. İşitsel Algılar

İşitsel algı, “işitsel dünyayı yapılandırabilme ve hemen uyum için uygun olan sesleri seçme”, işitilen sesleri tanıyabilme ve anlamlandırabilme becerisidir ¹⁵(Myklebust, 1954, s.158). İşitsel algı bozukluğu olan çocuklar sesleri duyabilir, ancak bunların anlamlarını bilemeyebilirler ¹⁶ (Berry ve Eisenson, 1956). İşitsel algı, duydukları şeyi tanıma veya yorumlama becerisi olduğu için, görsel algı olarak okumada da önemli bir rol oynar.

İşitsel algılar hakkında konuştuğumuzda, bunun dört temel bileşenini belirtmemiz gerekir:

- İşitsel ayırt edicilik - sesler arasındaki benzerlikleri ve farklılıkları duyma yeteneğidir.
- İşitsel farklılaşma - ilgili işitsel uyarıları seçme ve dinleme ilgisiz olanları görmezden gelme.
- İşitsel harmanlama (işitsel analiz ve sentez olarak da bilinir) - kelimeyi oluşturan bireysel sesleri sentezleme yeteneği.
- İşitsel sıralama - belirli bir uyarıda her bir sesin sırasını hatırlama yeteneğidir.

3.1.3. Fonolojik Algılar ve Fonolojik Farkındalık

Fonolojik algı, beynin belirli bölgelerindeki seslerinin bilinçsiz olarak beynin özel bölgelerine işlenmesidir. Diğer taraftan, fonolojik farkındalık, söylenen kelimeler arasında kendine mahsus var olan farklılıkları fark etme bilincidir. (örneğin, iki kelime “duygu” ve “duyu” gibi tek bir ses/harfle birbirinden ayrılır). Fonolojik farkındalık, konuşma ve dinleme için kullanılan daha büyük bir fonolojik işleme sisteminin bir bileşenidir. Bu yüzden, okuma ve yazma sürecinde çok önemlidir.

“Test” ve “rest” kelimelerine bakalım. Fonemik farkındalık, “test” ve “rest” kelimelerindeki sesleri tanımamıza ve ilk fonemin ayırt edici ses olduğunu fark etmemize yardımcı olur. Fakat “t” harfinin sesi [t] temsil ettiğini bilmek, fonemik farkındalığı iyi olarak değerlendirmek için yeterli değildir. “test” kelimesindeki ilk sesin (t) olduğunu ve bu sözcüğün son sesiyle ve “rest” kelimesindeki son sesin aynı olduğunu anlamak gerekir. Bu nedenle, bir çocuğun okumayı ve yazmayı öğrenmesi için, kelimedeki her sesi tanımlayabilmeli, belirli bir sesin o

¹⁵ Myklebust, H.R. Auditory disorders in children. New York: Grune & Stratton, Inc., 1954

¹⁶ [Berry](#), M.F. and [J.Eisenson](#). Speech Disorders: Principles and Practices of Therapy. Appleton-Century-Crofts Inc., 1956

kelimede yer aldığını bilmeli ve sesleri ve konumlarını farklı sözcüklerle karşılaştırabilmelidir.

Beynimizdeki fonolojik işlemciler genellikle dinlediğimiz ve konuştuğumuz zaman bilinçsizce çalışır. Söylediklerinin anlamını çıkarmak, konuşma seslerini sözcüklerde fark etmek için tasarlanmıştır. İletişim sürecinin **otomatik** otomatikleşmesini sağlar. Fakat okuma ve yazma, doğal ya da kolayca kazanılamayan bir düzeyde metalinguistik konuşma gerektirir¹⁷. (Moats ve Tolman, 2009)

3.2. Hafıza

3.2.1. Görsel Hafıza

Görsel hafıza , belirli bir nesnenin veya formun özelliklerini hemen hatırlama yeteneğidir. Algısal işlemle ortaya çıkan nöral gösterimlerin kodlanması, depolanması ve geri alınması arasındaki ilişkiyi açıklar¹⁸ (Berryhill, 2008).

Aynı yazar görsel hafızayı görsel deneyim ile ilgili duyularımızın bazı özelliklerini koruyan bir hafıza biçimi olarak da tanımlar. Bu sayede zihinsel bir imgede nesnelere, yerlere, yüzlere, vb. İlişkin görsel bilgi hafızaya kodlanır ve daha sonra ihtiyacımız olduğunda bu zihinsel görüntüleri belleğimizden alabiliriz.

Bir kişinin okumayı ve yazmayı öğrenmesinde görsel hafıza çok önemlidir, Çünkü kelimelerin genel görsel görünümünü hatırlayarak, onları kolayca tanıyabiliriz ve zamanla okuma ve yazma otomatikleşir.

3.2.2. İşitsel Hafıza

İşitme belleği, sözlü olarak sunulan bilgileri analiz etme ve daha sonra kullanmak üzere saklayabilme yeteneğidir.

İşitsel hafıza (“eko hafıza” terimi de kullanılabilir) insan duyu hafızası “depoları” ndan biridir. Dinleme algısından gelen bilgileri saklamak için özel olarak tasarlanmış bir bileşendir. Görsel hafızadan farklıdır çünkü görsel uyaranlara baktığımızda gözlerimiz ihtiyaç duyduğumuz kadar çok kez tarayabilir, ancak işitme uyaranları açısından bu imkansızdır. İşitsel anılar görsel olanlardan biraz daha uzun bir süre saklanır¹⁹ (Psikolojik Sözlük). İşitsel uyaranlar işlenmeden ve anlaşılmadan önce kulak tarafından algılanır. Öğretmen tarafından söylenen bilgiyi algıladığımız süreç, ders kitabında aynı bilgiyi okuduğumuzdan tamamen farklıdır. Sözlü olarak sadece bir kez aktarılan bilgileri duyarız. Yazılı bir formda olduğunda, istediğimiz yada ihtiyaç duyduğumuz kadar okuyabiliriz. İşitsel uyarana maruz kaldığımızda, işitsel hafızamız ilk sesi tutar, bir sonraki ses duyuluncaya kadar saklar, onları bir araya getirir, bir sonraki sesi ilk ikisine eklemek için bekler ve tüm kelime tamamlanana kadar bu

¹⁷ Moats, L, & Tolman, C. Language Essentials for Teachers of Reading and Spelling (LETRS. Sopris West, Boston 2009

¹⁸ Berryhill, M. (2008, May 09). Visual memory and the brain. Available at: http://www.visionosciences.org/symposia2008_4.html (Last accessed on 8 July 2018)

¹⁹ Psychology Glossary. Echoic Memory Defined. Available at: <http://www.alleydog.com/glossary/definition.php?term=Echoic%20Memory>

şekilde ilerler. Ancak o zaman duyulan şeyin anlamı anlaşılabilir²⁰ (Clark, 1987). Bu özel duyuşal mağaza, kısa bir süre boyunca (3-4 saniye) çok miktarda işitsel bilgi saklayabilir. Bu sesler beyinde rezonansa girer ve işitsel uyarınları aldıktan sonra bu kısa zaman diliminde yeniden üretilir²¹ (Radvansky, 2005).

3.2.3. Kısa süreli ve uzun süreli hafıza

Hafızanın kısa süreli hafızaya ve uzun dönemli belleğe bölünme fikri, 19. yüzyıla kadar uzanır. 1960'larda geliştirilen bir klasik hafıza modeli, kısa bir süre sonra tüm anıların kısa süreli bellekten uzun süreli hafızaya kodlandığını ileri sürmüştür²² (Atkinson and Shiffrin, 1968).

Kısa süreli hafıza, görsel görüntüler (örneğin bir nesnenin şekli) ve / veya işitsel bilgileri sınırlı bir süreliğine (birkaç saniyeye kadar) akılda tutma kabiliyetidir (yani bir kişi ya da birisinin söylediği tarih). Kısa süreli bellekte sadece algılanan görüntülerin veya sözcüklerin temel öğeleri saklanır. Kısa süreli belleğin kapasitesi sınırlıdır. Kısa süre sonra saklanan bilgiler kısmen yenisiyle değiştirilir. Bu bize büyük bir miktarda bilgiyi işlemek için fırsat verir, zihnimiz potansiyel olarak yararlı olanı tutar ve geri kalanını unuttur.

Uzun süreli bellek, diğer taraftan, bir bilgiyi daha uzun süreler boyunca (sadece birkaç günden ve birkaç yıla kadar) saklama yeteneğini ifade eder. Bilgi algılandıktan sonra belirli bir süre çalışmaya başlar. Hatırlama ve yeniden üretme mekanizmaları tamamen farklıdır, dolayısıyla zihnimiz bir işlemi (yeniden üretme) başlatmak için diğer bir işlemi (hatırlama) bitirmelidir.

Teorik olarak, uzun süreli hafızanın kapasitesi sınırsızdır, ancak kişinin bilinçli ve istemsiz hatırlama yeteneği, uzun süreli belleğin ne kadar iyi organize edildiğine bağlıdır. Kişinin ihtiyaç duyduğu zaman uzun süreli bellekte saklanan bilgilere ne kadar kolay erişebileceği bilginin ne kadar iyi ve farklı şekillerde kodlandığı ile ilgilidir.

Uzun süreli bellekteki bilgilerin/anıların birçok farklı şekli vardır, çünkü bunların hepsi beynin tek bir bölümünde korunmaz, beynin farklı bölgelerine yayılır. Uzun süreli belleği genel olarak ikiye ayırabiliriz- açık bellek (bilinçli olarak hatırladığımız hafıza) ve örtük bellek (yüzme veya bisiklet sürmek gibi eylemleri gerçekleştirmek için düşünmeden kullandığımız hafıza).

3.2.4. Anlamsal Hafıza

Bazı çalışmalarda semantik bellek, uzun süreli belleğin bir yönü olarak değerlendirilir. Dolayısıyla anlamsal belleğe burada ayrıca değindik, çünkü okuma ve yazma konusunda çok özel bir rol oynamaktadır.

²⁰ Clark, Terry (1987). "Echoic memory explored and applied". *Journal of Consumer Marketing* 4 (1): 39–46.

²¹ Radvansky, Gabriel (2005). *Human Memory*. Boston: Allyn and Bacon. pp. 65–75

²² Atkinson, R. C., & Shiffrin, R. M. (1968). Chapter: Human memory: A proposed system and its control processes. In Spence, K. W., & Spence, J. T. *The psychology of learning and motivation* (Volume 2). New York: Academic Press. pp. 89–195

Kanadalı psikolog Endel Tulving belleği genel olarak üçe ayırmaktadır - prosedürel, epizodik ve semantik²³ (Tulving, 1985). Prosedürlü bellek, ayakkabı veya bisiklet bağlama gibi aktivitelere destek verir - birçok kez nasıl yapılacağını öğrenmek zorunda kalmayacağımız faaliyetler - bisiklete binmeyi öğrendiysek, bu bilgiyi hayatımız boyunca saklı tutarız. Epizodik hafıza, kişisel deneyimlerimizi ve bunların zamanını kaydeder. Bu sayede okulumuzdaki ilk günümüzü, düğün gününü ya da çocuklarımızın doğumunu hatırlayabiliriz.

Semantik bellek ise farklıdır - kaynağı olmayan gerçekleri hatırlama yeteneğidir. Örneğin, suyun 100 C° da kaynaması ya da Güneş'in bir yıldız olduğunu ya da Amazon'un dünyanın en uzun nehri olduğunu hatırlıyoruz, ancak bu gerçekleri ilk defa ne zaman duyduğumuzu / okuduğumuzu bilmemize gerek yok. Semantik bellek, aynı zamanda konuşma yaparken veya herhangi bir konuyu öğrenirken kullandığımız kelimeler, semboller ve kavramlar hakkındaki bilgilerimizi de temsil eder. Kelimelerin ve kavramların tanımlarını hatırlamak için kullanırız.

3.3. Dikkat

Dikkat, bir kişinin bir işi doğru zamanda ve uygun kalitede tamamlama yeteneğinin çok önemli bir başka bileşenidir.

J.R.Anderson dikkati, önemsiz bilgiyi göz ardı edip önemli/ilgili bilgiye odaklanmanın davranışsal ve bilişsel süreci olarak tanımlar. Dikkat, aynı zamanda, bir kişi için mevcut bilgilerin işlenmesi için sınırlı kaynakların kullanımı olarak da tanımlanabilir²⁴ (Anderson, 2004).

Dikkat, birkaç ana bileşenden oluşmaktadır: konsantrasyon, sürdürülebilirlik, dağıtım, değişim ve yoğunluk. Bir insanda bu bileşenlerden birinin çok iyi gelişmiş, diğerlerinin ise uygun seviyede olmaması muhtemeldir

Okuma ve yazma kazanımı için dikkatin en önemli bileşenleri konsantrasyon, sürdürülebilirlik ve değişimdir.

Konsantrasyon, bir nesneye, bileşenlerine, görevi anlama yeteneğine bilinçli olarak odaklanma yeteneğidir. İyi konsantrasyona sahip bir kişi genellikle iyi bir gözlem ve organizasyona sahiptir. Tersine, dikkati iyi olmayan bir kişi genellikle dağınıktır ve kafası kolayca karışır. Konsantrasyon becerisinin gelişimi bilinçli bir çaba gerektirir ve bir kişinin yeni bilgiyi algılaması, anlaması ve öğrenme yeteneğini etkiler.

Kişinin konsantre olma yeteneği, görevdeki katılımına, motivasyonuna, görevle başa çıkma kabiliyetine, şu andaki duygusal, zihinsel ve fiziksel durumuna ve aynı zamanda çevreye bağlıdır.

Diğer taraftan **sürdürülebilirlik**, dikkatin bir zaman özelliğidir ve aynı konu üzerindeki bilinçli dikkat süresi ile ilgilidir (kişi dikkatini ne kadar uzun süre aynı obje üzerinde sabit seviyede tutabilir). Sürdürülebilirlik, fiziki duruma, konuya olan ilgiye, motivasyona (sık sık

²³ Tulving, Endel (1985) How many memory systems are there? American Psychologist, Vol 40(4), Apr 1985, 385-398. Retrieved from: <http://dx.doi.org/10.1037/0003-066X.40.4.385>

²⁴ Anderson, J. R. (2004). [Cognitive psychology and its implications \(6th ed.\)](#). Worth Publishers. p. 519

uzun zamandır sevdiği mesleğe odaklanan bir çocuğu gözlemleyebiliriz, fakat aynı çocuğun öğrenme görevlerine odaklanmakta problemleri vardır veya bazı insanlar için Sabahın erken saatlerinde bir göreve odaklanmak akşam saatlerinden daha kolaydır, ya da tam tersi).

Dikkati değiştirmek odağı bir nesneden diğerine kaydırma özelliği olarak adlandırılır. Bu, dikkatimizi aniden, içinde bulunduğumuz şeyin ötesinde bir şeye çektiğinde bilinçsiz bir şekilde gerçekleşebilir. Fakat okuma ve yazma süreçlerinde çok daha önemli olan, dikkatimizi bir uyarandan diğerine kasıtlı olarak değiştirme becerisidir. Bu durumda, ortaya çıkan uyarının bilinçli bir değerlendirmesi yapılır ve yeni durumda yeni uyarının öncekinden daha önemli olduğunu fark ederek, kişi dikkatini ona yönlendirir. Her dikkat kayması çaba gerektirir. Dikkatimizi değiştirmek için kullandığımız çabaların seviyesi, nörolojik aktivasyon süreçlerinin doğuştan hareketliliği (uyarılabilirlik) ve deaktivasyon (sürecin sona ermesi) dâhil bir dizi koşula bağlıdır. Hareketlilik seviyesi ne kadar yüksekse, dikkati değiştirmek o kadar kolay olur.

3.4. Mekânsal yönelim

İnsan beyni dikkate değer bir organdır. Her gün muazzam miktarda bilgiyi analiz etme ve işleme yeteneği vardır. Doğuştan gelen yön algımızı kullanarak çevrede hareket etme yeteneği sağlar. Bu beceri mekânsal yönelim olarak adlandırılır ve günlük yaşamımızda çok yararlıdır. Mekânsal yönelim, yeni ortamlara uyum sağlamak ve bir noktadan diğerine geçmek için çok önemlidir. Bu olmadan, sonsuz çevrelerde dolaşırdık, kaybolurduk, aynı zamanda şüphelendiğimiz pek çok başka sorun da olurdu²⁵ (Maxwell, 2013).

Erken çocukluk döneminde yuvarlanma, sürünme, emekleme, sallanma ve daha sonra yürüme, koşma, tırmanma, sallanma gibi erken çocukluk dönemi hareketleri, çocuğun beyinde belirli bir zamanda uzayda bulunduğu yerde duyuşsal bir “harita” oluşturur²⁶ (Murphy, 2013). Mekânsal yönelim, çocuğun belli bir düzeyde geliştirmesi gereken anahtar kapasitelerden biridir; bu sayede çocuk, okuma ve yazma işlemlerini kolaylıkla gerçekleştirebilir. Çocuğun, harfleri, sayıları ve diğer grafik sembollerini mekânı ayırt edip, ayırt edici özelliklerine (uzaydaki şekil, bileşen, yer ve yön) dikkat etmeyi öğrenebilmesi için gereklidir. Aksi takdirde, mekânsal yönelim uygun seviyede gelişmemişse, harflerin tersine çevrilmesi, şekiller ve kelimeler için zayıf bellek, okuma, yazma ve yazımla ilgili problemler ortaya çıkabilir. Sonuç olarak, zayıf koordinasyon (el yazısı için özellikle önemli olan göz-el koordinasyonu dâhil), beceriksizlik, denge problemi de görülebilir.

3.5. Sıralama Becerileri

Sıralama becerileri, görsel ve / veya işitsel öğeleri belirli bir sırayla algılayabilme, bu sırayı belleğe saklama ve daha sonra geri alabilme yeteneğidir. Bu beceri, haftanın günlerini veya yılın aylarını veya alfabetik sırayla harfleri, bir yemek tarifi, vb. Öğrenmemize yardımcı olur.

²⁵ Maxwell, R. (2013) Spatial Orientation and the Brain: The Effects of Map Reading and Navigation. Available online. Retrieved from <https://www.gislounge.com/spatial-orientation-and-the-brain-the-effects-of-map-reading-and-navigation/>

²⁶ Murphy, R. (2013) Spatial orientation: Which way is up? Available online. Retrieved from <http://www.developlearning.co.nz/blog/spatial-orientation-which-way>

Bir kelimedeki seslerin sırasını hatırlamamız veya yeniden yapılandırmamız gerektiğinde ihtiyaç duyduğumuz aynı yetenektir. Bir çocuğun sıralama ile ilgili bir problemi varsa, “şeftali” kelimesini “feştali” veya “televizyon” yerine “tevelizyon”, teşekkürler” yerine “şekettürler”; “okul” yerine “oklu” olarak telaffuz edebilir veya yazabilir.

Sıralama ve okuma arasındaki bir başka ilişki, metin çizgilerini izleyerek soldan sağa göz hareketini kontrol etme becerisidir. Bu süreç boyunca gözlerimiz her bir kelimedeki harfleri birer birer soldan sağa doğru algılamalı, onları tanımalı, doğru sırayla birleştirmeli, böylece beynimiz kelimeyi doğru okuyabilir. Sadece bu durumda kelimelerin, cümlelerin, paragrafların vb. anlamlarını anlayabiliriz. Doğru mantıksal düzende okuduklarımızı yeniden üretmemiz gerektiğinde sıralama yeteneği de çok önemlidir.

3.6. İnce Motor Beceriler

Disleksik çocukların çoğunun el yazısı, koordinasyon ve denge ile ilgili konularda güçlük yaşadıkları için motor becerilerin geliştirilmesi okuma-yazma kazanımı açısından son derece önemlidir.

Disleksi olan çocuklarda motor bozukluklar uzun zamandır bilinmektedir²⁷. Yine de, bu bozuklukların görülme sıklığı çalışmalara göre değişmektedir. Nicolson ve diğerleri çalıştıkları disleksik çocukların yaklaşık% 80'inde ince motor becerileri ile ilgili problemleri bildirmişlerdir ve bu çocukların neredeyse tamamında denge ve koordinasyon problemleri görüldüğünü ifade etmişlerdir.²⁸ Kaplan ve diğerleri disleksi ve koordinasyon bozukluğu arasında yüksek derecede eş zamanlı bir hastalık olduğunu saptamıştır (disleksik çocukların% 63'ü motor güçlüklerle sahiptir)²⁹

Okula başladıkları zaman, iyi motor becerilerini yeterince geliştirmemiş öğrencilerin çoğunda el yazısı ile ilgili sorunlar gözlemlenmiştir. El yazısında çok önemli olan el-göz koordinasyonu, çocuğun çizgiyi takip edebilmesi hatta bir topu yakalaması gibi aktiviteler açısından önemlidir. Bir öğrencinin denge ve kaba motor becerilerle ilgili problemleri varsa, harfleri satırda tutmakta sıkıntı çekecek, harfleri farklı büyüklükte olacak, el yazısı farklı yönde olacak ve karmaşık ve okunaksız görünecektir. Ve yazı öğrenci için zor ve zahmetli bir süreç olduğu sürece, bundan kaçınmaya çalışacak ya da el yazısı gerektiren görevleri tamamlamayı reddedecektir.

SONUÇ

İyi (doğru ve hızlı) ve etkili (yüksek düzeyde anlama) bir şekilde okuma-yazma kazanımı için yukarıda belirtilen becerilerden uygun seviyede geliştirilmesi gerekmektedir. Bu becerilerin herhangi birindeki eksiklik okuma ve / veya yazmada zorluklara yol açar.

²⁷ Denckla MB, Rudel RG, Chapman C, Kreger J. Motor proficiency in dyslexic children with and without attentional disorders. Arch Neurol 1985;43:228-31.

²⁸ Nicolson RI, Fawcett AJ, Dean P. Developmental dyslexia: the cerebellar deficit hypothesis. Trends Neurosci 2001;24: 508-11.

²⁹ Kaplan BJ, Wilson NB, Dewey D, Crawford SG. DCD may not be a discrete disorder. Hum Mov Sci 1998;17:471-90

4. Disleksi' nin neden olduğu öğrenme güçlükleri

4.1. Okuma ve Yazmada

Yukarıda da belirtildiği gibi, bir çocuğun okula başlamadan ve okuma ve yazmayı öğrenmeye başlamadan önce yeterince iyi düzeyde geliştirmesi gereken birçok beceri vardır.

Okuma kazanımı, metnin satırlarını takip edebilmek için göz kaslarının koordinasyonu; harfleri ve kelimeleri yorumlamak için iyi mekânsal yönelim ve harflerin ve temel sözcüklerin anlamlarını hatırlamak için gelişmiş görsel hafıza gerektiren karmaşık bir görevdir. Tüm bu becerilere ek olarak, beyin görsel olarak algılanan uyaranları (harfler ve harf kombinasyonları) hafızaya kaydedilmiş bilgilerle bütünleştirebilmeli ve bu uyaranları uygun seslerle ilişkilendirebilmelidir. Sesler daha sonra belirli anlamlarla ilişkilendirilmelidir. Daha iyi anlayabilmek için, okuyucunun paragrafın sonuna kadar okuduğu kelimelerin anlamlarını hatırlaması gerekir. Bu sürecin herhangi bir aşamasında bir sorun okumada zorluklara yol açar.

Küçük yaşta bir öğrencinin sahip olabileceği algı, mekânsal yönelim, bellek ve / veya dikkat ile ilgili herhangi bir problem, iyi bir okuma tekniği edinimi konusunda belirli bir düzeyde problemlere yol açar ve anlamada zorluklara neden olur. Eğer bir çocuk okumada zorlanırsa, okuduğunu anlayamazsa, okumadan hoşlanmayacağı açıktır. Ek olarak, çocuk çabalarına rağmen okuma tekniğinde ya da anlama seviyesinde iyileşme göremiyorsa, okumaya ve okuma motivasyonuna olan ilgisini çok yakında kaybedecektir.

Okuryazarlık edinimi hakkında konuştuğumuzda, hem okuma hem de yazmanın oluşumu ve gelişimini kastederiz. Okuma edinimindeki zorluklar çoğu zaman yazımdaki zorluklarla birlikte görülür.

Profesyoneller bu zorlukları ve disgrafiyi tanımlamak için farklı terimler kullanırlar ve disgrafi (yazmadaki zorluklar) bunlardan sadece bir tanesidir. Hangi tanım kullanılırsa kullanılsın, yavaş ve zayıf el yazısının çocuğun yeterince çaba sarf etmediği anlamına gelmediğini anlamak önemlidir. Disgrafi zorluğu yaşayan birçok çocuk için, kalemdeki doğru tutuş ve hatta harfleri bir çizgi üzerinde "tutmak" büyük bir zorluk olabilir.

Disleksik öğrencilerin yazma ile ilgili zorlukları söz konusu olduğunda el yazısı (yavaş, "biçimsiz" ve çoğu zaman okunamayan) tek sorun değildir.

Bölüm 3'te açıklanan becerilerin bazılarının azgelişmiş olması, öğrencinin ortaokula başlamak üzere olduğu aşamada okuma ve yazma becerilerini nasıl etkiler?

OKUMADA

Az/yetersiz gelişen alanlar	Okuma kazanımını nasıl etkiler?
Görsel Algılar	<ul style="list-style-type: none"> - - Harflerin tanınması - Harflerin şekil ve yönelimindeki benzerlik ve farklılıkları görme güçlüğü (“m” - “n”; “b” - “d” vb.); - Farklı yazı fontları ile ilgili problemler - Çocuk “g” yi tanıyabilir, ancak “ğ” yi tanıyamaz ya da büyük harfleri tanıyabilir ve aynı zamanda küçük harfleri tanımakta zorluk çekebilir (D-d, M-m, R-r). , vb.).
İşitsel Algılar	<ul style="list-style-type: none"> - - İşitsel olarak gönderilen metnin algılanması ile ilgili zorluklar; - - Sözcüğü kendisini oluşturan seslere ayırmakta veya sözcük oluşturmak için sesleri bir araya getirmekte yaşanan zorluklar; Bir kelimenin ilk ve son seslerini tanımlamakta güçlükler; - Benzer ses sözcüklerini ayırt etmekte güçlükler (hakem-hekim; deva-reva; yakut-akut vb.) arasındaki farkı “duyamaz”);Okuma anlamada problem
Sesbilimsel Algılar/ Sesbilimsel Farkındalık	<ul style="list-style-type: none"> - Bireysel sesleri “e-l-a” gibi bir kelimeyle harmanlama ile ilgili problemler. (Çocuk bireysel sesleri tanıyabilir, ancak bunları bir araya getiremez.); Bilinmeyen bir kelimeyi hecelerine ayırmak ve harmanlamak ile ilgili problemler “te-le-phon” gibi; - Kod çözme ve akıcı okuma ile ilgili zorluklar; - Zayıf okuma tekniği nedeniyle okuduğunu anlama ile ilgili sorunlar.
Görsel Hafıza	<ul style="list-style-type: none"> - Bir dizi görsel uyarıların çoğaltmadaki zorluklar (Bir kelimedeki harfler gibi) - -Kelimelerin genel görsel görünümünü veya okuma ve yazma için kelimelerin harf sırasını hatırlamada zorluk; - Her seferinde herhangi bir kelimeyi, küçük olanları bile çözmesi gerekir (örüntü tanıma eksikliği).
İşitsel Hafıza	<ul style="list-style-type: none"> - Kelimelerin ne anlama geldiğini anlama problemleri, (dil kavrama gecikmesini gösterebilir). - Sözlü talimatları anlama ve takip etme ile ilgili sorunlar

Kısa Süreli Bellek	<ul style="list-style-type: none"> - - Kod çözme ile ilgili sorunlar - - Okurken fikirleri veya bilgileri yeterince kaydetme (veya düşünme) zorluğu; - Okunduğunu akılda tutmaya yönelik zorluklar, (çoğu zaman sonuna kadar geçen bir cümle veya paragrafın başlangıcını unuttur; bazı durumlarda daha uzun kelimelerle bile olabilir); - Görsel-mekânsal bilgiyi saklamakla ilgili problemler (bir kelimedeki harflerin sıralanması gibi)
Uzun süreli bellek	<ul style="list-style-type: none"> - - Metni okuduktan sonra bilgileri depolayamamak ve / veya geri çağırılmamak; - Şekil ve ses dizilerini alma ile zorluklar; - Okunan şeyi anlamada zorluklar.
Anlamsal Bellek	<ul style="list-style-type: none"> - Okuduğunu anlama düzeyinin düşük olmasıyla sonuçlanan kelimeleri ve kavramları anlamadaki problemler
Sıralama	<ul style="list-style-type: none"> - Göz hareketi ile ilgili problemler ve metnin doğrusal yapısının izlemede zorlanma (eksik çizgiler; metin boyunca ileri geri atlamak); - Metin algısındaki boşluklar ve bunun sonucunda okuduklarının anlaşılması, - harflerin değiştirilmesi ve atlanması veya yerlerini değiştirme; onları okumak yerine kelimeleri tahmin etmek. Sonuç olarak - yavaş, yanlış okuma, kelimelerin / cümlelerin anlamını değiştirme ve okuduğunu anlamama
Dikkat	<ul style="list-style-type: none"> - Kelimeyi deşifre etme ve noktalama işaretine uyum sorunları - Akıcı okuma ile ilgili sorunlar - Okuduğunu anlama ile ilgili problemler - Hızlı yorgunluk - Motivasyon ve ilginin kaybı

YAZMADA

Gelişmemiş alanlar	Yazma kazanımını nasıl etkiler?
İnce Motor Beceriler	<ul style="list-style-type: none">- Kalemı yanlış ya farklı bir şekilde tutma;- Düz bir şekilde yazamama, satıra riayet edememe;- Bazı harfleri yanlış yazma- harflerin bazı kısımlarını unutma ya da harflere ekleme yapma- Benzer şekilde görünen bazı harfleri ayırt etmek zordur (m-n-u; a-d; t-f, vb.);- Okunaksız ve karmaşık el yazısı
Görsel -İşitsel Algı ve Hafıza	<ul style="list-style-type: none">- Benzer sesleri olan harfleri ayırt etmede güçlükler- Benzer sesleri olan harfleri yer değiştirme (m, n; a, o; s, ş, z vb)- Dikte ile yazamama,- Not alamamak;
Fonolojik Algılar / Fonolojik Farkındalık	<ul style="list-style-type: none">- Her bir sesin temsili olan harfleri nasıl yazacağını hatırlayamama,- Dikte edilen bir cümle/kelimeyi yazmada ciddi güçlükler yaşama,- Bazen kelimenin anlamını da değiştiren harflerin yanlış sıralaması (“ve” yerine “ev” veya “yok” yerine “koy”, “al” yerine “la”; “kes” yerine “sek”; “bardak” yerine “barkad” yazabilirler); <p>Yazarken harfleri unutma ya da yeni harfler ekleme.</p>
Görsel-Mekânsal Uyum	<ul style="list-style-type: none">- Yazarken benzer görünümlü harflerin değiştirilmesi (d-b, p; u-n, vb.);- Bir kelimenin nasıl görüldüğü yada bir kelimedeki harflerin sırasını hatırlayamama.- En çok kullanılan kelimelerde bile yazı otomatikleşmemiştir; her defasında sanki yazmayı yeni öğreniyormuş gibidir, <p>El yazısı okunaksız, düzensiz, karışık görünür; kağıdı</p>

	düzenli kullanamaz.
Dilbilgisi Kuralları ve Noktalama	<ul style="list-style-type: none"> - Dilbilgisi kurallarını hatırlama ve bu kurallara uymada güçlük yaşama, - Dilbilgisi kurallarını hatırlasa da yazarken bu kurallara uyamaz, - Noktalama işaretlerinin ne anlama geldiğini ve onların bir metindeki rolünü bilmez; onları yazarken doğru kullanamaz, - Kelimeleri hecelerine ayıramaz - Düşüncelerini yazılı olarak ifade edemez, uygun kelimeleri kullanamaz. - Konuşmanın bölümlerini ve cümlenin öğelerini tanımlamakta güçlükler yaşar; - Düşüncelerini iyi yapılandırılmış bir şekilde yazıya dökemez..
Yaratıcı Yazma	<ul style="list-style-type: none"> - Bir kompozisyon yazmak için gerekli olan planı yapamaz; - Yazılı bir öyküyü yeniden anlatmak gerekirse, bölümlerin doğru sırasını takip etmekte zorluk; - Sınırlı bir kelime hazinesi vardır ve yazarken basit kelimeler kullanır; kurduğu cümlede genelde zarf ve sıfat gibi öğeler yer almaz. - Yazarken çoğunlukla basit kısa cümleler kullanırlar; neredeyse tamamen sıfat ve zarf eksikliği görülmektedir.

Elbette, ne öğretmenler ne de veliler, problemi fark edip profesyonel yardım arayışı için uzun süre beklememelidir. Sorun ne kadar erken tespit edilirse, o kadar erken müdahale başlar – bu sayede çocuğun gerekli becerileri geliştirmesi ve okuma ve yazma zorluklarını aşması için daha fazla şansı olur.

4.2. Matematikte

Disleksik öğrencilerin %30 ile %70 oranları arasında matematikte problem yaşadıkları farklı çalışmalarla tespit edilmiştir (Badian, 1999; Kovas ve ark., 2007; Landerl ve Moll, 2010; White, Moffitt ve Silva, 1992.)

Disleksik bir öğrenci için matematikteki en belirgin sıkıntılar şunlardır: rakamları, sayıları (6-9; 32-23), matematik işaretlerini (+,-,x, / vb) karıştırma; işlem sırasını karıştırma, özellikle çok aşamalı işlem gerektiren sorularda; mekânsal uyum ve sıralama işlemlerini karıştırma; matematiksel kavramları anlama ve hatırlamada güçlükler. Disleksik öğrenciler için matematik ciddi bir sorun olarak görülmektedir. Bunun önemli nedenlerinden birisi: akıcı, doğru okuyamama ve okuduğunu anlamama güçlüğü nedeniyle metin problemlerini anlama ve çözüme güçlükler yaşanmasıdır.

4.3. Yabancı Dil Öğreniminde

Yabancı dil öğrenme söz konusu olduğunda, disleksik bir öğrencinin karşılaşabileceği birçok zorluk vardır. En ciddi olanları:

- Seslerin Ayrımı;
- Bazı seslerin telaffuz edilmesi;
- Morfoloji ve sözdizimi;
- Kelime kazanımı;
- Dilbilgisi kuralları ve bunların nasıl uygulanacağı;
- Okuma ve yazma (cümle yapısı ve yazım)..

Bir öğrenci yeni bir dil öğrenirken, yabancı dilde anadilinde olmayan bazı seslerin olduğunu görür. Disleksik öğrenciler bu sesleri algılamakta ve doğru telaffuz etmekte sahip oldukları fonolojik zorluklar nedeniyle problem yaşayabilirler.

Konuşulan bir dilde yeterlilik, anlamları iletme için kelimeleri ve cümleleri oluşturan sesleri kullanma yeteneğinden oluşur. Konuşmak için, sözlü anlatım organlarının belirli hareketleri aracılığıyla, dilimizin seslerini ifade edebilmemiz ve, konuşulan dili anlamak için, çevrede algıladığımız çeşitli işitsel uyarılarda aynı sesleri tanımamız gerekir³⁰ (Nespor, M. & Bafile, L., 2008).

Örneğin, İngilizce’deki “think” kelimesinin ilk hecesinin sesi, Türkçe’de bulunmamaktadır, bu yüzden bir Türk bu ses ([θ]) ve [t] sesi arasındaki ayrımı yapmakta sorun yaşayabilir. (çünkü bu ünsüz harfin ağızdaki çıkış yeri "İngilizce sesi [θ] 'ye çok yakındır) ve ses peltek [s] ya da [f] gibi çıkar.)

Dilin morfolojik ve biçimbilimsel yönleri, ana dilde disleksik öğrencilerin çoğunluğu için sorunludur ve çoğu durumda bu problemler yabancı dil öğrenimine de aktarılır.

Yabancı bir dil öğrenirken disleksik öğrencilerin karşılaştığı başka bir ciddi zorluk, yeni kelimeleri (hem telaffuz hem de anlam) hatırlamak ve gerektiğinde bunları bellekten geri getirmektir. Yabancı dilde algısal ve üretken kelime dağarcığının büyüklüğü arasında büyük bir fark vardır.

³⁰ Nespor, M. & Bafile, L. (2008). I suoni del linguaggio” Bologna: Il Mulino

Diller sesbirim-yazıbirim uyum derecesi açısından farklılık gösterir. Fince, İtalyanca, Türkçe dilleri “saydam” dillerden oluşmakta olup, sesbirimlerin sayısı ile yazıbirimlerin sayısı arasındaki fark çok büyük değildir (örneğin İtalyanca 25 ses 33 harf ile veya harflerin birleşimiyle temsil edilmektedir).

Öte yandan, Fransızca gibi (35 ses 190 harf veya harflerin birleşimiyle temsil edilen) ve özellikle de İngilizce gibi (40 ses 1120 harf ya da harflerin birleşimiyle ile temsil edilen), bazı diller “derin” ortogafili diller olarak isimlendirilirler. Yani, disleksik olan bir Türk öğrenci, “saydam” ana dilinde okuma ve yazma konusunda zorlanıyorsa, derin ortografiye sahip İngilizce’ de okumayı ve yazmayı öğrenmesi hiç te kolay olmayacaktır.

4.4. Tarih/Coğrafya ve Fen Derslerinde

Aslında bütün bu dersler çok fazla okuma ve yazma gerektirirler. Bu nedenle, disleksinin öğrenme sürecini etkileyeceği ve disleksik öğrencilerin elde edeceği sonuçlar tahmin edilebilir. Okuma akıcılığı, okuduğunu anlama, hafıza, görsel ve işitsel işlem, organizasyon, zaman yönetimi ve sıralama yapabilmekteki eksiklikler farklı derslerde ve farklı derecelerde öğrenmeyi etkiler.

Tarih ve Coğrafya söz konusu olduğunda, zorluklar, zayıf okuma ve düşük seviyede okuduğunu anlama becerisinden kaynaklanır. Bu da, dersin anlaşılmasında, metnin en önemli bilgilerinin özetlenmesinde, bu bilgileri öğrenmede (anlama ve hatırlama) ve gerektiğinde tekrar üretmekte zorluk çıkarır. Birçok disleksik öğrenci, zaten bildikleri şeyler ile yeni bilgi arasında bağlantı kuramazlar; genel resmi, zaten bildikleri çok sayıda detaydan (bilgiler) bir araya getirerek, aralarında bir bağlantı kurabilmeleri güçtür. Sıralama becerilerindeki eksiklikler de zorluklara neden olur.

Fizik / Kimya / Biyoloji dersleri de disleksi olan öğrenciler için sorunlu olabilir. Buradaki problemler, Tarih / Coğrafya öğrenimindekilere benzer, fakat burada konuya özgü kelime dağarcığının çözülmesi ve öğrenilmesinin yanı sıra, bu konularda olduğu kadar, öğrenmenin sistematik bir adım yaklaşımıyla kazanılmasında da zorluklar görülmektedir. Çünkü yeni bilginin anlaşılması ve kazanılması, bir öncekine dayanmaktadır.

4.5. Müzik/Resim ve Spor Derslerinde

Ebeveynlerin ve öğretmenlerin çoğu, Müzik, Resim ve Spor derslerinin çocuğun kişilik gelişimine ve yaşam becerilerini geliştirmeye katkıda bulunduğu görüşünü paylaşmaktadır. Bu dersler çoğunluk tarafından kolay olarak ve öğrencilerin diğer dersler arasında dinlenmeleri için bir fırsat olarak değerlendirilmektedir. Ve bu doğrudur da, ancak disleksik öğrenciler için değil.

Araştırmalar, müzik ve dil becerilerinin, her ikisi de fonolojik algılara dayandığından, daha önce de açıklandığı gibi iyi okuma becerilerin geliştirilmesinin ön koşullarından biri olduğunu göstermektedir. Diğer taraftan - harflerin yanı sıra notalar da grafiksel görüntülerdir ve

öğrenilmesinde yer alan bilişsel süreçler benzerdir, bu yüzden disleksik olan çocukların notaları, müzik işaretlerini ve tüm kombinasyonlarını öğrenmesi daha güç olacaktır. Ve sonuç olarak notaları okumak (ilkokulun sonuna kadar öğrencilerin yapmaları beklenen), disleksik bir öğrenci için büyük bir zorluk olabilir. Yine de, disleksik öğrenciler için müzik öğrenimi gereklidir ve çok önemlidir. Müzikle müdahale, çocukların dil / okuma becerilerini olumlu yönde etkileyecek temel işitsel ve fonolojik algı yeteneklerini güçlendirir.

Çizim ve boyama, el yazısı için çok önemli olan ince motor becerilerin gelişimini etkiler. Çoğunlukla çizimleri oldukça basit, detayları eksik, büyüklükleri yanlış, çok büyük veya çok küçük olan bir el yazısıyla ilgili sorunlar yaşanır. Ayrıca bir çocuğun çizerkenki göz-el koordinasyonu, yazarken olduğu gibi aynı öneme sahiptir. Ayrıca çocuğun geometrik figürler çizme yeteneğini de etkileyebilir.

Disleksik olan çocuklar için sadece okuldaki Beden Eğitimi derslerine aktif olarak katılmak değil, okul dışında bazı spor aktivitelerle de ilgilenmek çok faydalıdır. Genellikle disleksik çocuklar (özellikle eğer disleksiye dispraksi de eşlik ediyorsa) sakardırlar, koordinasyonları ve dengeleri iyi değildir. Bu, Beden Eğitimi derslerinde, özellikle basketbol, voleybol, futbol vb. gibi takım sporlarında yeterince iyi performans sergileyememelerine sebep olur. Çoğunlukla, kötü performanslarından dolayı, hiç kimse onları takımlarında istemediği için bu faaliyetlerin dışında bırakılırlar. Her ne zorlukları olursa olsun, disleksik çocukların spor yapmaları teşvik edilmelidir. Kaba motor becerilerinin gelişmesine, mekânsal yönelimlerine, sözlü olarak verilen talimatları anlama ve bunları takip etme becerilerine, sıralama becerilerini, organizasyon becerilerine ve onlara disiplin ve zaman yönetimini öğretmeye yardımcı olacaktır. Aynı zamanda spor, disleksik öğrencilere okuma ve yazma gerektirmeyen bir şekilde başarılı olma şansı da vermektedir.

4.6. Organizasyon ve Zaman Yönetiminde

Hemen hemen bütün disleksiklerin aktivitelerini organize etme ve zamanı yönetme sorunları vardır. Bu onlar için daha uzun süre gerektiren bir iştir ve disleksik olmayan akranlarından daha çok çalışmak zorundadırlar; özellikle de okuma ve yazma gerektiren görevleri yerine getirmek için. Ancak bu zorluklar genellikle öğretmenler ve ebeveynler tarafından göz ardı edilir ve bu nedenle disleksik öğrencilerin tembel, olgunlaşmamış, dikkatsiz ya da motivasyonsuz olarak yargılanmaları daha olasıdır.

Disleksik öğrenciler, organizasyon ve zaman yönetimi becerilerini etkileyen yürütücü işlevini yerine getirmekte güçlük çekerler. Bir görevi tamamlamak için, görevin tamamlanmasının nasıl gerçekleştirileceğine dair bir plan yapabilmek, yol boyunca değişiklik / ayarlamalar yapmak, motive olmak, kalıcı olmak, zaman çizelgesine ve son tarihlere uymak gerekir.

Kısa süreli hafızalarındaki sorunları bazı disleksik öğrencilerin sadece okuma ve yazma becerilerini değil, aynı zamanda zamanlarını düzenlemelerini de zorlaştırmaktadır. Birçok disleksik öğrenci (özellikle ilkokulda), tüm öğrenim görevlerini (ders hazırlamak, ödev

yapmak) tamamlamayı başaramaz ve sıklıkla “Defterimi evde unutmuşum” veya “ Ev ödevim olduğunu bilmiyordum” mazeretlerini kullanırlar.

Bir kişinin büyüme sürecinde zaman yönetimi becerilerini geliştirmesi ve ilerletmesi beklenmektedir. Bununla birlikte, disleksik çocukların farklı zaman algıları vardır ve bunu nasıl yapmaları gerektiği kendilerine özellikle öğretilmelidir.

5. Nasıl yardım edilir?

5.1. Kendini geliştir

Çocuğunuza etkili bir şekilde yardım edebilmek için öncelikle kendinizi eğitmeniz gerekir. Günümüzde genel olarak öğrenme güçlükleri ve özellikle de disleksi ile ilgili kitaplar, makaleler, web siteleri ve diğer ebeveynlerin deneyimlerini paylaştıkları farklı forumlar ve destek grupları gibi birçok kaynak bulunmaktadır.

1 / Çocuğunuzu çok erken yaşlardan itibaren gözlemleyin - gelişiminde herhangi bir garipliğin fark edilmesi önemlidir. Çocuğun herhangi bir yaşta yapabilmesi gerekenler hakkında bilgi edinin ve bazı becerilerin gelişiminde herhangi bir gecikme fark ederseniz, dikkat edin ve çocuğun bunları geliştirmesine yardımcı olmak için ne yapacağınızı öğrenin. Bu, daha sonra onun için işleri daha kolay hale getirecektir. .

2 / Disleksi, en yaygın özel öğrenme güçlüğüdür (çocukların % 10-15'i arasında belli bir dereceye kadar etkiler), bu nedenle disleksi belirtileri hakkında daha fazla bilgi edinmeli ve çocuğunuzun disleksi riski altında olduğundan şüpheleniyorsanız mümkün olduğunca erken yardım alın.

3 / Çocuğunuza disleksi teşhisi konulduysa, durum hakkında daha fazla şey öğrenmek, nedenlerini, tezahürlerini ve sonuçlarını anlamak önemlidir. Disleksinin sadece okuma ve yazmayı değil, genel olarak öğrenmeyi ve diğer yaşam becerilerini nasıl etkilediğini öğrenin. Daha fazla bildiğinizde, çocuğunuzun zorluklarını anlayacaksınız ve daha etkili bir şekilde ona yardım edebileceksiniz.

4 / Çocuğunuzun zorlukların üstesinden gelmesine yardımcı olmak için profesyonel yardım almanız gerekebilir. Disleksik bireylerle çalışmak üzere eğitilmiş uzmanlar var. Ayrıca disleksik çocuğu olan diğer ebeveynlerle bağlantı kurun, onların deneyimleri hem çocuğunuza nasıl yardımcı olabileceğiniz hem de hangi uzmandan yardım alabileceğiniz konusunda işinizi kolaylaştırabilir.

5 / Her ülkenin öğrenme ihtiyaçları olan çocukların eğitimi ile ilgili belirli yasal düzenlemeleri vardır. Disleksik çocuklar için hazırlanmış olan yasal mevzuat konusunda bilgi edinin. Bu sayede çocuğunuzun eğitimsel, ve sosyal haklarını daha iyi savunabilirsiniz.

5.2. Kendi duygularınızla başa çıkın

Çocuğunuza yardım etmenin bir parçası olarak kendinize yardım etme ihtiyacını tartışmak size farklı gelebilir, ancak bu yolculuğun önemli adımlarından biridir. Aşağıda bu süreçte size yardımcı olacak bazı önemli noktalar bulunmaktadır.

1 / Çocuğunuzun yaşadığı güçlüklerin aile ilişkilerinizi tamamen etkilemesine izin vermeyin. Çocuk odaklı yaşamak yerine kendinize, hobilerinize zaman ayırın. Kaygılı ve depresyonlu bir ebeveyn çocuğuna yeterli desteği sunamaz, aksine onun da kaygısını artırır. Ancak çocuğun zorluklarını sizin ve ailenizin hayatına sokar ve bu zorluklara bağlı olarak her şeyi organize ederseniz, sorunu sadece “kilitler” ve çocuğunuzun çok uzun bir süre size bağımlı hale getirirsiniz.

2 / Çocuğunuzun ortamındaki karışıklığı/düzensizliği ortadan kaldırın. Çevresini düzenli bir şekilde tutmaya çalışın ve çocuğa aynı şeyi –düzeni -öğretin. Kafa karıştırıcı mesajlar vermeyin; Verdiğiniz tüm talimatlar açık ve basit olmalıdır. Çocuğunuzla ilgili aldığınız kararlardan emin olun. Açıklamalar çok karmaşıksa veya birden fazla talimat verdiğinizde, yarattıkları zihinsel resim onlara oldukça kafa karıştırıcı olabilir ve nereden başlayacağını veya görevi nasıl tamamlayacağını bilmeyeceklerdir - tüm bunlar hayal kırıklığına neden olur.

3 / Çocuğunuzun zorluklarıyla ilgili farklı ve sıklıkla olumsuz duygular yaşamanın normal olduğunu unutmayın. Her ebeveynin bu duygusal aşamalardan geçmesi normaldir ve onlarla uğraşmak kolay değildir. Eğer çocuğunuza yardımcı olmak istiyorsanız, öncelikle duygu ve hislerinizi bilmeniz ve onlarla başa çıkmanız gerekir. En yaygın duygular şunlardır:

- Reddetme - çoğunlukla ebeveynler test sonuçlarına veya öğretmenlerden alınan raporlara inanmazlar; Çocuğun yaşadığı zorlukları şöyle açıklamaya çalışırlar: “Onun yaşındayken aynıydım”; “Hala çok genç, büyüyecek ve yetişecek” vb.
- Öfke - ebeveynler çocuğunun disleksik olduğunu kabul etmek istemez; Durum hakkında öfkeli hissederler ve kendilerine şu soruları sorarlar: “Neden böyle oluyor?”
- Depresyon - ebeveynler, çocuklarının asla başkaları gibi olmayacağı için üzülür ve korkarlar,
- Kabul - bu ilk olumlu duygudur, çünkü problemi çözmeye yönelik ilk adımdır. Ebeveynler çocuğun bir problemi olduğunu kabul ettikten sonra, kendilerini eğitmeye, yardım aramaya, çocuğu desteklemeye, aktif olmaya hazır olurlar.
- Umut - disleksi hakkında bilgi sahibi olmak, uzmanlarla konuşmak ve aynı durumdaki diğer disleksik çocukların ebeveynleri için çocuğa yardım edilebileceği umudu getirir; Doğru tedavi ile zorlukların üstesinden gelebilir ve başarılı bir gerçeklik ve hayata sahip olabilir.

Tabii ki, disleksik bir çocuğun ebeveynleri olarak, başka duygular da yaşayabilirsiniz.

- Suçluluk - Ebeveynler genellikle çocuğun zorlukları için kendilerini suçlarlar ve kendilerine yanlış yaptıkları şeyleri soruyorlar. Bu his çok güçlü olabilir ama çocuğa

yardımlı etmeyecektir. Bazen bu duygu ebeveynler disleksi çocuklarını arkadaşlarından ve akrabalarından gizlemeye çalışır - bu kötü bir karardır çünkü çocuğu ondan kaynaklanan yanlış bir şey olduğunu hissettirir. Bazen suçluluk ile baş edebilmek için, çocuğun problemlerinden öğretmenler, okul veya genel olarak eğitim sistemini sorumlu tutarlar.

- Çaresizlik - bu duygu, ebeveynlerin çocuğa yardımlı etmek için farklı stratejiler denediklerinde, özel öğretmenleri işe aldıklarında ya da farklı tedavileri denediklerinde ancak hiçbir şey çocuğuna iyi gelmediğinde ortaya çıkmaktadır. Bu, hiçbir kararın olmadığı anlamına gelmez - ebeveynler, çocuklarına yönelik tedavi ve stratejiyi bulmaya ihtiyaç duyarlar.

Ebeveynlerin yaşadığı tüm olumsuz duygulara rağmen, bazı olumlu şeyler de vardır. Onları kabul etmek ve onaylamak, onları ifade etmek, diğerleriyle paylaşmak önemlidir. Çocuk için ebeveynlerin bu olumlu duyguları büyük bir yardımdır.

- Sevgi ve kabul - Çocuğun sahip olduğu sorun ya da zorluklar ne olursa olsun, ebeveynler her zaman onu seveceklerdir ve bu sevgi koşulsuzdur.
- Gurur ve keyif alma - Disleksik çocuklar bile ilerleme kaydeder, yüksek başarılarla sahiptir (okumada olmayabilir fakat sanatta, müzikte veya sporda). Ebeveynler, çocukla birlikte bir başarıyı kutlamalı ve eğitim ve yaşamın her alanında yaptığı ilerlemeyi vurgulamalıdır. Ebeveynler, disleksinin sadece farklı bir düşünme şekli olduğunu ve zorluğa neden olan dünyayı algısı olduğunu anlamalıdır. Çocuğun zekâsını etkilemez ve onu daha da kötüleştirmez; onun başarılı olmasını engellemez.

5.3. Çocuğun kitaplardan keyif almasına yardımcı olun

Okuma, çocukların okumayı bilmesinden çok önce başlar. Bu nedenle, kitaplarımız çocuğunuzun ve ailenizin ortamında erkenden bulunmalıdır. Dil becerilerinin gelişimi, çocuğun resmi eğitime girmesinden çok önce başlaması gerekmektedir.

Çocuklar çok erken yaşlardan kitaplarla haşır neşir olmalıdırlar; kitaplarla oynamak, onlara bakmak, ebeveynlerini okurken dinlemek ve ailede okuyan yetişkinleri görmek için son derece önemlidir. "Aile ortamı çocuğu birçok yönden etkiliyor. Eğer ebeveynler çok kitap okuyorlarsa, kitapları varsa, kitap okumaya ilgi duyuyorlar," (Oliver, 1976, p.64)³¹.

Aile, bir model olarak okuma yazma alışkanlığı ve kitap sevgisinin kazanımında rol model olmalıdır. Alvarez'e (2000) göre "ebeveynlerin yardımlı olmadan, çocuklarda okumaya karşı olumlu bir tutum geliştirmek çok zordur" (Akt.,Balça, 2008). Küçük çocuklar ebeveynlerinin davranışlarını alırlar, bu nedenle ebeveynlerin kitap, gazete veya dergi okuduğunu görürlerse, çok geçmeden, çocuk harfleri öğrenmeden önce okumayı taklit etmeye başlar.

Bazı kolay takip edilecek adımlar aşağıda yer almaktadır:

- 1 / Evinizde bir okuma köşesi oluşturun ve ebeveyn olarak model olun.
- 2 / Ebeveynler olarak çocuğun bulunduğu ortamlarda okuduğunuz kitaplar hakkında konuşun.

³¹ Oliver, C. (1976). The child and leisure. Lisbon: Publications Europe-America.

3 / Düzenli olarak ona sevdiği/ilgi duyduğu kitapları okuyun. Eğer aynı hikayeyi defalarca okumak ya da okumanızı isterse buna engel olmayın.

4 / Çocuğun ilgisini çeken konuları seçin - çok sayıda çocuk kitabı var, bu nedenle çocuğunuzun tercihlerine uygun olanları bulabileceksiniz. Sizin çocuğunuzun yaşındayken sevdiğiniz kitapları sevmiyorsa endişelenmeyin - çocuğu okumak için kendi zevkini geliştirmeye teşvik etmek önemlidir.

5 / Asla "önce kitabı oku, sonra filmi izle" demeyin. Aksi takdirde kitap okuma ceza gibi algılanır.

6 / Çocuğunuzla kütüphaneye, kitap fuarlarına, kitapçılara gidin, ona istediği kitapları alın. Kütüphaneye yapılan bir ziyaret, çocuğun farklı bir atmosfere dalmasına ve kitap okuyan ya da alan birçok insanı görmesine izin verir..

8 / Çocuğun kendi ritmine dikkat edin. Bazen aynı hikâye çocuğun isteğiyle birçok kez tekrar okunabilir. Bu, okuma alışkanlıklarının temellerini atmanıza izin verecektir.

9/ Kitap okuma alışkanlığı kazanmak zaman ister. Bu nedenle aceleci olmayın, ancak çocuğunuzu desteklemeye devam edin. Okuma becerilerinin gelişmesinin Disleksik çocukların eğitimi açısından son derece önemli olduğunu unutmayın.

5.4. Çocuğun yazma becerilerini geliştirmesine yardımcı olun

Bu Kılavuzun Bölüm 1.1'de açıklandığı gibi, yazımla ilgili zorluklar disgrafi olarak adlandırılmaktadır. Okuma ve yazma birbiriyle çok yakından ilişkilidir. Disleksi ve disgrafi sık sık birlikte ortaya çıkar, bu nedenle disleksi için bir çocuğun değerlendirilmesi sırasında disgrafi de düşünülmelidir. Bir çocuk disleksi için doğru tedaviyi alsın ve iyi okumayı öğrense bile, yazma öğrenme sürecinde önemli bir role sahip olduğu ve çoğu durumda akademik sonuçlar yazma becerilerine (testler) bağlı olduğu sürece, sınavlar, ders çalışması, vb. yazma problemleri onu geriye doğru yavaşlatacaktır.

Yazma becerilerine üç açıdan bakmalıyız:

1 / El Yazısı

2 / Yazım

3 / Yaratıcı yazarlık.

Çocuğun akademik başarısı için üç yönü de eşit derecede önemlidir.

1 / El Yazısı - Çocuğun el yazısı için hazırlanması, iyi motor becerilerinin oluşumu ve iyi bir el-koordinasyonu ile başlar. Çocuğun çizim yapma, renklendirme, bir çizgiyi kesme veya küçük bir topu yakalama gibi problemleri varsa, el yazısıyla ilgili problemleri olması çok muhtemeldir. Bu nedenle ebeveynler, bu problemlerin giderilmesi için öğretimin gerekliliğinin farkında olmalıdır. Ebeveynlerin çocuğa el yazısında yardım etmek için yapabileceği bazı şeyler var:

- Doğru kalem tutma. Kalem tutuşunu düzeltmek için ebeveynler geç kalmış sayılmazlar - bir küçük değişiklik bile çocuğun el yazısının kalitesini arttıracaktır.

- Çoğu zaman disleksik insanlar bütün resmi görür ancak onu oluşturan kısımlarını ayırt edemezler. Yazının bölümlerini görmek, çocuğun el yazısını doğru yazmasına yardımcı olacaktır.
- Tüm yuvarlak harflerin saat yönünün tersi yönde yazılması gerektiğine dikkat edin.
- Çocuğa her harfin nasıl yazılacağını - nereden başlayacağını ve hangi yöne doğru yazılacağını gösterin. Yazısını gözlemleyin ve yanlış bir noktada başladığını veya yanlış yöne gittiğini gördüğünüzde onu düzeltin.
- Alfabetik sıraya göre değil, benzer harflere sahip gruplarda el yazısı harflerini yazmayı öğretin.
- Gerekirse Latin alfabesinin kullanımının öğretilmediği el yazısının zorunlu olduğu ülkelerde / bir kelimedede harfleri kendi aralarında nasıl bağlayacaklarını anlatın ve gösterin

Aşağıda linki verilen iki videoyu faydalı bulabilirsiniz.

Doğru kalem tutuşu nasıl öğretilir: https://www.youtube.com/watch?v=I06Zqcaj_E0

Çocuğa el yazısı nasıl öğretilir: <https://www.youtube.com/watch?v=zhBNFtgH8k>

2 / Yazım - Doğru yazabilmek için, dilbilgisi ve imla kurallarını iyi bilmeniz elbette ki gerekli, ancak bu yeterli değildir. Birçok disleksik öğrenci kuralları bilir ve eğer istenirse, büyük harf yazmanız veya virgül yazmanız gerektiğini söyleyebileceklerdir. Ama yazarken tüm bu kuralları unutmuş gibi görünürler. Problem, görsel bellek açığı veya bozuk fonolojik algılar, zayıf fonolojik hafıza ya da fonolojik farkındalık eksikliğinden kaynaklanıyor olabilir (bölüm 3.1.3'e bakınız)

Ebeveynler neler yapabilir?

- Çocuğun yazım ve dilbilgisi kurallarını bildiğinden emin olun.
- Noktalama işaretlerinin anlamını ve rolünü açıklayın (okumadaki aynı fikirler kullanılabilir - bkz. Bölüm 5.1.).
- Çocuğun, her kelimenin belirli bir sıraya yerleştirilmiş ayrı seslerden oluştuğunu açıklayın (aynı seslerin farklı düzenlerde olduğu gibi farklı olan sözcüklere örnek verin, (“ile” ve “eli” veya “masa” ve “asma” veya “alem” ve “elma” gibi). Ayrıca onunla oyunlar oynaya bilirsiniz, örneğin: Önce bir ses/harf söyleyin (örneğin “a”), sonra bir ses daha söyleyin (örneğin “l”) sonra bu iki sesi birleştirsin (“al” olacak), daha sonra bir ses daha söyleyin (örneğin “i”), sonra da bu üç sesi birleştirsin (“Ali” gibi).
- Çocuğa her kelimenin ilk sesini “duymayı” öğretin ve sonra kelimenin son sesini (bu genellikle bozuk fonolojik algılara sahip çocuklar için çok daha zor, ama bunu yapmayı öğrenebilirler). Ardından seslerin yerini bir sözcükle (başlangıçta, sonunda ya da ortada) tanımlamaya gelin. Her zaman 3-4 harflik kelimelerle başlayın.

- Çocuğa kelimeleri heceleyecek şekilde öğretin (örn. “Nokta” kelimesini söylüyorsunuz, söylemesi gereken nok, [ta]). Her zaman telaffuz edilen şekilde yazılan ve her sesin açıkça duyulduğu küçük harflerle başlayın ve alıştırmayı daha zor hale getirmeye devam edin. (Bu alıştırma, okuma için de yapılabilir - çocuk bir kelime söyler ve sonra telaffuz eder. Okuma ve yazma arasındaki yakın bağlantıdan dolayı, bu alıştırmayı okuma ve yazma için yaparsanız - işler daha hızlı gelişir).
- Çocuğun sözlü olarak doğru bir şekilde hecelelemeyi başarısından sonra, bir kelimeyi nasıl yazacağından emin değilse - önce onu hecelemesini isteyin (eğer gerekirse, çocuğa doğru heceleyebilecek kadar birkaç kez tekrarlayın).

Tabii ki en iyisi, ebeveynlerin bu alıştırmalarla çocuk 4 ya da 5 yaşındayken başlaması, o zaman okula başladığında yazmaya hazır olacaktır. Ancak bir öğrencinin yazımını geliştirmesine yardımcı olmak için asla geç değildir. Ayrıca - daha iyi yazım daha iyi sonuçlar anlamına gelir.

3 / Yaratıcı yazma - Disleksik öğrenciler için yaratıcı yazma, yazmanın en zor yönüdür. Çoğu disleksik birey kelime ve durumları bir resme bakmış gibi algılar. Bir resme baktığınız zaman, onu bir bütün olarak algıyorsunuz - bunu soldan sağa ve yukarıdan aşağıya doğru bakmazsınız; Gördüğünüzü belli bir sıraya koymanız gerekmez; düşüncelerinizi veya hislerinizi düzenlemenize gerek yoktur. Ama resmi tanımlaması istenirse yapmanız gereken şey budur. Daha önce de değinildiği gibi, disleksik insanlar düşüncelerini sıralamak, planlamak ve organize etmekte ve bunları yazılı olarak sunmakta zorluk çekmektedirler. Ve bir hikâyeye anlattıkları zaman çoğu zaman kaotik ve beceriksiz gözükürler - tüm ayrıntılar vardır ama birbirlerini doğru sırada takip etmezler.

Ebeveynler disleksik çocuklarına yaratıcı yazıyla daha iyi başa çıkmalarında nasıl yardımcı olabilir? Aşağıda yararlı olabilecek bazı öneriler verilmiştir:

- Çocuğun yakından ilgilendiği bir konuyla başlayın.
- Çocuğun ilk başta öyküyü “görmesini” isteyin; gözlerini kapatabilir ve hikâyenin bir “filmini” zihninde canlandırmaya çalışabilir. Disleksik insanlar için, hikâyeyi anlatmak ya da yazmaktan ziyade bir dizi zihinsel görüntü yaratmak çok daha kolaydır.
- Çocuğun hikâyeye dâhil etmek istediği her ayrıntıyı söylemesine izin verin. Her bir detayı ayrı bir kâğıda yazın. Tüm detaylar yazıldıktan sonra, çocuğu bunları sıraya koymasını isteyin. Her detay bir bulmacanın ayrı bir parçası gibi olduğu için, sonuçtan memnun olana kadar istediği kadar tekrar düzenleyebilir.
- Çocuğun kendi zihin haritalarını kullanmasını ve hazırlamasını öğretmek çok yararlıdır (bkz. Ek 4). Bu, fikirleri düzenlemeye ve hikâyenin yapısını görmeye yardımcı olacaktır.
- Hikâyenin tüm detayları düzenlendikten sonra, çocuğun hikâyeyi sözlü anlatmasını isteyin. Bunu kaydedebilirsiniz (telefonunuzdaki ses kayıt fonksiyonunu kullanarak)

veya hikâyeyi kendi sözlerinden yazabilirsiniz. O zaman onun hikâyesini duymasına izin verin (kayıttan, ya da ona okuyorsunuz). Ve sonuçtan memnun kalırsa, hikâyeyi yazmasına izin verin. Tabi ki, hiç kimse aynı sözlerle iki kere aynı hikâyeyi söyleyemez. Bu nedenle, çocuğun hikâyeyi ses kaydedici tarafından dikte edilmiş gibi yazmasına veya yazıcınızdan kopyalamasına izin verin.

- İlk başta dilbilgisine ve yazımına dikkat etmeyin - çocuğun bu sürecinin heyecanını ve zevkini hissetmesi gerekir; buna odaklanın. Bu noktada içerik ve yapı doğru yazımdan çok daha önemlidir. Bir süre sonra, - çocukla birlikte - hikâyeye geri dönüp gerekli düzeltmeleri yapabilmemiz için işini diğerlerine de gururla sunar.
- Çocuğunuzu zorlamayın - yorgunluk belirtileri fark ederseniz, durun - çocuk oyun oynarken, müzik dinlerken veya sadece parkta yürürken hikâyesini düşünmesine izin verin.
- Ve unutmayın: HER ZAMAN BAŞARILARI İÇİN ÇOCUĞUNUZU ÖVÜN!

5.5. Çocuğun iyi çalışma becerileri oluşturmaya yardım edin

İyi bir öğrenme ancak etkili bir çalışma becerisiyle olur. Bu nedenle, tüm çocukların iyi bir çalışma becerisi geliştirmelerine yardımcı olmak çok önemlidir. Ne yazık ki, çalışma becerileri okullarda yeterince öğretilmemektedir. Birçok öğrenci, söylenmeden bile temel becerileri edinebilir. Bununla birlikte, disleksik öğrencilerin genellikle daha açık talimatlara ihtiyacı vardır. Burada ebeveyn olarak rolünüz; çocuğunuzun okulda daha başarılı olmasına yardımcı olacak gerekli becerileri geliştirmesine yardımcı olmak.

Her insan farklı bir şekilde öğrenir. Bazı insanlar dinlemeyi ve konuşmayı severler, diğerleri metni analiz etmeyi veya görsel destek ile çalışmayı tercih ederler; Bazı insanlar sessiz bir ortama ihtiyaç duyarken diğerleri müzikli bir telefonla daha iyi hissederler; Bazıları sabah erken saatlerde daha etkili bir şekilde çalışır, bazıları ise akşamları daha iyi öğrenir... Bütün bu özellikler, bir şekilde “öğrenme stili” olarak adlandırılan öğrenme şeklidir. Öğrenme stili, sadece okulda değil, tüm konuları ve her şeyi öğrenme yoludur.

Disleksik öğrencilerin, bilginin aynı anda birkaç kanal aracılığıyla sunulduğu yani birden çok duyunun öğrenme sürecine dâhil edildiği bir yaklaşımdan çok yararlandığı kabul edilir. Çocuğunuzun öğrenme stilini öğrenmek iyi bir fikirdir, böylece öğrenme ortamını, öğrenme tarzını düzenler ve bilgi sağlama yolunu uyarlayabilirsiniz. Bu, sınıfta 25-30 öğrencinin bulunduğu okulda yapılması çok zordur - hepsinin özel öğrenme stilleri ve tercihleri vardır, fakat çocuk evde dersler ve ödevler yaparken göz önünde bulundurulması çok olasıdır.

Genel olarak öğrenciler üç gruba ayrılır: görsel, işitsel ve kinestetik öğrenenler. Ek 1'de, farklı öğrenme stillerinin ana özelliklerine sahip bir tablo bulacaksınız.

Ayrıntılara odaklanan kişiler ile daha büyük bir resim üzerinde yoğunlaşmayı tercih eden insanlar arasındaki farklılığa dayanan bir başka bölüm daha var: Birinci grup, analitik öğrenenler ve ikincisi de küresel öğrenenlerden oluşuyor. Ek 2'de her iki grubun ana özellikleri listelenmiştir.

Zaten hemen hemen tüm disleksiklerin faaliyetlerini organize etmede ve zamanlarını yönetmede problemleri olduğu söylendi. Bu durumda, bir çocuğa erken yaşından itibaren faaliyetlerini ve zamanını planlamayı öğretilmesi çok yardımcı olacaktır. Tabii ki, başlangıçta yardım almadan bunu yapamayacaktır, bu nedenle (çocuğun yanına) yemek için, oyun oynamak, okumak, yürüyüş yapmak, arkadaşlar ve akrabalarla toplanmak, sinemaya gitmek için, vb. günlük bir plan hazırlamak ebeveynlerin görevidir. Çocuk okula başladığı zaman ders yapmaya ve ödev yazmaya ayrılan zamanı planlamak gerekir. Takip etmeniz gereken bazı basit kurallar vardır:

1 / Çocuğun yaşı ile faaliyetlerin süresini göz önünde bulundurun - 7 yaşındaki bir çocuğun dikkat süresi yaklaşık 15-20 dakika iken, 12 yaşında bu süre 30-40 dakika olabilir;

2 / Etkinlikler arasında 10 dakika ara vermeyi planlayın. Fakat bu, çocuğun mola sırasında hiçbir şey yapmaması gerektiği anlamına gelmez – bunlar bir masa oyunu veya çizim, ya da bir şarkı ya da bazı fiziksel aktivitelerin yapılması (çevre böyle bir olanak veriyorsa) olabilir;

3 / Her zaman çocuğunuzun kolay ve ilgi çekici bulduğu konuyla başlayın - ilk dersi / ev ödevini iyi yapmak ona başarı hissi verir.

4 / Çocuğunuzun yapmayı sevdiği şeylere dâhil edin - spor, müzik ya da arkadaşlarla dışarıda oynamak olabilir. Ancak dersler ve ödevler yapıldıktan sonra günlük planın bir parçası olarak bunları yapınlar, ödevlerini tamamlamak için bir hediye olarak değil (aksi takdirde çocuk okul çalışmasını ceza olarak algılamaya başlayabilir, özellikle de zorluk yaşadıklarında);

5 / Planın her bir noktası tamamlandıktan sonra, çocuk bir tik atmalıdır. Günün sonunda tüm noktalar kontrol edilmelidir.

Ayrıca bir ebeveyn olarak çocuğunuz için gerçekçi hedefler belirlemeniz gerekir. Bunu yaparsanız, çocuğunuzun başarıya ulaşma olasılığı daha yüksek olacaktır, bu da kendini başarılı hissetme ve kendine güven ve özgüven sahibi olma konusunda yardımcı olacaktır. Kendilerine inanan insanlar hayatta daha fazla başarıya ulaşırlar.

Öğrenme yaşam boyu süren bir süreçtir, bu nedenle herkesin nasıl öğreneceğini öğrenmesi son derece önemlidir.

Ek 3'te, disleksik öğrencilerin özel öğrenme stiline uygun yeni ve farklı bir öğrenme stratejisi sağlayan bazı fikirler (Şablonlar) bulabilirsiniz. Bunları kullanarak, daha iyi organizasyonel beceriler geliştirmek, daha etkili bir şekilde okumayı öğrenmek ve metindeki önemli bilgileri çıkarmak için disleksik çocuğunuza destek olabilirsiniz. Şablonlar ayrıca öğrencilerin bilgilerini nasıl organize edip sunacaklarını öğrenmelerine yardımcı olabilir.

Öğrenme okumayla yakından bağlantılı olduğu için, okuma ne kadar verimli olursa, anlama düzeyi o kadar yüksek olur, bilgiyi organize etme ve sunma yeteneği de o kadar iyi olur ve sonuç olarak daha yüksek başarılar elde edilecektir.

Çocuğunuza Şablonları nasıl kullanacağınızı ve öğrenme sürecinin bir parçası olarak nasıl kullanacağını öğretirseniz, bu süreç öğrenmenin etkinliğini artıracaktır. Bu şekilde çocuğunuzun bağımsız bir şekilde öğrenmeyi öğrenmesine yardımcı olacaksınız.

5.6. Öğretmenlerle / okulla iletişim

Disleksik çocukların öğrenme sürecinde hem ebeveynler hem de öğretmenler önemli bir rol oynarlar; birbirlerinin yerini almazlar, aksine ötekinin rolünü pekiştirir böylece öğrenciye okuma ve öğrenme hakkında tutarlı bir mesaj verirler. Öğretmen ve velileri öğretim sürecinin ortakları olarak görmek, aynı hedefe yönelik ortak bir çabayı ve sorumluluğu ifade etmektedir³².

Öğrencinin başarısı için, iyi bir ebeveyn-öğretmen iletişimi, özellikle öğrencinin öğrenme güçlüğü çekmesi durumunda çok önemlidir. Muhtemelen disleksi nedeniyle öğrenme güçlüğü olan çocukların büyük bir yüzdesinin resmi olarak tanılanmadığı gerçeğini uygulamalar göstermektedir ve bu nedenle resmi olarak tanılanmayan çocuklar özel eğitim öğretmenleri, psikologlar, konuşma terapistleri tarafından sunulan destek hizmetlerinden ücretsiz olarak faydalanamamaktadır. Bu durum, ebeveynler ile öğretmenler arasındaki iletişimin rolünü daha da önemli kılmaktadır.

Gerçekte, bir öğrencinin öğrenme sürecinde zorlandığı ve akademik sonuçlarının beklentilerle uyuşmadığı veya uygunsuz davranışlar sergilediği (öğrenme zorluklarının bir sonucu olarak), öğretmenlerin ve ebeveynlerin birbirlerini suçlama eğiliminde oldukları görülmektedir. Ancak bu durum öğrenci açısından iyi değildir, onun gereksinim duyduğu ihtiyaçları karşılamaz.

Okul - aile – öğrenci ilişkisinde tüm taraflar sadece etkili ve olumlu iletişimden yararlanabilirler. Ebeveynler, çocuğun akademik başarıları veya davranışları ile ilgili öğretmenlerden sadece olumsuz mesajlar alırlarsa, bu durum ebeveynlerin çocuklarına etkili bir şekilde yardımcı olma konusunda kendilerini beceriksiz hissetmelerine neden olur ve okul-aile işbirliğine katılımlarını engeller. Ve birçok ebeveyn, öğretmenleri çocuklarına olumsuz bir tavır takındığı için suçlamaya başlar ve çocuklarının kötü akademik sonuçlarından onların sorumlu olduğunu düşünür. Aynı zamanda ebeveynler durumu ve kaygılarını /ğretmen ile paylaşmaya ve tartışmaya açık değilse, bu durum öğretmenlerin ebeveynlerin yeterince sürece dâhil ve destekleyici olmadıklarını düşünmeye iter. Bazen gerçekten de böyledir, ancak bu ebeveynlerin çocuğun okuldaki çalışmasına yardım etmek istemediğinden çok nasıl yardımcı olacağını bilmediklerindedir. Ebeveynler ve öğretmenler ortak olarak hareket etmeli, gözlemlerini farklı bakış açılarından paylaşmalıdır (çünkü sıklıkla ebeveynler ve öğretmenler okulda ve evde tamamen farklı bir çocuk görür). Sadece uzmanlar tarafından desteklenen bir ekip gibi çalışabilen ebeveyn ve öğretmenler disleksik öğrenciye etkili bir şekilde yardımcı olabilir.

Ebeveynler ve öğretmenler arasındaki iyi iletişim, öğrencinin ihtiyaçlarının ve okul ortamının daha iyi anlaşılmasına ve onlara daha etkili destek sağlanmasına yardımcı olur.

³² Christenson, S.L. and S.M.Sheridan. School and families: Creating essential connections for learning. Guilford Press, NY, 2001

6. Yardımcı Teknolojiler

6.1. Yardımcı Teknoloji Nedir?

Genel olarak yardımcı teknolojiler, engelli kişilerin karşılaştıkları güçlükler ile başa çıkabilmelerine yardımcı olan ve onların yaşamda daha iyi iletişim kurabilmelerini, öğrenebilmelerini ve sorunlarla mücadele edebilmelerini sağlayan bütün cihaz, ekipman veya sistemlerdir.

Amerika Birleşik Devletleri 2004 yılı Yardımcı Teknoloji Yasasına göre, yardımcı teknoloji (aynı zamanda *uyarlamalı teknoloji* adı da verilir), *engelli bireylerin işlevsel kapasitelerini muhafaza etmek, arttırmak veya geliştirmek amacıyla kullanılan, ticari amaçla alınan, modifiye edilen veya kişiye göre düzenlenen herhangi bir “ürün, cihaz veya ekipman”ı ifade eder*³³.

İngiliz Yardımcı Teknoloji Derneği (BATA) tarafından yapılan tanım ise şu şekildedir: *“Yardımcı teknoloji, engelli veya özürlü bireylerin iletişim kurabilme, öğrenebilme, bağımsız yaşayabilme, hayatlarını idame edebilme ve daha üretken olabilmelerini sağlayan veya bunu geliştiren herhangi bir ürün veya hizmettir*³⁷.

Yardımcı teknoloji, kendi başına bilgiyi veya becerileri geliştiremez. Yardımcı teknoloji, öğrenmeyi kolaylaştırmaya yardımcı olur ve çeşitli öğrenme içeriği ile kullanılabilir.

6.2. Disleksik Öğrenciler İçin Faydaları

Yardımcı teknolojiler, normal eğitim verilen sınıflarda disleksik öğrenciler için büyük bir potansiyele sahiptir. Okuma, yazma ve hecelemenin yanı sıra matematikte de akademik başarıyı artırır; ör. organizasyon becerilerini geliştirir. Ayrıca, Disleksik öğrenciler kabiliyetlerini (güçlü yanlarını) kullandıklarında başarı düzeyleri genellikle daha da artar. Yardımcı teknolojiler bu uygulamalarının en iyi özelliklerini bir araya getirir. Lewis’e³⁴ göre, yardımcı teknoloji iki temel amaca hizmet eder: bireyin güçlü yanlarını artırır, böylece engelli olduğu yönlerine karşı bir denge getirmiş olur ve belirli bir görevi yerine getirirken alternatif bir yöntem sunar. Teknoloji kullanımı öğrencilerin karşılaştıkları güçlükleri telafi etmelerini veya bunları atlatabilmelerini sağlar.

Öğrencilere okuma ve yazma güçlükleri ile başa çıkma imkânı verildiğinde, bu öğrenciler çok daha başarılı olur.

Teknoloji, birçok farklı seviyedeki disleksik öğrencilere yardımcı olur. Örneğin:

- ✓ **Sınıf seviyesindeki ders/bilginin öğrenilmesi:** Teknoloji materyallerin farklı formlarda (görsel, işitsel vs) sunulabilmesini sağlar.
- ✓ **Yazma ve organizasyon becerilerinin geliştirilmesi:** Teknoloji disleksik öğrencilerin ekranları seviyesinde kelime ya da sözcük kullanarak bir makale ya da kompozisyon yazabilmesine yardımcı olabilir. Örneğin bilgisayar tabanlı kavram haritaları

³³ Assistive Technology Act (2004)

³⁴ Lewis (1998:16-26).

sayesinde disleksik öğrenciler kendileri için çok zor olan yaratıcı bir yazı ya da kompozisyonu nasıl yapılandırabileceklerini öğrenebilirler.

- ✓ **Sınıf seviyesindeki okuma becerilerinin çalışılması:** Okuma güçlüğü çeken öğrenciler için metni ya dijital olarak okuyabilecekleri ya da daha basit bir düzeye indirgeyebilecekleri farklı yazılım programları mevcuttur.
- ✓ **Not alma becerilerinin geliştirilmesi:** Özellikle de üst sınıflardaki disleksik öğrencilerin karşılaştıkları en önemli sorunlardan birisi de eğitim materyallerinin ve ödevlerin ciddi oranda artmasıdır. Disleksik birçok öğrenci, heceleme, yazma ve/veya göz-el koordinasyonu zayıf olduğu için not almada çok güçlük çekmektedir.
- ✓ **Eğitim kavramlarının öğrenilmesi:** Teknoloji olmadan öğrencilerin bazı kavramları (özellikle daha soyut olanları) kavraması zordur. Öğrenciler 3D simülasyonlar ile hız, yer çekimi gibi kendilerine soyut gelen kavramları daha kolay öğrenebilirler.

Teknolojinin disleksik kişiler için özellikle eğitim konusunda oynayabileceği rol iyi bilinmektedir. Öğrenciler etkili bir teknolojiye eriştiklerinde, uygun eğitim yöntemleri de buna eşlik eder, böylece performans düzeyi artar. Teknoloji araçları disleksik öğrencilerin okul temelli öğrenmede diğer öğrenciler ile eşit şartlara sahip olabilmelerini sağlar.

6.3. Ortak Ülkelerde Neler Mevcut

6.3.1. Türkiye

Disleksik öğrenciler için Türkiye’de kullanılan yardımcı teknolojiler şunlardır: Bu programlar cep telefonları, tabletler ve akıllı telefonlar ile kullanılır.

- ✓ Metin seslendirme:
 - “Teknoses” <http://www.teknoses.com/tr/> adresinden ücretsiz indirilebilir.
 - "Google Translate", çevirinin yanı sıra konuşmaları metne veya metinleri konuşmaya aktarabilir.
- ✓ "Touch and Write" -harfleri, sayıları ve hatta kelimeleri Türkçe olarak öğreten, fontların boyutunu yeniden ayarlamayı sağlayan ve 28 farklı arka plan sunan bir programdır. <https://itunes.apple.com/us/app/touch-and-write/> adresinden ücretsiz indirilebilir.
- ✓ "Letter Shaker" - özellikle yabancı dil eğitiminde kullanılabilir. <https://play.google.com/.../apps/details?...WordShakerAndroid> adresinden ücretsiz indirilebilir.
- ✓ "Open dyslexic" ofis programlarında kullanılabilen bir fonttur. <https://www.opendyslexic.org/> adresinden ücretsiz indirilebilir.

- ✓ "Freeplane: kavram haritalama programı " –ücretsizdir ve kullanıcı dostu bir programdır. <https://freeplane.en.softonic.com/> adresinden ücretsiz indirilebilir.
- ✓ "Google Chrome" –Google Chrome sunucusu da, disleksik bireyler için yararlı özellikleri olan bir yardımcı teknolojidir. "Uzantılar" bölümünden erişilebilecek 3 Google Chrome özelliği vardır:
 - Open Dyslexic,
 - Dyslexia Friendly,
 - Dyslexia Reader Chrome.

Bu üçü de disleksik bireylerin daha kolay okuma yapabilmesi için tasarlanmışlardır.

- ✓ "Microsoft Word" - okumayı kolaylaştıran özelliklerle birlikte kullanılabilir.
- ✓ "Sticky Notes/ Yapışkan Notlar" - Windows işletim sisteminin bir özelliği
- ✓ "Wise Reminder" - kişisel hatırlatma yazılımı <https://wise-reminder.en.softonic.com/> adresinden ücretsiz indirilebilir.
- ✓ "Auto Train Brain" Okul hayatında zorluk çeken ve görsel ve işitsel oyunlarla öğrenen disleksik çocuklar için destek sağlar. Daha fazla bilgi için <http://dijitalmedyavecocuk.bilgi.edu.tr/2017/12/22/disleksik-cocuklar-icin-mobil-uygulama-auto-train-brain/>

6.3.2. Bulgaristan

- ✓ Yazım denetleyicili bilgisayarlar.
- ✓ Ekran okuyucular (Bulgarca). Aşağıdaki siteden ücretsiz indirilebilir: <http://www.screenreader.net/index.php?pageid=15>
- ✓ Metin seslendirme programları:
 - SpeechLab 2.0 (görme engelliler için ücretsizdir, diğer kişiler için ise ticari amaçla satılır). Aşağıdaki siteden deneme sürümü indirilebilir <http://www.bacl.org/speechlabbg.html>
 - Balabolka (Bulgarca) –<http://www.cross-plus-a.com/bg/balabolka.htm> sitesinden ücretsiz indirilebilir.
- ✓ OCR tarayıcı programı:

- FineReader (Bulgarca'yı kullanır) <http://finereader.bg.softonic.com/> adresinden ücretsiz indirilebilir.
- OCR CuneiForm 12 (Bulgarca'yı kullanır) <http://www.download.bg/?cls=program&id=456656> adresinden ücretsiz indirilebilir.
- ✓ Klavye ile Yazmayı öğrenme:
 - Bulgarca – İnternette ücretsiz. <http://www.sense-lang.org/typing/tutor/keyboardingBG.php> sitesinden ulaşılabilir
 - İngilizce – İnternette ücretsiz. <https://www.typingclub.com/typing-qwerty-en.html> sitesinden ulaşılabilir (fonetik klavye kullanılarak Bulgarca yazı yazmak için kullanılabilir)
- ✓ Zihin Haritası:
 - FreeMind (Bulgarca kullanır) Aşağıdaki siteden ücretsiz indirilebilir: <http://sourceforge.net/projects/freemind/>
 - Xmind (Bulgarca kullanır) <https://www.xmind.net/> sitesinden ücretsiz indirilebilir.
- ✓ Sesli kitaplar (internet ortamında erişilebilir, bazıları ücretsizdir)
 - <http://www.avtor.com/>
 - <http://www.audioknigi.bg/>
- ✓ e-Kitaplar (çoğu ücretsiz, internet ortamında erişilebilir)
 - <http://chitanka.info/>
 - <http://virtualnabiblioteka.com/>
 - <http://readbg.com/>
 - <http://www.booksbg.org/>
 - http://www.ciela.com/ciela_ebooks/bezplatni-knigi/bezplatni-knigi-na-blgarski-ezik.html?p=5
 - <http://www.slovo.bg/>
- ✓ RoboBraille - dokümanları ses dosyaları, elektronik kitap, DAISY kitapları vs. gibi çeşitli alternatif formatlara otomatik olarak çevirebilen bir e-posta ve internet tabanlı hizmet. Bulgarca da dahil 16 dilde mevcuttur. Ücretsizdir www.robobraille.org internet sayfasından erişilebilir.

- ✓ Adysfont – disleksik okuyucular için tasarlanmış yazı tipleri.:
<http://www.adysfont.com/>

6.3.3. Romanya

✓ Uygulamalar:

Bu programlar cep telefonlarında, tabletlerde ve akıllı tahtalarda kullanmak içindir:

- Grammar testleri
<https://play.google.com/store/apps/details?id=ro.paha.intrebarigramatica>
- DEX (Android için) <https://play.google.com/store/apps/details?id=com.dex>
- Romen Dili Dilbilgisi
<https://play.google.com/store/apps/details?id=com.exceda.gramaticaromana>
- Photo Hesaplayıcı - Akıllı Hesaplayıcı & Matematik Çözücü-
<https://play.google.com/store/apps/details?id=com.photomath.smart.study.learn>

✓ Yazılım:

- Dyslexia Yazılımı - [Able Tech Romania – Yardımcı](http://www.abletech.ro/en/dyslexia-software.html) Teknoloji
<http://www.abletech.ro/en/dyslexia-software.html>
- Read me – Ekitap Okuyucu
<https://books.dyslexiefont.com/en/available-in-dyslexie/apps/263/readme--ebook-reader/>

✓ Metin seslendirici

- "BatPro for Windows" projesinde ücretsiz olarak sunulan Acutza sesi (Görme Engelliler Erişilebilirlik Araçları Projesi)
<http://batpro.org/download-vocea-sintetica-ancutza/>

✓ OCR tarayıcı yazılımı

- i2OCR ücretsiz, çevrimiçi, hızlı ve doğru bir şekilde Romen karakterleri tanıır ancak sütunları veya tabloları tanımaz.
<http://www.i2ocr.com/free-online-romanian-ocr>
- NewOCR, ücretsiz, çevrimiçi, hızlı ve doğru bir şekilde Romen karakterleri tanıır ancak sütunları veya tabloları tanımaz.
<https://www.newocr.com/>

- Online OCR diğerlerine kıyasla biraz daha iyi, ücretsiz, çevrimiçi, hızlı, doğru olarak Romence karakterleri tanır, ayrıca sütunları veya tabloları tanır ve belgeleri Metin, Word veya Excel formatlarında doğru şekilde kaydeder, ancak bazen hataları vermektedir.

<https://www.onlineocr.net/>

- Bağımsız okuma cihazları olan OrCam MyReader 2.0, okuma engelli veya görme bozukluğu olan kişilere yardımcı olmak için tasarlanan modern ve yenilikçi bir cihazdır ancak fiyatı yaklaşık 3500 Euro'ya ulaşabilmektedir.

<http://www.anjo.ro/dispozitive-electronice-de-citire-si-recunoastere-a-obiectelor/orcam-myreader-2.0-dispozitiv-de-citire-a-textelor.html>

✓ **Sesli Kitaplar:**

- Romen dilince ücretsiz sesli kitaplar: <http://www.cartiaudio.eu/>
- Sesli kitap Ciresarii <http://www.teatruaudio.com/tag/audiobook-ciresarii/>

✓ **E-kitaplar:**

- Oyunlar ve egzersizlerle logopedikler; Laura Hărdălău, Ioana Drugaș
https://l.facebook.com/l.php?u=https%3A%2F%2Fdrive.google.com%2Ffile%2F0Byi1V7qM62ZramN3Um8zUXpnaEU%2Fview&h=AT3SY2rZFBECiVBP3rDBQAVBdXD_K691KmezEyVCxTbt_TrFoj2GaqXzFcV67zWN8dbuBNEZw9bPUgFo3kCVPhlccN1kx4ppP4rVXN3d7Rq_zStPnkPPILO0nkLcyRJZXJoftfnuBggD0QQ0SpQJ6n0tgrv1KI30aOg –
- Konuşmayı düzeltme ve geliştirme kılavuzu; Florentina Gălbinașu, Elena Gălbinașu, Valeria Pârșan, Ioana Chelaru
<https://drive.google.com/file/d/0Byi1V7qM62ZrMmhkOXA3S2FRZkE/view>
- Düzgün konuşmak istiyorum; Şoimița Gherle
<https://drive.google.com/file/d/0Byi1V7qM62ZrdmFZR0h2QmdqTG8/view>
- Spesifik öğrenme güçlüğünde bilimsel kanıtlara dayanan önemli teşhis alanları; Carmen David, Adrian Roșan
https://www.academia.edu/36041882/David_Rosan-Repere_diagnostice_in_TSI
- Disleksik çocuk - ortak sorumluluk; Bartok Eva
<http://dislexic.ro/wp-content/uploads/2017/08/Responsabilitate-comuna.pdf>
- Öğrenme güçlüğü yaşayan öğrenciler için gerekli desteği sağlamak amaçlı Metodoloji üzerine 3124 / 10.02.2017 kabul sayılı Karar' a göre hazırlanmış Bireyselleştirilmiş eğitim planı (BEP)

<https://drive.google.com/file/d/1VntBuuLbdXlnqcIAZyBORZetVQvgN7G/view?usp=drivesdk>

✓ **Klavye ile yazmayı Öğrenmek:**

- Sadece klavye ile yazmayı öğrenir:

<http://www.invatasingur.ro/tutoriale/dactilografie/qwerty.php>

- Görme Engelliler için klavye eğitimi: <https://www.typingstudy.com/ro/>
- Agile fingers: <https://agilefingers.com/ro>

6.3.4. Poland

✓ Egzersizler, görevler ve fikirler:

- www.cmppp.pl, www.dardysleksji.pl, www.dysleksja-poradnik.org, www.ptd.edu.pl, www.dysleksja.pl, www.niepelnosprawni.pl, www.radzialow.net/publikacje, <http://dysleksja.univ.gda.pl>, www.bpp.com.pl/ptd/index.htm, www.cmpp.edu.pl, www.men.waw.pl/prawo/rozp, <http://edusek.ids.pl/nauczyciel/porady>, www.terapiapedagogiczna.republika.pl,
- www.dyslektykwszkole.pl

✓ Tedavi Edici Program „ORTOGRAFFITI” www.ortograffiti.pl

✓ Yazılım „ İlköğretim için Ortografi”

✓ “Yetenek galerisi ”- pratik didaktik cihazların kutusu

✓ PUS – Pomóz-Ułóz-Sprawdz – genç disleksik öğrenciler için blok seti

✓ RoboBraille- www.robobraille.org – belgeleri, ses dosyaları, e-kitaplar, DAISY kitapları vb. dahil olmak üzere çeşitli alternatif biçimlere otomatik olarak dönüştürebilen bir e-posta ve web tabanlı hizmet.

6.3.5. İtalya

KONUŞMA

- ✓ Facilitoffice - www.facilitoffice.org - ücretsiz
- ✓ Clip claxon - <https://sites.google.com/site/clipclaxon/home> - ücretsiz
- ✓ Epico - www.anastasis.it – süreli abonelik
- ✓ Carlo mobile pro - www.anastasis.it - süreli abonelik
- ✓ Personal reader(Kişisel okuyucu) - www.anastasis.it - süreli abonelik
- ✓ Alfa reader - www.erickson.it - süreli abonelik

- ✓ Leggixme - <https://sites.google.com/site/leggixme/> - ücretsiz
- ✓ Superquaderno - www.anastasis.it - süreli abonelik
- ✓ Geco - www.anastasis.it - süreli abonelik

YAZMA

- ✓ Ücretsiz Google dökümanlar
- ✓ Ms Word yazım denetleyicisi - süreli abonelik

ÇALIŞMA ARAÇLARI: ZİHİN HARİTASI OLUŞTURMA

- ✓ CMAP - <https://cmap.ihmc.us/> - ücretsiz
- ✓ Freemind - <https://sourceforge.net/> - ücretsiz
- ✓ Supermappe - www.anastasis.it – süreli abonelik
- ✓ Ipermappe - www.erickson.it - süreli abonelik
- ✓ Mindmaple - <http://www.mindmaple.com/> - süreli abonelik
- ✓ Mindomo.com
- ✓ Coggle.com

6.3.6. Portekiz

- ✓ **Elektronik sözlük ve elektronik ansiklopedi** - Bir kitap koleksiyonu veya bir web sitesinde mevcut bilgiler. <https://www.dicio.com.br/enciclopedia/>
- ✓ **e-kitap** – Dijital kitap - https://pt.wikipedia.org/wiki/Livro_digital
- ✓ **Yazım denetimi** – Portekizce Yazım Denetimi
https://tecnologia.uol.com.br/album/use_corretor_automatco_a_seu_favor_Word_album.htm
- ✓ **Eu Sei (Biliyorum)** – Okul Öncesi, İlkokul ve alt ortaöğretim için Pedagojik İnteraktif etkinlikler: <http://nonio.eses.pt/eusei/>
- ✓ **E-kitaplar** – Ulusal Okuma Planı Dijital kütüphane
<http://www.planonacionaldeleitura.gov.pt/bibliotecadigital/>
- ✓ **Didaktik oyunlar** - Yılın mevsimleri, çarpım tablosu, diphthongs, sayılar, Trafik kuralları ve benzeri hakkında çocuklar için oyunlar. <http://jogosdidacticos.blogspot.pt/>
- ✓ **OpenDyslexic** – Disleksik kişilerin daha kolay okumalarını sağlayan ücretsiz açık kaynaklı yazı biçimi. <https://www.opendyslexic.org/>

- ✓ **Easy Reader:** Disleksik okuyucular, zayıf görüŖe sahip veya görme engelliler için:
<https://yourdolphin.com/easyreader>
- ✓ **Eğitim Bakanlığı Okul Sitesi** - Tüm dersler ve okul yılları için çok sayıda eğitim kaynağı
https://www.portaldasescolas.pt/portal/server.pt/community/00_recursoeducativos/259
- ✓ **Özel İhtiyaçlar için yazılım ve ücretsiz kaynaklar** - EriŖilebilirlik, amplifikatör, Uygulamalar ve Widget'lar, dislexia, ekran okuyucu, sentezleyici (konuŖma sentezleyici, ses tanıma ve iletişim kurmak için anlatıcı, Okuma ve yazma kolaylaŖtırıcı) gibi çeŖitli kategoriler dahil olmak üzere.
<https://freewarenesite.wordpress.com/>
- ✓ **ECR e LEXICON** – ECR dikkat ve konsantrasyon güçlükleri, görsel motor koordinasyonu, ince psikomotor beceriler, ezber ve kelime bilgisini korumak içindir. Lexicon, öğrenme ve okuma zorluklarını önler ve bu becerileri geliŖtirir; grafik benzer harflerin görsel farklılaŖması ve fonolojik transkripsiyonunu içerir.
<http://cercifaf.org.pt/cerci/index.php/gratuito/cercifaf-recursos-download>
- ✓ **Özel İhtiyaçlar Kiti- Özel ihtiyaçlar için ücretsiz yazılım**
<http://www.acessibilidade.net/at/kit2004/educativo.htm>
- ✓ **WordTalk** – MS Word'ün farklı sürümleri için eklenti, okuma güçlüklerine karşı yararlıdır. Bir 'metin okuyucu' olarak hareket eder ve okuduğunuz veya yazdığınız metnin konuŖulan bir ses sürümünü oluŖturur ve kelimeleri vurguladığı gibi size geri okur. Bir konuŖma sözlüğü içerir. Vurgulu renkleri ayarlamak, konuŖma hızını deđiŖtirmek, metni sese dönüŖtürmek ve bir mp3 dosyası kaydetmek mümkündür.
<http://www.wordtalk.org.uk/Download/> <https://youtu.be/SicL4gkIR5g>
Eğitici Video: Overview WordTalk – <https://youtu.be/SicL4gkIR5g>
Using Wordtalk - <https://youtu.be/AHPeeI4CAo>
- ✓ **Microsoft Speak Command** - Microsoft iŖletim sisteminin konuŖma sentezleyicisi, Word, Outlook, Powerpoint ve OneNote araç çubuklarında görünecek Ŗekilde de ayarlanabilir; talimatlar MS Office'in destek sayfalarındadır (hızlı erişim araç çubuğu)
https://support.office.com/en-us/article/using-the-speak-text-to-speech-feature-459e7704-a76d-4fe2-ab48-189d6b83333c#_toc282684835
- ✓ **Philips FreeSpeech 2000** – Bu yazılım Portekizce ses tanıma sağlar ve klavyeyi kullanmadan metinler oluŖturabilirsiniz. Mikrofonu kullanırken, metne dönüŖtürülen kelimeleri dikte edebilirsiniz. <https://www.dictation.philips.com/products/>

- ✓ <http://uploaded.net/file/33brpy> sitesinden ücretsiz indirebilirsiniz.
- ✓ Bkz. Brezilya' dan bir site – <http://distrofico.amplarede.com.br/2010/02/philips-freespeech-2000-em-portugues/>
- ✓ **Dictate (Microsoft)** – Word, Powerpoint ve Outlook'ta ses / dikte tanıyan ücretsiz Microsoft APP (eklenti). Diğer dillerin arasından Portekizceyi algılar. Diğer dillerden de çeviri yapabilirsiniz. <http://dictate.ms/> sitesinden indirebilirsiniz; SSS - <http://dictate.ms/FAQ>; Eğitici Video «Unboxing MS Dictate» – <https://youtu.be/OdVvo3c4uDQ>
- ✓ **Ses teknolojileri – ses kaydı ve çoğaltma yazılımı**
<https://play.google.com/store/apps/details?id=vr.audio.voicerecorder&hl=pt>
(ör: Audacity, Wavosaur, Vocaroo, Soundcloud, vb.).
- ✓ **Organizasyon fikirleri ve bilgi teknolojileri** – kavram haritaları, diyagramlar, koleksiyon organizatörleri ve diğerleri (ör: Pinterest, Livebinders, Symbaloo, Bubbl.us -<https://bubbl.us/>)
- ✓ **Mind42** (zihin haritalarını, bilginin görsel olarak organize edilmesini sağlayan özel bir diyagram oluşturur.): <https://mind42.com/> , Popplet (Popplet, fikirlerin toplanmasını ve düzenlenmesini sağlayan bir iPad ve web aracıdır). <http://popplet.com/> (etc)
- ✓ **Yazma Teknolojileri** – Kelime işlemcilerde, kelime tahmin edicileri veya yazım denetleyicileri gibi yazma güçlüğü çeken kişilere yardımcı olan işlevler vardır: bazı uygulamalar yüklenebilir. Sanal klavye - geleneksel klavyeden farklı başka araçlar kullanarak bilgisayarda bir metin girebilirsiniz <https://www.youtube.com/watch?v=ziOP0yWF5k> .
- ✓ **Metin Seslendirici** – Bir metni bir ses dosyasına dönüştürür. Ekran okuyucusundan farklıdır, çünkü bu sistem işletim sistemine entegre edilmiştir ve bilgisayarda yapılan tüm işlemler gibi sadece metinleri okur.
- ✓ **Word predictor:** Eugenio, sözcüklerin dehası (Eugenio, the word genius) – <http://www.l2f.inesc-id.pt/~lco/eugenio/> - yazarken, ilk harfleri kullanarak olası kelimeleri tahmin eder. Daha fazla yazmada zorlananlara yardımcı olur.
- ✓ MS Word' de de mevcut bir kelime tahmincisi bulunmaktadır.
- ✓ **Sanal Klavye - (Google)** <https://www.baixaki.com.pt/download/teclado-virtual-do-google-.htm>
- ✓ **Sözcük Tanıma** – Dikte işlevi ile ses kullanarak Word üzerine yazma <https://www.techtudo.com.br/dicas-e-tutoriais/2018/06/como-escrever-no-word-usando-a-voz-com-a-funcao-ditado.ghtml>

- ✓ **Okuma Teknolojileri**, Görme problemi olanlar için konuşma sentezleyicileri - <https://youtu.be/Hf663--0544>,
- ✓ Karakter tanıma, optik okuma, alternatif modelde belgeler (eg: SlideTalk - <http://youtu.be/ZOY19SJSyWI>, Balabolka - <https://youtu.be/Hf663--0544>, Readspeaker - <https://youtu.be/Hf663--0544>, Philips Free Speech 2000, Daisy Reader, etc).
- ✓ **OCR** – Optik karakter tanıma - PDF ve sayısallaştırılmış görüntüleri WORD'e dönüştürür
- ✓ **Mobil Teknolojiler**

Taşınabilirliği, basit ara yüzü, işlem hızı ve iletişim ve bilgi kapasiteleri sayesinde, bilgisayarlar, tabletler ve akıllı telefonlar, özel ihtiyaçları olanlar da dahil olmak üzere tüm öğrencilere geniş bir yelpazede öğrenme fırsatları sunar.
- ✓ **Ulaşılabilir PDF (Claro SW)** – ücretsiz PDF okuma uygulaması (konuşma sentezleyici), büyütme ve renk kontrastı fonksiyonları ile <https://www.clarosoftware.com/>
- ✓ [Harf okunabilirliğini en üst düzeye çıkaran metin yazı tipleri](#)
- ✓ Diğer ihtiyaçlara sahip öğrenciler için başka destek türleri de çok yararlı olabilir, örneğin: ergonomik olarak doğru bir okuma pozisyonu veya bilgisayar çalışması için eğimli okuma masaları, uyarlanabilir ekipman yazma, yazdırılabilir kabartma kağıdı, klavye izgaraları, semboller / görüntü tabloları:
- ✓ **Ticari Yazılım “Zoom Ex”** - <http://www.woodlaketechnologies.com/Zoom-Exp/abi500.htm>
- ✓ **Disleksi Sitesi** <https://dislexia.pt/blog/fontes-de-texto/>

Çevrimiçi Kaynaklar

Zihin Haritası Araçları

MindView - <http://www.matchware.com/en/default.htm>

Mindjet - <https://www.mindjet.com/>

MindGenius - <http://www.mindgenius.com/>

iMindMap - <http://imindmap.com/>

Spark Space - <http://www.spark-space.com/>

Inspiration - <http://www.inspiration.com/>

Claro Ideas – <https://www.clarosoftware.com>

Xmind - <http://www.xmind.net/> (free)

Freemind - <http://sourceforge.net/projects/freemind/> (free)

Çevrimiçi Sözlükler

<http://www.thefreedictionary.com/>

<http://dictionary.reference.com/>

<http://www.eurodict.com/>

En İyi Çevrimiçi Ansiklopediler

<http://www.refseek.com/directory/encyclopedias.html>

Konuşan Sözcük İşlemciler

<http://www.donjohnston.com>

<http://www.intellitools.com>

<http://www.readingmadeeasy.com>

<http://www.wordtalk.org.uk>

<https://www.enablemart.com/talking-word-processor>

<https://www.texthelp.com/en-gb>

<http://www.premierathome.com/products/TalkingWordProcessor.php>

Çevrimiçi Takvimler

https://calendar.google.com/calendar/render?pli=1#main_7

<https://www.zoho.com/calendar/>

<http://whichtime.com/>

<https://www.keepandshare.com/>

<https://doodle.com/online-calendar>

Disleksi Dostu Bir Sınıf Oluşturmak:

<https://www.thoughtco.com/creating-a-dyslexia-friendly-classroom-3111082>

İngilizce Dilinde Daha Fazla Kaynaklar:

✓ Uygulamalar:

- Yapışkan Notlar + Widget
<https://play.google.com/store/apps/details?id=com.symcoding.widget.stickynotes>
- Okul Planlayıcı
<https://play.google.com/store/apps/details?id=daldev.android.gradehelper>
- ABC Alfabe Sesleri
<https://play.google.com/store/apps/details?id=abc.alphabet.phonic.sounds.app.kids>
- ABC Şarkı Videoları, Oyunları, Ses Öğrenimi
<https://play.google.com/store/apps/details?id=kidzooly.rhymes>
- iWordQ ABD, okuma ve yazmada sıkıntı yaşayanlara yardımcı olmak için kullanımı kolay bir yazma ve okuma uygulamasıdır.
<https://itunes.apple.com/ca/app/iwordq-us/id557929840?mt=8&ign-mpt=uo%3D4>

✓ Yazılım:

- Oku & yaz disleksi yazılımı
<https://www.texthelp.com/en-us/products/read-write/assistive-technology-dyslexia-software/>
- Eğitim için Okuryazarlık ve Disleksi Yazılımı
<https://www.texthelp.com/en-us/sectors/education/>
- Yazma ve heceleme yazılımı Co: Writer, bu kullanımı kolay yazılım, kullanıcı web sayfalarına, e-postalara ve Microsoft Word gibi uygulamalara sözcük girdiğinde temel yazım ve dilbilgisi hataları için düzeltmeler yapar ve önerilerde bulunur. Bu yazılım Write Out Loud ile kolayca entegre olur.
<https://learningtools.donjohnston.com/product/cowriter/>

✓ Metin Seslendirici

- Verbose, yüksek sesle okuyabilen ya da konuşulan metni mp3 dosyalarına kaydedebilen, kolay ve kullanışlı bir metin-konuşma dönüştürücüsüdür.
<https://www.nch.com.au/verbose/index.html>
- Write Out Loud, bu metin-konuşma programı kullanıcılarının doğru yazım ve sözcükleri seçmesine yardımcı olmak için gerekli araçlara sahiptir. Program, kullanıcılarının hatasız kelime belgeleri oluşturmasına ve Co: Writer ile kolayca entegre olmasına olanak sağlar.
<http://donjohnston.com/writeoutloud/>

✓ Sesli Kitaplar:

- Ses Formatında uyuyan çocuk hikayeleri
[Miette's Bedtime Story Podcast](#)
- Birkaç yüz özenle seçilmiş sesli kitap
[Podio Books](#)
- Ses formatında kitap ve eğitim içeriği seçimi
[Oculture Free Audio & Podcasts](#)

- Ses formatında öykü ve eğitici okuma.
[StoryNory](#)
- Zengin bir eğitim amaçlı ses materyalleri bölümü
[Learn Out Loud](#)
- Ses formatında öykü ve eğitici okuma
[StoryLine Online](#)
- Sesli kitaplar da dahil olmak üzere ücretsiz kaynaklar
[FreelyEducate.com](#)
- 7000'den fazla ücretsiz e-kitap ve sesli kitap.
[Books Should Be Free](#)
- Çocuklara adanmış eski malzemeler
[Kiddie Records Weekly](#)
- ✓ **Klavye İle Yazmayı Öğrenme:**
 - Ücretsiz Dokun Yaz Öğrenimi
<https://www.typingclub.com/>
 - Klavye ile Yazmayı Öğren ve Öğret Ücretsiz!
<https://www.typing.com/>
- ✓ **RoboBraille** – belgeleri, ses dosyaları, e-kitaplar, DAISY kitapları vb. gibi çeşitli alternatif biçimlere otomatik olarak dönüştüren belge dönüştürücü.
<http://www.robobraille.org/ro>
- ✓ **Yazım Denetçili Bilgisayar**

REFERENCES

- Anderson, J. R. (2004). [Cognitive psychology and its implications \(6th ed.\)](#). Worth Publishers. p. 519
- Assistive Technology Act (2004) ‘To amend the Assistive Technology Act of 1998 to support programs of grants to States to address the assistive technology needs of individuals with disabilities, and for other purposes((Online) Available: <http://www.gpo.gov/fdsys/pkg/PLAW-108publ364/html/PLAW-108publ364.htm> (accessed November 10, 2015)
- Associação Portuguesa de Dislexia (Portuguese Dyslexia Association). Retrieved from: <http://www.dislex.co.pt/>
- Atkinson, R. C., & Shiffrin, R. M. (1968). Chapter: Human memory: A proposed system and its control processes. In Spence, K. W., & Spence, J. T. *The psychology of learning and motivation (Volume 2)*. New York: Academic Press. pp. 89–195
- Bahr, C. M., Nelson, N. W., & VanMeter, A. M. (1996) ‘The effects of text-based and graphics-based software tools on planning and organizing of stories’, *Journal of Learning Disabilities*, vol. 29, pp. 355-370.
- Baydık, B.(2011) Study of Usage of Reading Strategies of Students with Reading Difficulties and Teaching Practices of Teachers on Understanding Reading. *Education and Science*, 6(162).

- Berryhill, M. (2008, May 09). Visual memory and the brain. Available at: http://www.visionosciences.org/symposia2008_4.html (Last accessed on 8 July 2018)
- Beukelman, D. R., Hunt-Berg, M. and Rankin, J. L. (1994) Ponder the possibilities: Computersupported writing for struggling writers. *Learning Disabilities Research & Practice*, vol. 9, pp. 169-178
- British Assistive Technology Association (Online) Available: <http://www.bataonline.org/further-assistive-technology-definition> (accessed October 21, 2015)
- Bryant, D. P. & Bryant, B. R. (1998) 'Using assistive technology adaptations to include students with learning disabilities in cooperative learning activities', *Journal of Learning Disabilities*, vol. 31, 41-54
- Buzan, T. (1974). *'Use your head'*. London: BBC Books.
- Christenson, S.L. and S.M.Sheridan. School and families: Creating essential connections for learning. Guilford Press, NY, 2001
- Clark, Terry (1987). "Echoic memory explored and applied". *Journal of Consumer Marketing* 4 (1): 39–46.
- David, C., Rosan, A. (2017). Principles of Diagnosis Based on Scientific Evidence in Specific Learning Disorders, Cluj Napoca, Argonaut; Limes
- DAISY Consortium (Online) Available: <http://www.daisy.org> (accessed October 9, 2015)
- DAISY Digital Talking Book (Online) Available: http://www.ask-it.org/documents/best_practices/bp_daisy_digital.doc (accessed October 9, 2015)
- Denckla MB, Rudel RG, Chapman C, Kreger J. Motor proficiency in dyslexic children with and without attentional disorders. *Arch Neurol* 1985;43:228–31.
- Dictionary24. Free online dictionary. (Online) Available: www.dictionaries24.com (accessed November 5, 2015)
- Dyslexia Statistics: <https://www.dyslexia-reading-well.com/dyslexia-statistics.html> (last accessed 7 July 2018)
- Dyslexia Style Guide <http://www.bdadyslexia.org.uk/about-dyslexia/further-information/dyslexia-style-guide.html>
- DysTRANS: International Need Analysis, 2018. Available at https://issuu.com/emanuelaeto9/docs/international_analysis (Last accessed on 5 July 2018)
- Европейския стълб на социалните права https://ec.europa.eu/commission/priorities/deeper-and-fairer-economic-and-monetary-union/european-pillar-social-rights/european-pillar-social-rights-20-principles_bg
- Fleisch, J. (1989) 'Assistive Technology: A Parent's Perspective', *Nichy News Digest*, No. 13, pp. 1-11.

Google Calendar (Online) Available:

https://calendar.google.com/calendar/render?pli=1#main_7

International Digital Publishing Forum (Online) <http://idpf.org/> (accessed September 16, 2015)

Kaplan BJ, Wilson NB, Dewey D, Crawford SG. DCD may not be a discrete disorder. *Hum Mov Sci* 1998;17:471–90

Korkmazlar, O. (2003). Öğrenme bozukluğu ve özel eğitim [Learning disabilities and special education]. *Farklı gelisen çocuklar*, 147-171

Legge 170/2010: “Nuove norme in materia di disturbi specifici di apprendimento in ambito scolastico” (Law 170/2010: "New rules on specific learning disabilities in the school environment"). Retrieved from: <https://www.aiditalia.org/it/dislessia-a-scuola/legge-170-2010>

Lewis, L. B. (1998) ‘Assistive technology and learning disabilities: Today's realities and tomorrow's promises’, *Journal of Learning Disabilities*, vol. 31, pp. 16-26

Levin, J., & Scherfenberg, L. (1990). *Breaking barriers: How children and adults with severe disabilities can access the world through simple technology*. AbleNet: Minneapolis, MN.

MacArthur, C. A., Graham, S., & Schwartz, S. S. (1991). A model for writing instruction: Integrating word processing and strategy instruction into a process approach to writing. *Learning Disabilities Research & Practice*, 6, 230-236.

Матанова, В. Дислексия. СОФИ-Р. София. 2001

Maxwell, R. (2013) *Spatial Orientation and the Brain: The Effects of Map Reading and Navigation*. Available online. Retrieved from <https://www.gislounge.com/spatial-orientation-and-the-brain-the-effects-of-map-reading-and-navigation/>

Melnick, S.A. (1991) ‘Electronic Encyclopedias on Compact Disk (Reading Technology)’, *Reading Teacher*, vol. 44, no. 6, pp. 433.

Murphy, R. (2013) *Spatial orientation: Which way is up?* Available online. Retrieved from <http://www.developlearning.co.nz/blog/spatial-orientation-which-way>

Nespor, M. & Bafile, L. (2008). *I suoni del linguaggio*” Bologna: Il Mulino

Nicolson, R. and A.Fawcett, *Dyslexia, Learning and the Brain*, MITT Press, 2008

Nicolson RI, Fawcett AJ, Dean P. Developmental dyslexia: the cerebellar deficit hypothesis. *Trends Neurosci* 2001;24: 508–11.

Barringer et al., 2010 pag. XVII.

Oxford Dictionaries. April 2010. Oxford Dictionaries. April 2010. Oxford University Press. (Online) Available: http://www.oxforddictionaries.com/us/definition/american_english/e-book (accessed September 2, 2015).

Parr, M. (2013) ‘Text-to-speech technology as inclusive reading practice: Changing perspectives, overcoming barriers, Learning Landscapes’, *Living in the Digital World: Possibilities and Challenges*, vol. 6, no. 2, pp. 303-322, Available:

<http://www.learninglandscapes.ca/images/documents/ll-no12/parr.pdf> (accessed December 29, 2015)

Psychology Glossary. Echoic Memory Defined. Available at:

<http://www.alleydog.com/glossary/definition.php?term=Echoic%20Memory>

Radvansky, Gabriel (2005). Human Memory. Boston: Allyn and Bacon. pp. 65–75

Rose, J. “Identifying and Teaching Children and Young People with Dyslexia and Literacy Difficulties”, available at <http://www.thedyslexia-spldtrust.org.uk/media/downloads/inline/the-rose-report.1294933674.pdf> (accessed July 4, 2018)

Techopedia (Online) Available: <https://www.techopedia.com/definition/23767/speech-to-text-software> (accessed October 21, 2015)

The Individuals with Disabilities Education Act (IDEA) (Online) Available:

<http://idea.ed.gov/> (accessed December 28, 2015)

Tulving, Endel (1985) How many memory systems are there? American Psychologist, Vol 40(4), Apr 1985, 385-398. Retrieved from: <http://dx.doi.org/10.1037/0003-066X.40.4.385>

Wise, M. (1997) ‘Participating in High School and Beyond: AT Strategies for Learners with Significant Disabilities’, Paper presented at Charting the C's, Brainerd, MN.

Wikipedia. The Free Encyclopedia (Online) Available:

https://en.wikipedia.org/wiki/Open_eBook (accessed September 16, 2015).

EK 1

FARKLI ÖĞRENİCİLERİN ÖZELLİKLERİ

Görsel Öğrenici	İşitsel Öğrenici	Kinestetik Öğrenici
<ul style="list-style-type: none">• Zihin bazen sözel aktiviteler sırasında zorlanır• Görüşmeler veya eylemler yerine gözlemler• Görevlere yaklaşımda organize edilir• Okumayı sever• Genellikle iyi heceler• Grafik ve resimleri görerek ezberler• Dikkati çok dağılmaz• Sözel talimatları zor bulur• İyi bir el yazısı vardır• Yüzleri hatırlar• Gelişmiş planlama kullanır• Karalamalar yapar• Sessiz tabiatlıdır• Titizdir, görünüşü düzgündür• Ayrıntıları fark eder	<ul style="list-style-type: none">• Kendi kendine yüksek sesle konuşur• Konuşmayı sever• Kolayca dikkati dağılır• Yazılı yönlendirmelerde daha fazla zorluk çeker• Kendisine Okunmasını sever• Bir sıralamada adımları ezberler• Müzikten hoşlanır• Okurken kendi kendine fısıldar• Yüzleri hatırlar• Sesler tarafından kolayca dikkati dağılır• Mırırdanır veya şarkı söyler• Dışa dönük bir yapısı vardır• Dinleme etkinliklerini sever	<ul style="list-style-type: none">• Fiziksel ödülleri sever• Çoğu zaman hareket halindedir• İnsanlarla konuşurken onlara dokunmayı sever• Ders çalışırken kalemını veya ayağını vurur• Aktiviteler yapmaktan hoşlanır• Okuma önceliği değildir• Kötü heceler• Sorunları fiziksel olarak çalışarak çözmeyi sever• Yeni şeyler deneyecektir• Dışa dönük bir yapısı vardır• Duygularını fiziksel yollarla ifade eder• Konuşurken ellerini kullanır• Rahat kıyafetler giyer• Nesnelere tutmayı sever

EK 2

KÜRESEL veya ANALİTİK ÖĞRENİCİ

<u>Küresel Öğrenici</u>	<u>Analitik Öğrenici</u>
<ul style="list-style-type: none">• Tartışarak öğrenir ve grup çalışmalarında işbirliği yapar.• Aynı anda birçok şey yapar ve adımları / ayrıntıları atlayabilir• Büyük resmi ve fikirler arasındaki ilişkileri görür• Çizgiler arasında okur ve birçok seçenek görür• Memnun etmek için çok çalışır ve çatışmadan kaçınmaya çabalar• Akışına bırakır ve genellikle esnektir• Bireysel rekabetten kaçınmaya eğilimlidir• Bir görüşü açıklarken izah eder	<ul style="list-style-type: none">• Sıralı bir düzende adım adım ilerlemeyi sever• Tipik olarak kendini motive eden, mantıklı ve odaklanmıştır• Hazırlıklı olmalı ve ne beklemesi gerektiğini bilmelidir• Ayrıntılara ve özelliklere çok dikkat eder• Olguları bulabilir ama ana fikri kaçırabilir• Çoğu zaman sezgiler ve duygular üzerine olgulara değer verir• Özellikleri hatırlar ve organizasyonu tercih eder• Tek seferde bir şeyi bitirmeyi tercih eder• Adalet duygusu vardır• Doğrudan cevapları tercih edebilir
<u>Küresel Öğrencinin Hayal Kırıklıkları</u>	<u>Analitik Öğrencinin Hayal Kırıklıkları</u>
<ul style="list-style-type: none">• Belirli bir cevaba ulaşmak için kullanılan adımları göstermek zorunda olmak• Şahsına olmadıkça başkalarının eleştirilerini kabul etmek• Belirli bir görevi yerine getirme amacını bilmemek• Çabaları için yeterli övgü alamamak• Bir şeyi analitik ve detaylı bir şekilde açıklamak zorunda olmak• Sonucu bilmeden adım adım gitmek zorunda kalmak• Başkalarının duygularına karşı duyarsız insanlar• Kendini açıklamak için adil bir fırsat bulamamak.	<ul style="list-style-type: none">• Tüm gerekli olan cevap basit bir "evet" veya "hayır" iken, uzun bir açıklama dinlemek• İlgili adımları bilmeden genel bir bakış dinleme• Bir işverenin / öğretmenin nasıl değerlendirdiğini anlamama• Bir sonraki aşamaya geçmeden önce bir görevi bitirmemek• Delil olmaksızın gerçek olarak ifade edilen düşüncelere sahip olmak• Görev amacının anlaşılması• Geniş çaplı genel durumlarla uğraşmak ve ayrıntılara sahip olmamak

EK 3

KİLİT GÖREVLER İÇİN ŞABLONLAR

Şablon 1: GÜNLÜK ZAMAN ÇİZELGESİ

Neden buna ihtiyacımız var? - Disleksik bir bireyin özelliklerinden biri, organizasyon ve zaman yönetimi ile ilgili zorluklarıdır.

Amaç nedir? :

- zamanını daha iyi organize etmesi;
- tüm görevleri zamanında tamamlaması için öğrenciye yardımcı olmak.

Bu daha iyi başarılarla ve sonuçlara yol açacaktır.

* Renklerin, resimlerin veya sembollerin kullanılması yararlı olabilir.

Örnek

Başlangıç Zamanı	Süre	Faaliyet	Yapılan
14.00	40 dk	Tarih Dersi	
14:40	10 dk	Ara – Hafıza Oyunu	
14:50	40 dk	Matematik – Ders ve Ödev	
15:30	10 dk	Ara – Müzik Dinlemek	
.....			
.....			
.....			
18:00	90 dk	Spor	
.....			

Şablon 2: SORULAR VE CEVAPLAR

Neden buna ihtiyacımız var? - Disleksik bireylerin okuma güçlüğü vardır ve birçoğu okuduğunu anlamada zorluk çeker. Metin içerisinde önemli olan şeyleri çıkarmaları ve öğrenmeleri zordur. Bu şablon öğrencilere aktif olarak okumalarını öğretecektir.

Amaç nedir? -

- Okumanın etkililiğini arttırmak;
- Öğrencilerin okuma amaçlarını tanımlamasına yardımcı olmak;
- Soru sorma yeteneğini geliştirmek;
- Önceki bilgiyi yeniden yansıtmak;
- Anlama seviyesini arttırmak

Nasıl doldurulur?

1. Metni okumadan önce, başlığa ve resimlere bakınız.
2. Metnin cevaplama istediğiniz soruları düşünün. Soruları aşağıdaki tabloya yazınız.
3. Metnin bölümlerini okurken, sorularınızı cevaplarını kartın diğer tarafına yazınız

Örnek

Metnin Başlığı: _____ **Elmaslar** _____

Sorularım	Metnin Cevapları
Nerede bulunabilirler?	Güney Afrika
Yapısı nedir?	Bir karbon izotopu
Ne için kullanılırlar?	Takı, Tıp, İnce mekanik
.....	

Şablon 3: ANAHTAR KELİMELER

Neden buna ihtiyacımız var? - Her dersin, iyi anlaşılması ve öğrenilmesi gereken bir kavram kümesi vardır, böylece bir öğrenci bu kavramları doğru bir şekilde kullanabilir.

Amaç nedir? -

Öğrencinin kendi kavramlarını anlamalarını teşvik etmek; anlayış seviyesini arttırmak; Öğrencinin bir konu hakkındaki bilgisini daha iyi yerine getirmesine yardımcı olmak.

Nasıl doldurulur?

1. Anahtar kelimeleri ilk sütuna yazın;
2. Sözlüğün anlamını bir sözlükte arayın ve “Anlam” sütununa yazın;
3. Üçüncü sütunda uygun bir örnek verin.

Örnek

Başlık: _____ Cümlelerin Temel Kısımları _____

Anahtar Sözcükler	Anlam	Örnek
özne	Cümlelerin fiilin kim ya da ne tarafından yapıldığını belirten kısmı; isim, zamir veya isim cümlesi olabilir.	John kapıyı açtı. (“John” öznedir, çünkü cümledeki fiili yapan kişidir.)
yüklem		
.....		
.....		

Template 4: ESKİ BİLGİ – YENİ BİLGİ

Neden buna ihtiyacımız var? – Disleksik öğrenciler genellikle okudukları metinden en önemli bilgileri çıkarmakta ve ayrıca sözlü ve yazılı olarak düşüncelerini ve görüşlerini yapılandırmakta ve sunmakta güçlük yaşarlar.

Amaç nedir? -

- Okuma etkinliğini arttırmak;
- Öğrencilerin metindeki bilgileri ve önceki bilgilerini temel alarak kendi fikirlerini oluşturmalarına yardımcı olmak;
- Anlama seviyesini arttırmak

Nasıl doldurulur?

1. Metnin başlığını dikkatlice okuyun ve konu hakkında mevcut bilgilerinizi ilk sütuna yazın;
2. Metnin paragraflarını okurken, metinden bilmediğiniz bilgileri ortadaki sütuna yazınız.
3. Üçüncü sütunda, cevap almak istediğiniz soruları veya bazı ek bilgilere ihtiyacınız olan konuları yazın. Bu sorular, öğrencinin öğretmenlere, eğitmenlere veya velilere yönelteceği veya internet ya da kütüphanede cevabını arayabileceği sorulardır.

Örnek

Metnin Başlığı: _____ **Elmaslar** _____

Bildiklerim	Metinden Yeni Bilgiler	Başka ne bilmek isterim?
Güney Amerika'da bulunabilir	Güney Afrika'da da bulunabilir	Başka nerede bulunabilir?
Kuyumculukta kullanılır	Tıpta da kullanılır, ince mekanik	Başka kullanım alanı var mıdır?
-	Bir karbon izotopu	Başka bir karbon izotopu var mı?
		Elmasları kim keşfetti? Ne zaman? Nerede?

EK 4

ZİHİN HARİTALARI

"Zihin haritası" terimi, İngiliz psikolog Tony Buzan tarafından 1974'te onun himayesinde Use Your Head (Kafanı Kullan) isimli BBC TV dizisinde popüler hale getirilmiştir. Fakat benzer bir tekniğin çok daha uzun süredir kullanıldığına inanılmaktadır.

Zihin haritalarının disleksik öğrenciler için (ve aslında tüm öğrenciler için gerçekten faydalı) bir metinden bilgi alması, organize etmesi, hatırlanması ve daha etkin bir şekilde geri getirilmesi için çok yararlı olduğu kanıtlanmıştır. Zihin haritaları disleksik bir öğrencinin iyi fikirleri yapıya yaymasına yardımcı olabilir, bu da bundan sonra örneğin bir (disleksik öğrenciler zor bulur) makaleye dönüştürülebilir.

İnternette nasıl bir zihin haritası yapılacağına dair pek çok açıklama ve örnek bulabilirsiniz. Adım adım açıklandığı ve gösterileceği Tony Buzan'ın kitaplarını bulmayı da tercih edebilirsiniz.

Birkaç basit tavsiye:

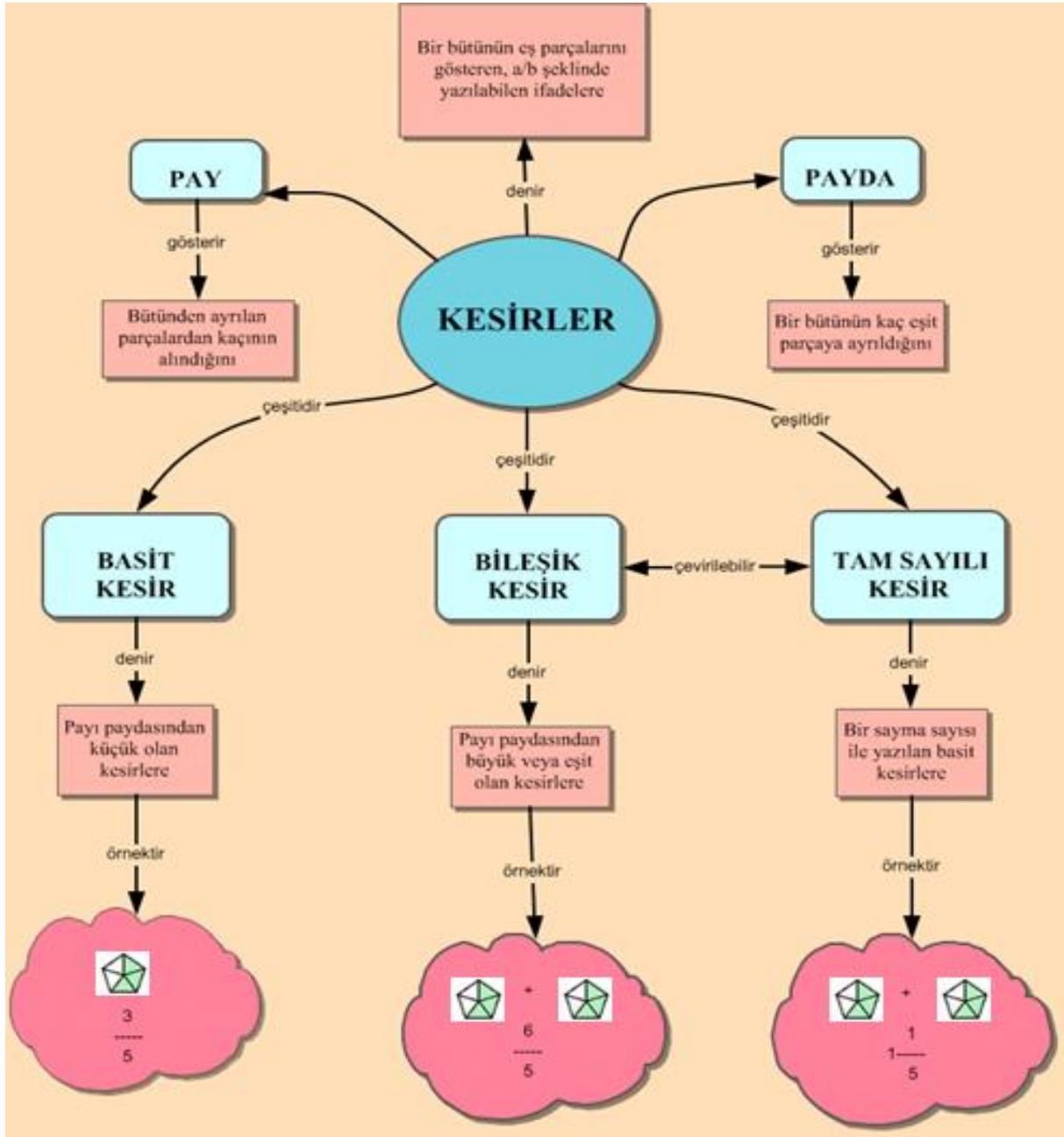
- Çocuğunuza zihin haritalarını öğretmeye başlamadan önce, kendiniz nasıl yapılacağını öğrenin;
- Beyaz kağıt kullanın ve yatay biçimde ayarlayın;
- Her zaman merkezden başlayın: ana fikri (ya da yazmak üzere olduğunuz makalenin konusunu; örn. "Evim") sunan bir kelime ya da resim ya da bir sembol olabilir;
- Daha sonra alt konular haritanın radyal yapısını oluşturmak için merkezden çıkar (örn. "Ev", "Bahçe", "Aile", vb.);
- Kelimeleri / cümleleri veya uygun resimleri veya yalnızca bir sembolü kullanabilirsiniz;
- Her seviyeyi farklı renkte yapabilirsiniz - yapıdaki hiyerarşinin görülmesine yardımcı olacaktır.
- Çocuğunuza ilk önce zihin haritaları yapmasını öğretirken, ona fikirlere odaklanmasına izin verin ve haritayı çizin ve onun için kelimeleri yazınız. Fakat kullanılacak resimler ya da semboller için ona her zaman - ne çizileceğini ya da hangi sembolün kullanılacağını - sor. Bu, hikayeyi daha sonra hatırlamak ve geri getirmek için ona yardımcı olacaktır.

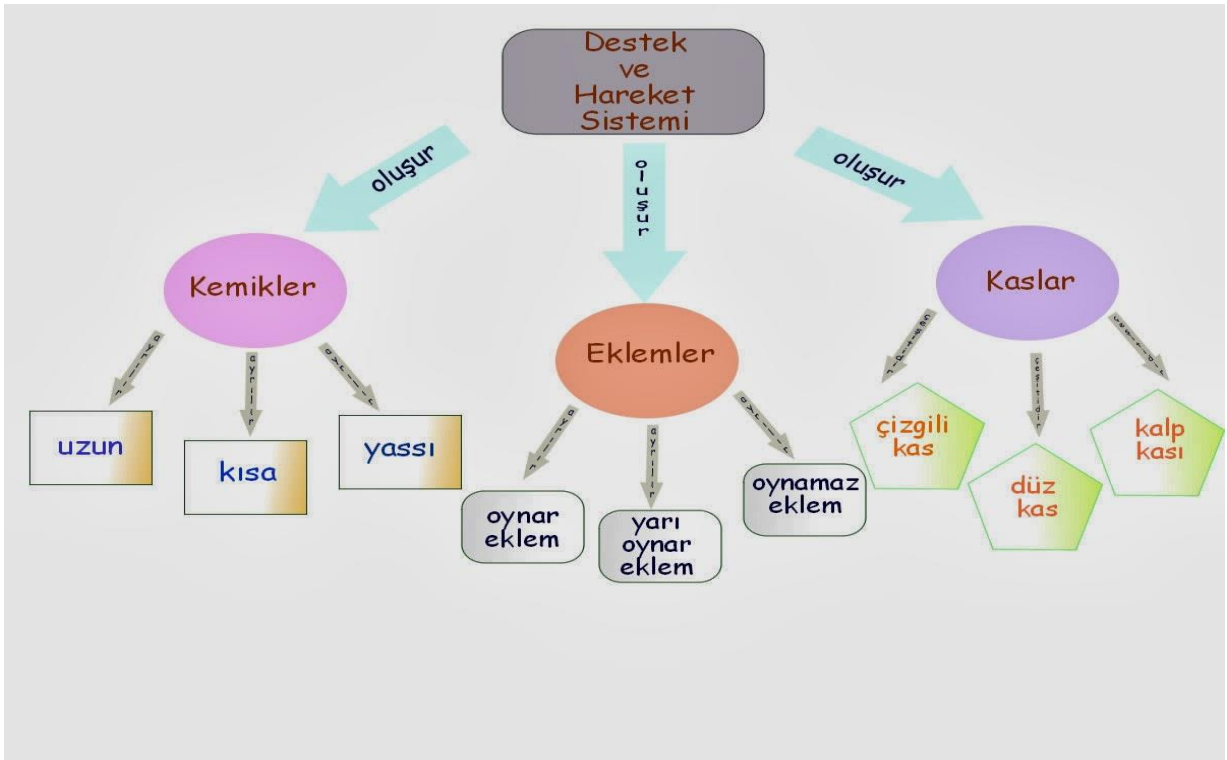
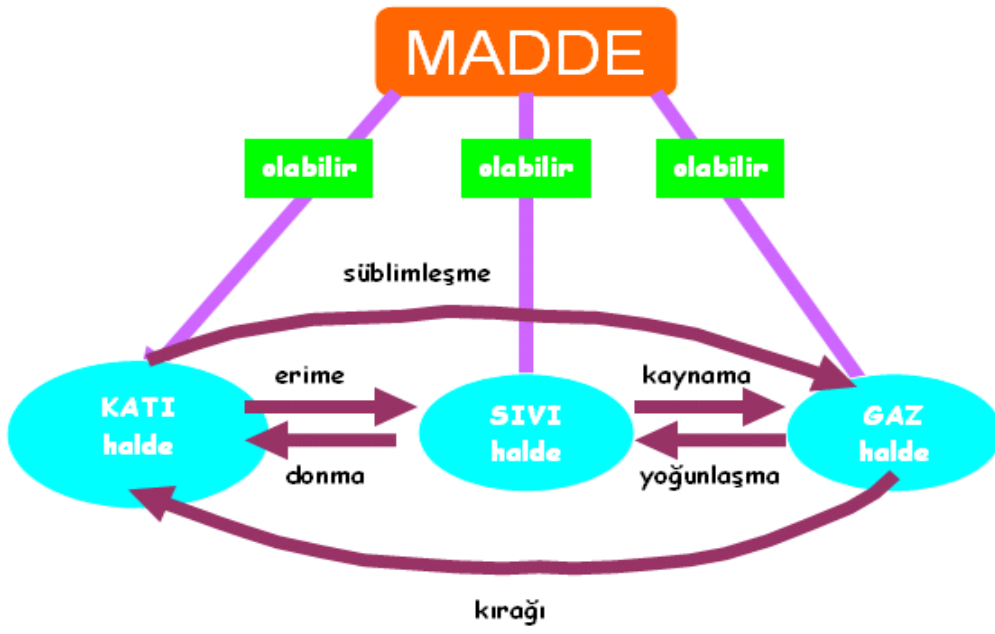
Zihin haritaları yapmanın nasıl öğrenildiğini ve çocuğunuza nasıl öğretileceğini öğrenmek için bu adresten daha fazla bilgi ve rehberlik bulabilirsiniz:

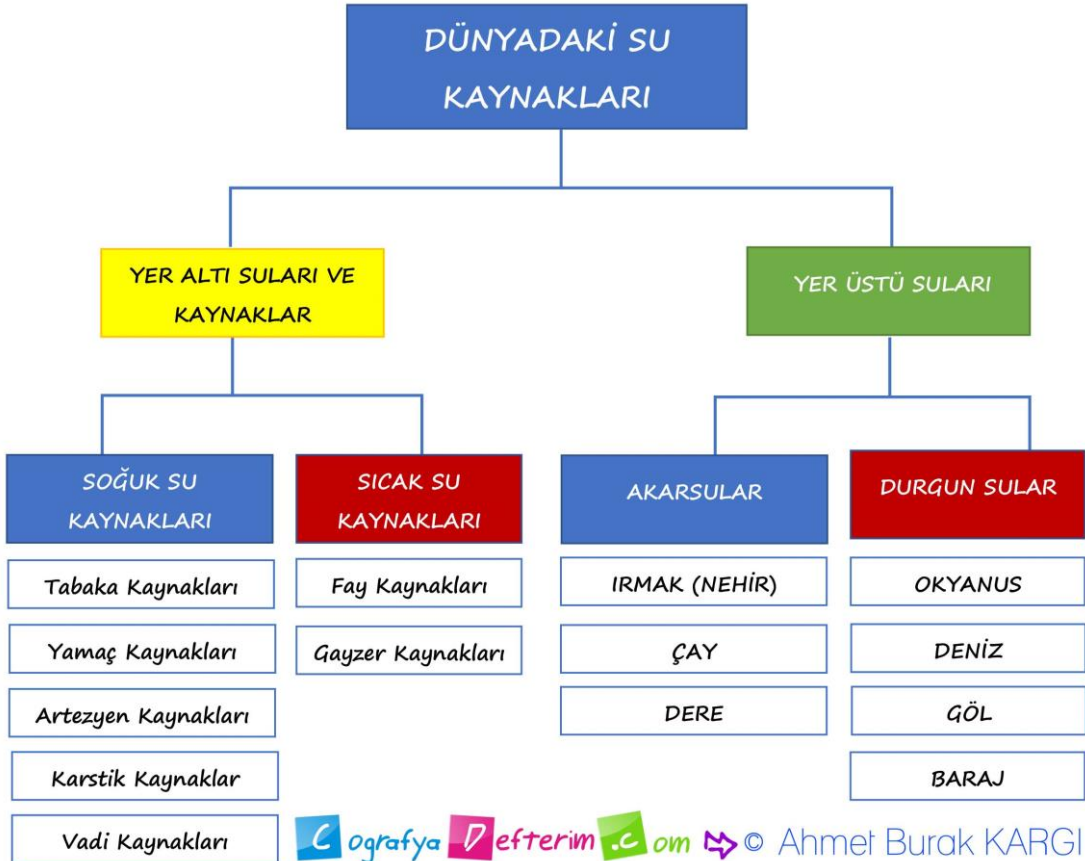
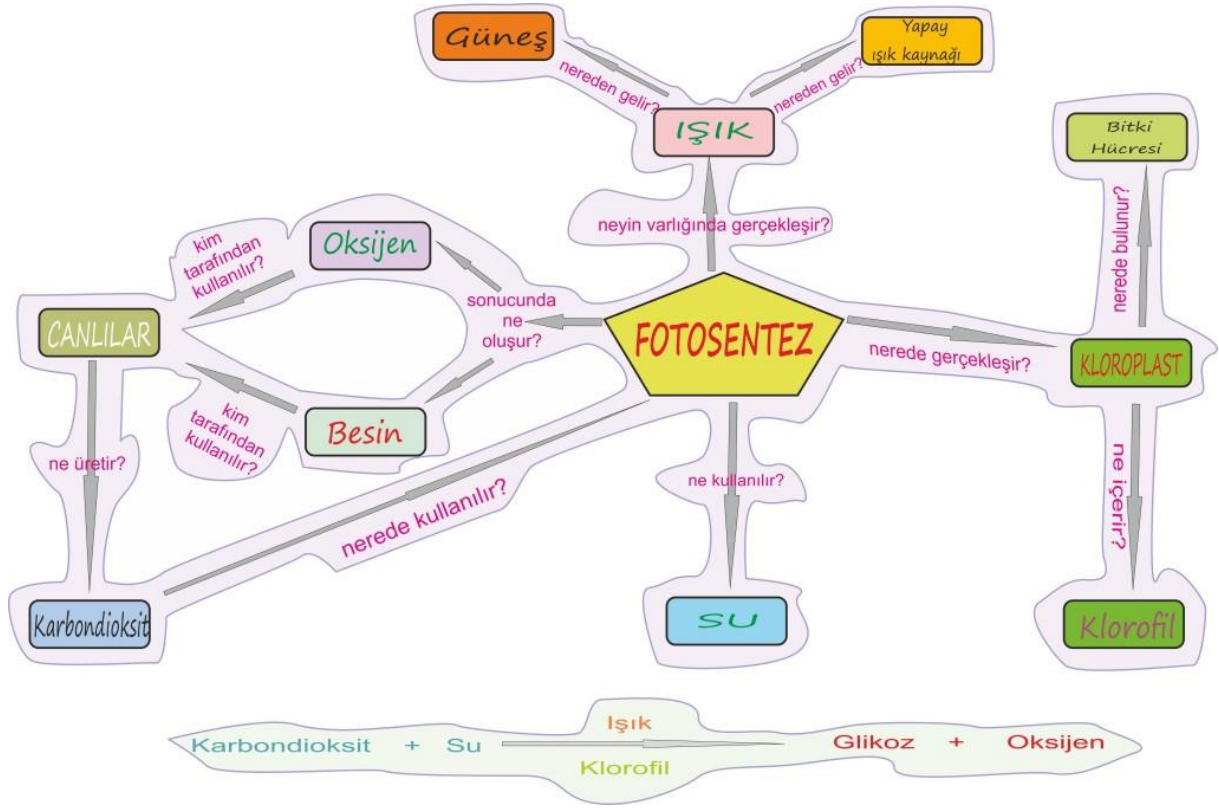
<https://mindmapsunleashed.com/mind-mapping-for-children>

Aşağıda, zihin haritalarının iki örneği verilmiştir - birincisi - yaratıcı yazı için; ve ikincisi - öğretme / öğrenme dilbilgisi için.

ZİHİN HARİTASI ÖRNEKLERİ

EK 5: ÖRNEK OLAYLAR

Örnek Olay 1³⁵

D.10 yaşında, 4. Sınıf öğrencisidir. 1. sınıftayken, harfleri öğrenmek ve okumaya başlamakta zorluk çekiyordu. Okuma becerilerini geliştirmek için iki yıl boyunca özel bir öğretmenle çalıştı - haftada üç kez birer saat. Artık kod çözme konusunda başka sorunu yok, kelimelerin çoğunu doğru ve nispeten iyi bir hızla okuyor. Ama okuması “robotik” gibi - tonlama yok, ifade yok. Dinleyiciler için anlamın anlaşılması imkansız, çünkü D. noktalama işaretlerine uymuyor. Kendi anlama düzeyi iyi değil ve genellikle okuduğu metnin içeriğini ifade edemez. Noktalama işaretleriyle ilgili sorunlar, D.’nin yazısında da görülmekte - yalnızca söylenileni yazması gerektiğinde değil, yaratıcı yazımda da. İstendiğinde, D. tüm noktalama işaretlerinin ne olduğunu anlatabilir, ancak yazarken ve okurken noktalama işaretlerini düşünemez - tüm çabaları kod çözme ve heceleme üzerindedir..

Anne Babalar Nasıl Yardımcı Olabilirler?

Sınıftaki öğretmenin yaptığı çalışma, çocuğa okul çalışmalarında yardım ederken ebeveynler tarafından desteklenmelidir.

- ✓ Anne Babalar noktalama işaretlerini yol işaretleri ile de ilişkilendirebilirler- Sürücüler bu işaretlere uymazlarsa ne olur? Çocuğu okula götürürken, ebeveyn dikkatini yol işaretlerine yönlendirebilir ve noktalama işaretleriyle paralellik kurabilir.

= Bu levhayı gördüğümüzde durmalıyız, geçiş yolunda başka araba / araçların bulunup bulunmadığının önemi yoktur. Noktalama işareti “durma” işaretlerinden herhangi birini gördüğümüzde de aynıdır (nokta; ünlem işareti; soru işareti; ...)

= Bu işareti gördüğümüzde, hızı azaltmalı, kavşağa yavaşça yaklaşmalı ve iki tarafa da bakmalıyız; Eğer geçiş yolunda araba yoksa, devam edebiliriz. Noktalama işaretlerinde “mola” işaretlerinden herhangi birini gördüğümüzde aynıdır (virgül; çizgi; noktalı virgül);

- ✓ İçerisinde farklı noktalama işaretlerinin kullanıldığı bir metin sağlayın ve çocuktan yalnızca işaretlerini okumasını isteyin (kelimeleri gözden geçirin ve yalnızca noktalama işaretlerini adlandırın) - çocuğu dikkatlice izleyin ve her işareti kaçırdığında veya bir hata yaptığında, onu durdurun, kaçırdığı veya yanlış adlandırdığı işarete gelin ve buradan yeniden başlamasını isteyin.

³⁵ Case Study 1 is provided by Asociacia Dyslexia - Bulgaria

- ✓ Başka bir metin verin ve bu kez çocuktan sadece noktalama işaretlerini tekrar okumasını isteyin, ancak isimleri yerine sırasıyla "dur" ve "durakla" kelimelerini söylemelerini isteyin. Çocuğu dikkatlice izleyin ve bir işareti her kaçırdığında veya bir hata yaptığında, onu durdurun, kaçırdığı veya yanlış adlandırdığı işareti işaret edin ve bu yerden tekrar başlamasını isteyin.
- ✓ Başka bir metin verin ve bu kez çocuktan metni “normal olarak” ve tüm noktalama işaretlerine uyararak okumasını isteyin. Çocuğa yardım etmek için, başlangıçta her bir noktalama işaretine geldiğinde gördüğü işarete bağlı olarak zihninden "dur" veya "durakla" demesini önerebilirsiniz.
- ✓ Çocuğunuz zaten okuyabilse bile, ona okumak için zaman ayırın. Noktalama işaretleri konusunda dikkatli olun. İfadeli okumaya çalışın - bu çocuğun ilgisini artıracak ve onun için bir model teşkil edecektir.
- ✓ Çocuğunuzdan yüksek sesle okumasını istediğinizde, sadece sözcükleri doğru bir şekilde çözmesini değil, aynı zamanda noktalama işaretlerini de “okumasını” istersiniz – bu onun anlama seviyesini arttıracaktır.

Örnek Olay 2³⁶

A. 12 yaşında ve Ortaokul 5. sınıfta. Harf ve ses, ritmik sayma ve renkleri birinci sınıfta öğrenmekte zorlanıyordu. Anne-baba isteğinde ve okul onayında birinci sınıfı tekrarladı. 2. sınıfta Ali'ye disleksi tanısı kondu. Teşhis edildiğinden beri 3 yıl boyunca bir rehabilitasyon merkezinde - haftada iki saat - özel bir öğretmenle çalıştı.

Şimdi harfleri ve kelimeleri daha doğru okuyor ve ritmik olarak sayıyor ve renkleri ayırt ediyor. Ama yine de görsel tarama, çalışma hafızası, hikayedeki olayları sıralama, okuduğunu anlama, akıcı okuma ile ilgili problemleri var.

³⁶ Case Study 2 is provided by İstanbul Milli Eğitim Müdürlüğü and Fatih Rehberlik ve Arastirma Merkezi, Turkey

Anne Babalar Nasıl Yardımcı Olabilirler?

Ebeveynler, çocuklarına daha işlevsel ve doğru bir şekilde yardımcı olabilmeleri için disleksik / SLD hakkında bilgi sahibi olmalıdır ve öğretmenlerle işbirliği içinde olmaları hayati önem taşır.

- ✓ Disleksik çocukların okumaktan keyif alması zordur. Çocuğunuza evde düzenli egzersizler konusunda yardımcı olabilirsiniz.
- ✓ Çocuğunuz yanlış okursa, kızmayın ve cezalandırmayın. Bir çocuğun okurken hata yapmasının normal olduğunu bilmeli, yanlış okuduğu zaman farkına varmasına izin vermeli, hatalarını düzeltmesine yardım etmelidir.
- ✓ Çocuğunuz yanlış cevap verdiğinde, "dikkat" deyin ve yanlış okuduğu kelimeyi gösterin. Kelimenin hecelerini ve seslerini ayırmasına yardım edin.
- ✓ Çocuğunuzun okumak için kitap seçmesine izin verirseniz, okumaya daha istekli olacaktır. Çocuğunuzun kitabı ve konusunu sevmesi de önemlidir.
- ✓ Evde çocuğunuzla sesli ve sessiz okuma alıştırmaları yapın. Çocuğun okuma alışkanlıklarını geliştirmek için bütün aile için okuma saatleri düzenleyin. Dikkat becerilerini geliştirmek için kelime oyunu, adam asmaca, kazıma vb. oyunlar oynanabilir.
- ✓ Çocuğunuzun okuduğu her kitap hakkında, hikâyenin kahramanları, olayın yeri ve zamanı, hikâyenin sonucu gibi sorular sorun. Ayrıca, çocuğunuzdan okuduğu hikâyenin bir resmini çekmesini isteyebilirsiniz. Böylece çocuğunuzun okuduğunu anlaması konusundaki gelişimine katkıda bulunmuş olursunuz.

Örnek Olay 3³⁷

J., 5. sınıfta ve 11 yaşındadır. Resmi olarak Özel Öğrenme Güçlüğü tanısı konmuştur. Dördüncü sınıfta disleksik olarak teşhis edilmiş, yazma ve okuma performansı konusunda ciddi zorlanma göstermiştir. Dilbilgisi kurallarını hatırlamak ve uygulamak gibi yazım sorunları vardır. Orta okula geçişten sonra duygusal ve davranışsal sorunların akademik başarılarını etkilediği gözlenmiştir. Okul hayatı ve öğrenme hedefleri, onun için sürekli stres ve hayal kırıklığı kaynağı olarak görüldü, bu da okula devam sorununa ve özgüveninin düşük olmasına yol açtı. Uzun süren kaygı ve başarısızlık duyguları, öğrencinin kaçınma davranışına ve okul çalışmalarına karşı pasif tutumuna neden olmuştur.

³⁷ Örnek Olay 3, Polonya'daki I Społeczna Szkoła Podstawowa İlköğretim Okulu tarafından sağlanmıştır.

Anne Babalar Nasıl Yardımcı Olabilirler?

- ✓ Okul öğretmenleriyle düzenli iletişim kurarmanız öğrencinin yararınadır; çocuğunuz için en iyisini hangileri olduğundan emin olun;
- ✓ Çocuğunuzla birlikte çalışan uzmanların / psikologların tavsiyelerine uyun - çalışmalarını yalnızca onlarla işbirliği yaparsanız etkili olacaktır;
- ✓ Kendinizi eğitin - çocuğunuzun etkili bir şekilde desteklemek için, disleksi ve bunun neden olduğu zorluklar hakkında mümkün olduğunca çok şey bilmelisiniz, hakkında birçok kitap, makale ve çevrimiçi kaynak vardır.
- ✓ Çocuğunuzun sadece zorluklara odaklanmak yerine olumlu ve gerçekçi hedefler belirleyerek zorlukların üstesinden gelmesine yardımcı olun;
- ✓ Çocuğunuza evde bağımsız bir yazım sözlüğü kullanmayı öğretin; böylece yazılı çalışmasını kontrol edebilir ve kendi kendini düzeltebilir;
- ✓ Evde dikteler yaparsanız, çocuğunuzun okuma ve yazma becerilerine uygun metinler seçin (metin çok zorsa, cesaret kırıcı olurdu);
- ✓ Çocuğun akademik olmayan alanda (okul dışı aktiviteler - spor, müzik, vb.) Başarı hissini deneyimleme imkanlarını yaratın

Örnek Olay 4³⁸

M.R. 4. sınıfta 10 yaşında bir öğrencidir. Ailesi 10 aydır İtalya'da çalıştığı için ailesinden ayrı ve bundan etkilenmiş durumda. Büyükannesiyle birlikte kalıyor ve geride biralıkmış hissediyor. Okul zorluklarını önceden bile tecrübe etti, ancak son zamanlarda kendisini geliştirmek için hiçbir motivasyonu yok gibi görünüyor. M.R., kelime hazinesi ve sesli ifadesi zayıf; sadece basit ifadeler oluşturur; sınırlı birleşme potansiyeline sahip; eş-zıt ilişkilerini kurmakta zorluklarla karşılaşır; fikirleri ifade ederken açıklık ve tutarlılık eksikliği; Okuma metnini tam olarak anlamaz ancak akıcı bir şekilde okur ve görünüşe göre herhangi bir sorunu bulunmamakta. Metin mesajını anlamadığının bilincinde değil; şifrelenmemiş el yazısı, bazen okunaksız; yazılı olarak harfleri veya heceleri ihmal eder; okunan bir metni güçlkle sayar ve anlatır. Onun öğrenme güçlüğü çok fazla akademik performansa ve bir veya daha fazla okuma ve yazma yeteneği gerektiren günlük aktivitelere engel teşkil ettiğinden, bu öğrenci için bir müdahale planı önerildi, okul öğretmeni, konuşma terapisti ve aile ile işbirliği yapan öğretmen desteği ile koordine edildi.

³⁸ Örnek Olay 4, Asociatia CES, Romanya tarafından sağlanmıştır

Anne Babalar Nasıl Yardımcı Olabilirler?

Genellikle:

- ✓ 7 Temmuz 2018 tarih ve 30471 sayılı Özel Öğretim Hizmetleri Yönetmeliğini dikkatlice okuyun;
- ✓ Profesyonel okul rehberliği belgesi alabilirsiniz;
- ✓ Telafi tedbirleri, muafiyet tedbirleri uygulama ve mevzuatın sağladığı ulusal değerlendirmelere yardımcı olma konusunda okul uzmanına ile görüşün;
- ✓ Çocuğun haklarını sakın ve azimli bir şekilde savunun;
- ✓ Özel Öğrenme Güçlüğü olgusunu anlamaya çalışın;
- ✓ Bu olguyu bütün aile ile açıklamaya çalışın;
- ✓ Çocuğa disleksinin ne olduğunu, çocuğun anladığı bir dili kullanarak açıklayın;
- ✓ İyi bilgilenin (internet, kitap, seminer, uzmanlarla görüşme);
- ✓ Suçluyu bulmanın normal bir tepki olduğunun fakat işe yaramadığının farkında olun;
- ✓ Sorunun başında bir uzmana danışın; "Çocuk büyüyecek ve her şey kendi kendine çözülecek" diyenleri dinlemeyin ";
- ✓ Özel tedavilerin uzun zaman gerektirdiğinin, birçok vakada yıllarca sürdüğünün ve çok önemli olduklarının farkında olun;
- ✓ Çocuğa güvenin, onun gelişim yeteneğine olan inancınızı yitirmeyin; sizin inancınız ona güç verecektir;
- ✓ Çocuğun çabalarını takdir edin ve mümkün olduğunca bunu sözlü olarak ifade edin;
- ✓ Çocuğun ilgisine, hobilerine, güçlü yanlarına, yeteneklerine, becerilerine ve gelişimine özen gösterin;
- ✓ Onu asla diğer çocuklarla ve kardeşleri ile karşılaştırmayın;
- ✓ Ona iyi ilişkiler ve diğer çocuklarla arkadaşlık kurma konusunda fırsatlar sunun;
- ✓ Çocuğa yaşamın okul ve okul performansı ile sınırlı olmadığını açıklayın;
- ✓ Evde güvenli ve umutlu bir ortam oluşturun;
- ✓ Çocuğun duygusal gelişimine, iletişim kurma yeteneğine, refahına odaklanın;

- ✓ Çocuğun istediği zaman ebeveyn desteğine güvenebileceğinin farkında olmasını sağlayın;
- ✓ Çocuğu sahip olduğu sorunlarını vurgulamamak için anne baba (onları çözemeyecek olan) endişelerinden uzak tutun;
- ✓ Çocuğu duygusal olarak destekleyin ve anlayın;
- ✓ Çocuğun özgüvenini çözüp güçlendirebilmesi için küçük görev ve sorumlulukları sağlayın;
- ✓ İşlerin daha da kötüye gitmesine izin vermeyin: davranış bozukluklarının ilk belirtileri veya öğrenmeye karşı motivasyon kaybı ve özgüven kaybı durumunda hemen bir psikoloğa gidin.
- ✓ Olumlu düşünün;
- ✓ Büyük fakat gerçekçi beklentilere sahip olun;
- ✓ Asla ama asla pes etmeyin!
- ✓ Okul ile sıkı iletişim kurun, öğretmenler ve uzmanlarla işbirliği yapın;
- ✓ Öğretmenlerle düzenli olarak bağlantı kurun, ancak sizin tarafınızdan çok baskı olmamasına özen gösterin;
- ✓ Sadece problem yaşamanız durumunda değil, işler yolunda gittiğinde de öğretmene geri bildirimde bulunun. Aksi takdirde olumlu bir iletişim kuramazsınız (çünkü bu durum mutsuz hissettirir ve haklı olsa bile sizi her zaman suçlayan bir kişiden bir süre sonra artık kaçınmaya götürür);
- ✓ Sınıftaki diğer çocukların da bazı problemleri olduğunu ve sadece sizin çocuğunuzun değil, onların da öğretmenden daha fazla dikkat gereksinimleri olduğunu anlayın;
- ✓ Okulda karşılaşılan tüm sorunları (arkadaşlarıyla, öğretmenleriyle olan gerginlikleri vb.) çocuğun öğrenme güçlüğüne bağlamayın; çünkü bu şekilde çocuğun disleksi nedeniyle mağdur olmamasına ve çaresiz hissetmemesine yardımcı olmuş değil, ancak sorunları arkasına saklanmış olursunuz.
- ✓ Henüz bu spesifik hastalıkları duymayan öğretmenlere karşı anlayışlı olun;
- ✓ Öğretmenlerle olan ilişkinin öneminin farkında olun, eğer bu fenomeni duyarlılaştırıp anarlarsa, okuldaki birçok disleksik çocuk için kaynak kişiler olabilirler. Bu da size bağlıdır!
- ✓ İhtiyacınız olduğunda yardım isteyebilin;
- ✓ Diğer insanları veya destek gruplarını araştırın (disleksik çocukları olan diğer ebeveynler, arkadaşlar, uzmanlar);

- ✓ Asla temel amacı unutmayın: Çocuğunuzun dengeli ve topluma iyi entegre olmuş bir yetişkin olarak yetişmesi desteklenmelidir!

Özellikle:

- ✓ Çocuğa, çalışma sırasında rahatsız edilmemesi için (sessiz, sakin) optimum öğrenme koşulları sağlayın;
- ✓ Çocukla konuşarak, daha kolay öğrenmesine yardımcı olacak yöntemin hangisi olduğunu, öğrenme stiline ne olduğunu (görsel, işitsel, kinestetik) gözlemleyin ve öğrenin;
- ✓ Okuma ve yazma görevlerini sadece çalışma masasında değil çeşitli şekillerde ve yaratıcı yöntemlerle uygulayın;
- ✓ Çocuğın hikâye ve masal okumaya ilgisini uyandırın ve onunla birlikte okuyun;
- ✓ Çocukla günlük olarak en sevdiğiniz kitaptan kısa parçalar okuyun ve sonra içeriği tartışın;
- ✓ Çocukla beraber yapılan okumaya dair birbirini tamamlayıcı çizimler yapın;
- ✓ Ertesi gün için yapılacak dersin planını çocukla birlikte organize edin;
- ✓ Çocukla birlikte ertesi gün için dersi çeşitli şekillerde tekrarlayın: eksik metinler, zincirleme alıştırılmalar ve bunu yavaş yavaş yalnız başına yapmasını sağlayın.
- ✓ Onun ritmine karşı sabırlı olun ve çok zaman olsa bile kendi kendine yapabileceği her şeyi yapmasını bekleyin;
- ✓ Bağımsız olması için cesaretlendirin, sadece zor temalarda ona yardım edin, yalnız yapmaya başladığını gördüğünüz andan itibaren yardımı durdurun; onun yerine bir şey yapmayın;
- ✓ İş gerektiği gibi yapmayı başaramasa bile olumlu tutumunu ve çabasını övün;
- ✓ Sadece kısa bir süre için yoğunlaşabileceğinizi bilerek küçük aralar verin;
- ✓ Sürekli isterse yapabileceğini söyleyerek ona sitemli bir şekilde davranmayın, çocuk performansının bazen yaşadığı problem nedeniyle aşırı uçlar arasında salındığını bilin.
- ✓ En küçük başarısından bile memnun olduğunuzu ona açıklayın;
- ✓ Durumla başa çıkmalarına yardımcı olmak için çocukla konuşarak çözüm yöntemlerini adım adım birlikte planlayın.

Örnek Olav 5³⁹

S 9 yaşında ve şu anda 3. sınıfta. Okul yıllarında bazı açık zorluklar vardı. Anne babası evde çok destekleyiciler ve öğretim destek merkezine devam ediyorlar.

1. sınıfta küçük metinleri ezberden, mekanik bir şekilde okuyabiliyordu ve tek kelimeleri tanıyamıyordu (küresel yöntem)

Öğrenci, odaklanmakta ve dikkatini vermekte zorluk yaşıyor ve okumayı devam ettirebilmek için sık sık yardıma ihtiyaç duyuyordu.

Ertesi yıl, yine analitik-sentetik metodu kullanarak 1. Sınıfa devam etti. İlk dönemden sonra zorlukları daha netleşti: kelimeleri aynada görüldüğü gibi yazıyor, p ve b gibi, f ve v. gibi harfleri birbiriyle karıştırıyordu.

2. sınıfta okuması hala akıcı ve heceli değildi ve metinleri anlayamıyordu. El yazısı da bazen anlaşılamiyordu.

3. sınıfta önceki zorluklar devam etti ve sentez faaliyetlerinde, sesleri ayırtırmada ve kopyalamada büyük zorluklar gösteriyordu.

Yazı birim ve sesbirim ile ilgili olarak p / b, c / g, ch / j seslerini birbirinin yerine kullanır. Ayrıca, yazarken aşağıdaki hataların sık olduğu, bilinen güçlükleri vardır:

- jogar/*chugar* (ch/j); tesouro/*tejoro* (j/z); férias/*verias* (f/v); equipa/*iquida* (p/d); gatinho/*gatilho* (nh/lh) gibi ifadelerin birbirinin yerine kullanılması...
- Görsel hafıza - muitos / moitos, ensinar / encinar, veado / viado, roupa / ropa...
- Dilbilgisi kuralları (okuma esnasında) - gostava / gotaba enguia / engia, foguete / fogete...
- Harfler ekleme - atlântico / atelântico...
- Harfleri atlamak - músculos / moclos, houvesse / oves...
- Tersine çevirme - exercícios / erzecicios...
- Accent - francês / frances...
- Okuduğunu anlamının yanında görev organizasyonundaki kısıtlılıklarından dolayı her öğrenim alanında zorluk çekmektedir.

³⁹ Örnek Çalışmalar 5 ve 6, Agrupamento de Escolas de Sines, Portekiz tarafından sağlanmıştır.

Anne Babalar Nasıl Yardım Edebilirler?

Okuma ve Yazma:

- ✓ Sık sık okuma ve yazım alıştırmaları kullanın;
- ✓ Sınıfta okuyacakları metinleri daha önceden okuyun;
- ✓ Günlük olarak eğlence amaçlı okuma yapın;

Matematiksel İşlemler

- ✓ Parmaklarını kullanmasına ve kâğıt üzerinde karalama yapmasına izin verin;
- ✓ Matematiksel kavramların şekillerini ve çizimlerini kullanın;
- ✓ Grup çalışmasına izin verin (öğretici yöntem - çocuk / çocuk veya çocuk / yetişkin arasındaki ortaklık);
- ✓ İşlemleri ayırt etmek için renkli kalemler kullanmayı önerin;
- ✓ Problem çözmeyi desteklemek için resim çizin;
- ✓ Matematiksel bir kavramın aşamalarını öğrenmek için stratejik kaynakları (anımsatıcıları) kullanın;
- ✓ Tekrarın yanı sıra, matematiksel gerçekleri çalışmak için ritim ve müzik kullanın çünkü ezberlemek için faydalıdır;
- ✓ Çocuğunuzdan sorunları yüksek sesle okumasını ve dikkatle dinlemesini isteyin (işitsel bellek);
- ✓ Örnekler verin ve matematik problemlerini günlük durumlarla ilişkilendirmeye çalışın;
- ✓ Çarpım tablosunu ezberletin, her bir tabloyu üç kümeye bölerek, 1. ve 2. seti ezberledikten sonra, sırayla tekrarlayarak 3. Kümeye geçin. Tüm tabloyu ritimle tekrarlayın;
- ✓ Çocuk sayıları takip etmekte zorlanıyorsa, sayıları parmaklara yazın. Sol elin küçük parmağından (1,2,3,4,5) başlayın ve sağ elin küçük parmağından (6,7,8,9,10) devam edin;
- ✓ Çarpım tablosunu periyodik olarak gözden geçirin.

Benlik saygısına değer vermek ve iş kapasitesini geliştirmek:

- ✓ Uygun bir tutum sergileyin (ebeveynlerin cesaretlendirici ve olumlu bir tutumu sağlıklı bir değişime yardımcı olur);

- ✓ Çocuğa tam olarak ne beklendiğini söyleyen kesin bir dil kullanın;
- ✓ Evde programlar oluşturun - birkaç günlük yaşam aktivitesi için belirli zamanları ayarlayın ve zaman çizelgesini görünür bir yere koyun;
- ✓ Evde kurallar koyun;
- ✓ Ev ödevi rutininin oluşturulması - sabit bir yerde ve dikkat dağıtıcı öğelerin uzağında gerçekleştirilmelidir. Ödev süresi boyunca küçük aralar verin;
- ✓ Çabalara değer verin, sonuçları değil - ödevleri bitirmek için uğraştıkları zaman ya da konuları iyi çalışarak ödüllendirin, sadece iyi not aldıklarında değil;
- ✓ Tüm eğitim paydaşlarıyla sık sık diyalog kurun.

Örnek Olay 6

M. 14 yaşında ve 9. sınıfa gidiyor. Ailesiyle birlikte yaşayan tek çocuk. Babasının da disleksisi var.

4. sınıfa başladıktan sonra M. uzman bir Eğitim Psikoloğu tarafından değerlendirildi ve disleksi teşhisi kondu. Fonolojik zorluklar, okuma ve yazma becerileri, hızlı adlandırma yeteneği, çalışma hafızası ve otomasyon becerileri nedeniyle okuma ve yazma sorunları, okuma deneyiminde azalma, metinleri anlamada zorluklar, yazılı anlatım, sözdizimsel ve biçimbirim-sözdizimsel yapı gibi olumsuzluklara ve kelime bilgisi, genel bilgi ve okul performansı üzerinde olumsuz etkilere sahipti.

Özel Eğitimine 4. sınıfta katıldı. Aynı yıl, haftada bir Konuşma Terapisinden faydalanmaya başladı, bir Destek Eğitim Öğretmeni ile birlikte ve sınıf içinde daha kişiselleştirilmiş bir öğretim yöntemi ile eğitim aldı.

Çok çalışkan olmasına ve okul dersleri için motivasyona sahip olmasına rağmen öğrenme güçlüğü göstermektedir. Harfleri karıştırır ve değiştirir, noktalama işaretlerine veya tonlamalara uymaz, heceleri ve kelimeleri atlar, dikkate almaz. Bu zorlukların, en basit olanları bile yazılı anlama ile ilgilidir. Yazarken, aynı zamanda çok kısıtlı aktif kelime hazinesi, tekrarlayan terimler ve temel yapılar nedeniyle fikirlerini anlamada ve organize etmede zorluk çekmesine neden olan birçok güçlüğe sahiptir.

Özel Eğitim öğretmeninden, konuların müfredat ayarlamaları, değerlendirme ayarlamaları ve destek teknolojilerinden destek alıyor (gerektiğinde hesap makinesinin kullanımı).

Ebeveynler nasıl yardımcı olabilir?

Aile ilişkileri ve öğrencinin zorluklarına destek sağlanarak okuma, anlama ve yazma ile ilgili yeterli bir ilerleme sağlanması amaçlanmaktadır. Bunun için evde ebeveynler aşağıdaki stratejileri kullanır:

- ✓ Akıcı ve kapsamlı bir okuma elde edilinceye kadar ders kitaplarının metinlerini okuyun;
- ✓ Öğrencinin üstesinden gelmesine yardımcı olacak üstbilişsel stratejileri kullanarak çeşitlendirilmiş yazım alıştırmaları yapın;
- ✓ El yazısı ve yazım egzersizlerini sık sık yapın;
- ✓ Uygun çalışma tekniklerini kullanarak bir çalışma günlüğü geliştirin (okuma ve analitik anlama, altını çizme, özetleme, ezberleme ve değerlendirme durumlarına önceden hazırlık yapma).

Örnek Olay 7⁴⁰

N.C, İlkokul 5. Sınıfına devam ediyor. Disleksik olduğundan şüpheleniliyor ve sınıfın ana öğretmenleri okul rehber öğretmenine rapor veriyor. Rapor, herhangi bir öğrenme bozukluğunu tespit etmek için sağlanan standart prosedürlerin ilkökul 3. sınıftan beri uygulanması gerektiği için geç kalmış durumda. Aslında, çocuğun okul geçmişi oldukça sıkıntılı geçmiştir. Beş yılda en az iki kez sınıf değiştirmiş ve aynı zamanda bir kez sınıfta kalmıştır. Belki de önceki okul zorlukları muhtemel disleksi belirtileri olarak çerçevelenmedi ve belki de öğretmenler ve ebeveynler tarafından bozukluğun semptomlarını tanımada ya da belki de bazen alternatif stratejilerle biriken boşluğu gidermeye çalışırken belli bir zorluk yaşanması ve de özellikle ailelerden işbirliği yapılmadığı durumlarda çok zaman harcanması doğru teşhisi önlemişti. Gerçek şu ki, resmi prosedür okul yılı yarısında ve ancak aile çocuğun sorununu fark ettikten ve olası bir sertifikasyon için adımlar atmaya karar verdikten sonra başlıyor. Çocuk, dil ve iletişim alanında basit bir sözdizimi ile karakterize edilen sözlü bir dile sahiptir. Disiplinlerle ilgili belirli kelimeleri kullanmakta zorluk çekiyor. Yazılı bir metni bölük pörçük anlar ve içerik raporları oldukça zordur. Okuması gerçekten yavaş, tek tek sözcükleri okumaya zaman ayırmak için birçok mola verir. Karmaşık heceleri okumakta zorlanır. Hecelemede farklı hatalar yapıyor. Sonunda yazılı ifadede kısa metinler yazıyor ama her zaman yeterli içerikle olmuyor. Sınıfın öğretmeninın Rehber öğretmene başvurmasının ardından ve aile testi yapmak için onay verdikten sonra, öğrenci testi kendisi için tasarlanmış bir ortamda sınava almıştır. Uygulanan test MT'den, Cornoldi, Colpo ve Giunti OS, 1981'den alınmıştır.

⁴⁰ Örnek Olay İncelemesi 7-10 Istituto Comprensivo Laura Lanza Baronessa di Carini, İtalya tarafından sağlanmıştır

MT testleri: MT araştırma grubu tarafından Padua Psikoloji Enstitüsünde hazırlanan MT okuma testleri, ilkokul birinci sınıftan ortaokul üçüncü sınıfa kadar okuma becerilerinin kazanılmasını onaylar. Her sınıf için bir giriş testi ve bir çıkış testi vardır; Ek olarak, ilkokulun ikinci ve üçüncü sınıfları için orta seviye testi de verilmektedir. Her sınıf için, sözdizimsel ve anlamsal zorluklar, geçişlerin uzunluğuna ve kullanılan yazı tiplerine göre farklıdır. Öğrenci sadece anlama testini aldı. Yönetici (başvuru sahibi), testi oluşturan yaprak paketini sağladı, nasıl yapılacağını açıkladı ve çocuğun talimatları anladığından emin olduktan sonra, başlangıç yaptı. Sınav tamamlandı, çünkü öğrenci çoktan seçmeli on soruyu yanıtladı. İlâveten, bu test için maksimum uygulama süresi yoktur ve öğrencinin tüm soruları cevapladığında sonuçlandırıldığı kabul edilir. Ayrıca pasajları cevaplamak için birkaç kez tekrar okuyabilir ve yanlış görürse verilen cevabı iptal edebilir. Bu şekilde, zaman kısıtı olduğunda veya sorular sözlü olarak formüle edildiğinde veya nihayet, parçanın tek bir kere okumasına izin verildiğinde ilgili amnestik değişkenin etkisi ortadan kalkar. Anlama testinin değerlendirilmesi çok basittir: puan, doğru cevapların sayısı ile verilmektedir. Bizim durumumuzda, öğrenci on sorudan iki doğru cevap aldı. Hemen ardından öğrenci, öncekinden farklı bir bölümün sesli okunmasını sağlayan hız ve doğruluk testini yaptı. Test bu kez dört dakikalık maksimum çalışma süresi sağlar. Öğrenci bu süre içinde okumayı bitirmezse, test o noktada durdurulur. Ve böyle de oldu. Yönetici, bir zamanlayıcı aracılığı ile dört dakikaya erişildiğinde testi durdurdu ve parçadaki kesinti noktasını işaretledi. Yapılan değerlendirme şu şekilde oldu: hece, kelime veya satır ihmalî, hecenin yanlış okunması, aksan, tereddüt, vb. şekillerde parça okundu. Uygulamada, bu testlerde dikkat, verilen sürede kaç heceyi okumayı başardığına odaklanmakta ve zamanı okunan hecelerin sayısına bölmektedir. Öğrenci okunan 362 hecede 13 taneden fazla hata yaptı (tot 62 "). İki testin nihai sonucu, anlama testi ile ilgili olarak RI (müdahale talebi) ve hız ve doğruluk testi için RI'da parametreleştirildi.

Anne Babalar Nasıl Yardım Edebilirler?

Öğretmenler, anne babalara psikolojik düzeyde belirli bir destek ve cesaret vermelerini önerdi. Ayrıca, öğleden sonraları farklı aktiviteler veya sporlarla vakit geçiren okul arkadaşları ile sosyalleşmeyi teşvik etmek için sınıf içinde daha güçlü destekleyici ilişkiler kurmalarını önerdiler.

Çocuklarına ev ödevlerinde yardımcı olmak için, verilen görevlerin yüksek sesle okuması ve kendisine verilen görevlerin öğretmenler tarafından daha doğru bir şekilde ayarlandığını belirten ne istendiğine dair kısa bir sözlü açıklama yapmaları ve verilen konular üzerine evde videolar izletmeleri, çocuğa bir görevle diğer görev arasında duraklamalar vermeleri önerildi.

Örnek Olay 8

G.M: İlkokulumuzun 3. sınıfına giriyor. Çocuk için, ikinci sınıfın sonunda Sertifika Sağlık Merkezi'ne ÖÖG'den şüphelenildiği bildirildi. MT ile ilgili sınavları yaz aylarında alarak, Sertifikalı bir disleksi öğrencisi oldu. Vaka, zaman içinde okul tarafından başlatılan ve uygun servisler tarafından hızla sonuçlanan bir prosedürün klasik bir örneğidir. Fakat aynı zamanda distografi ve disgrafi varlığı ve en muhtemel olarak dyscalculia varlığı ile işaretlenmiş klasik bir disleksi örneğidir (bu son durum şüphe düzeyindedir çünkü dyscalculia tanısı sadece üçüncü, dördüncü sınıfın sonunda güvenilir olabilmektedir.)

Öğrenci yavaş yavaş okur, tahtadan çok zor kopyalar ve sayfadaki tüm alanı kaplayan büyük karakterlerle yazar. Kendi okul materyalleriyle ilgilenmez, dağınıktır, uygunsuz bir şekilde oturur, kendini zamana göre iyi ayarlayamaz. Öğrenci ayrıca, durumuyla ilgili tipik psikolojik ve duygusal stres özelliklerini de sunar: huzursuz, dikkati dağılmış, düşük özgüven, somatizasyon (özellikle baş ağrıları), okuldan uzaklaşma isteği ile genellikle okula gelmez. Şimdi, yaptığımız çalışmalardan, genel olarak biliyoruz ki disleksik bir çocuk ilkokulda erken dönemden beri büyük bir rahatsızlık durumuyla karşı karşıya olur: sınıf arkadaşları hızlıca ve kolayca okumayı ve yazmayı öğrenirken, aşılması zorluklar yaşamaya, önemsiz hataların aynısını tekrarlamaya devam eder; bu zorluklara bir sebep bulunmaz çünkü genellikle zeki ve oyunlara ve diğer aktivitelere katılım gösteren normal bir çocuk olarak görülür. Genellikle okul ve aile çevresinin başlangıçta bu bozukluğu yanlış yorumlayarak destekleyici olmadığı görülür. Disleksik çocuklar genellikle zorbalık kurbanı olurken, sık sık zorbalık davranışlarını hayal kırıklıklarının telafisi olarak alabilirler. Neyse ki, şu anki vakamız bu son tip olayları sunmuyor.

Anne babalar nasıl yardımcı olabilirler?

Çocuğun son birkaç aydır küçük bir kardeşinin doğması nedeniyle evde sık sık ihmal edildiğini ve bu nedenle kaçınılmaz olarak artık ebeveynlerin dikkatinin merkezi olmadığını açıkça ortaya koymaya çalıştık. Aslında gerçekte olmayan, fakat çocuk tarafından, teşhisin “yeniliği” ile ve öğretmenlerin isteklerinde bir şeylerin değiştiğini fark etmesi (artık yüksek sesle okuma yaptırılmadığı) gerçeği ile ilgili olarak algılanan bu dışlanmışlık hissi, aile ile yapılan görüşmenin odak noktasını oluşturuyordu.

Öğretmenler onu ödev esnasında takip etmek için okuma yaparken kelimeleri kapatan maskeler kullanılması gibi okuldaki ile aynı teknikleri kullanarak ona özel dikkat vermelerini, ödev olarak verilen belirli şarkı parçalarını okumasına yardımcı olmalarını ve beceriyi arttırmak için zaman zaman yönlendirici faaliyetler yapmak üzere birlikte vakit geçirmelerini önerdiler.

Örnek Olay 9

F.C. İlkokul üçüncü sınıfa devam etmektedir. Yıl boyunca yapılan MT testlerinde, (dikkat talebi) gerektiren bir puan aldı. Öğrencinin bir dil açığı var ve geçmişte bir süredir konuşma terapisi tedavisini de izlemiştir.

Spesifik dil bozuklukları (DSL), her ikisi de "spesifik" olarak tanımlanmaktadır, çünkü duyusal veya nörolojik eksikliklere veya zihinsel engellere bağlı olmayan zorluklar. Üstelik literatürde geniş ölçüde kanıtlandığı gibi, sıklıkla eşanlılıkta ortaya çıkarlar, böylece dile özgü bozuklukları olan çocukların yaklaşık üçte biri ilkokulda disleksi geliştirir (Catts ve diğerleri, 2005; Bishop ve Snowling, 2004; Van Alphen ve diğerleri). ., 2004; McArthur ve arkadaşları, 2000)

Anne babalar nasıl yardımcı olabilirler?

Öğretmenler, ebeveynleri çocuklarına yapmak zorunda oldukları temel egzersizleri açıklayan Panlexia metodolojisine dâhil ettiler, böylece çocukla yakalanan "ritmi" kaybetmemek için tatillerde ve okul etkinliklerinin askıya alındığı günlerde veya çeşitli aralarda, kartın okunması ve ilgili ek açıklamalar evde yapılabilir.

Örnek Olay 10

“Özellikle, öğretmenler ekibi dikkatini, etkileşimli dijital yaklaşımlara dayanan bir kursun planlandığı son bir Ulusal sınavla, ortaokulun son yılına yaklaşan Özel Öğrenme Bozukluklarından (Disleksi) etkilenen sertifikalı iki öğrenciye odakladı. İki öğrencinin bozukluğu tanıma ve belgelendirme hikâyeleri birbirinden farklıydı.

RA ilkokul yıllarında teşhis edildi ve erken yaşlardan beri disleksik öğrenciler için uygulanan bir program izledi.

G.M. son zamanlarda ortaokul ikinci sınıfta okul başarısızlığından sonra teşhis edildi. Özellikle, bu sonuncusu, hiperaktif olarak hatalı bir şekilde teşhis edildi, ancak yazma ve okuma görevlerini yerine getirme ve sınıf bağlamında dikkatini sürdürmede ciddi zorluklar yaşıyordu.

Anne babalar nasıl yardımcı olabilirler?

Her iki öğrenci de ilkokulun son yılında olduğu için öğretmenler, ebeveynlerin, çocuklarıyla birlikte, her iki öğrencinin de el işleriyle uğraşmalarını kolaylaştırdığı için daha pratik odaklı bir eğitim yolu seçmelerini önermiştir. Dahası, ebeveynlerin takibi altında iletişim kurmaları, yazmaları ve okumaları için akıllı telefon kullanmalarına izin verilmesi önerildi.

EK 6: ETKİNLİKLER

A2.1. Sınıf İçi Kullanıma Uygun

Etkinlik 1⁴¹: Kafiye Domino /İki Kişilik Etkinlik/

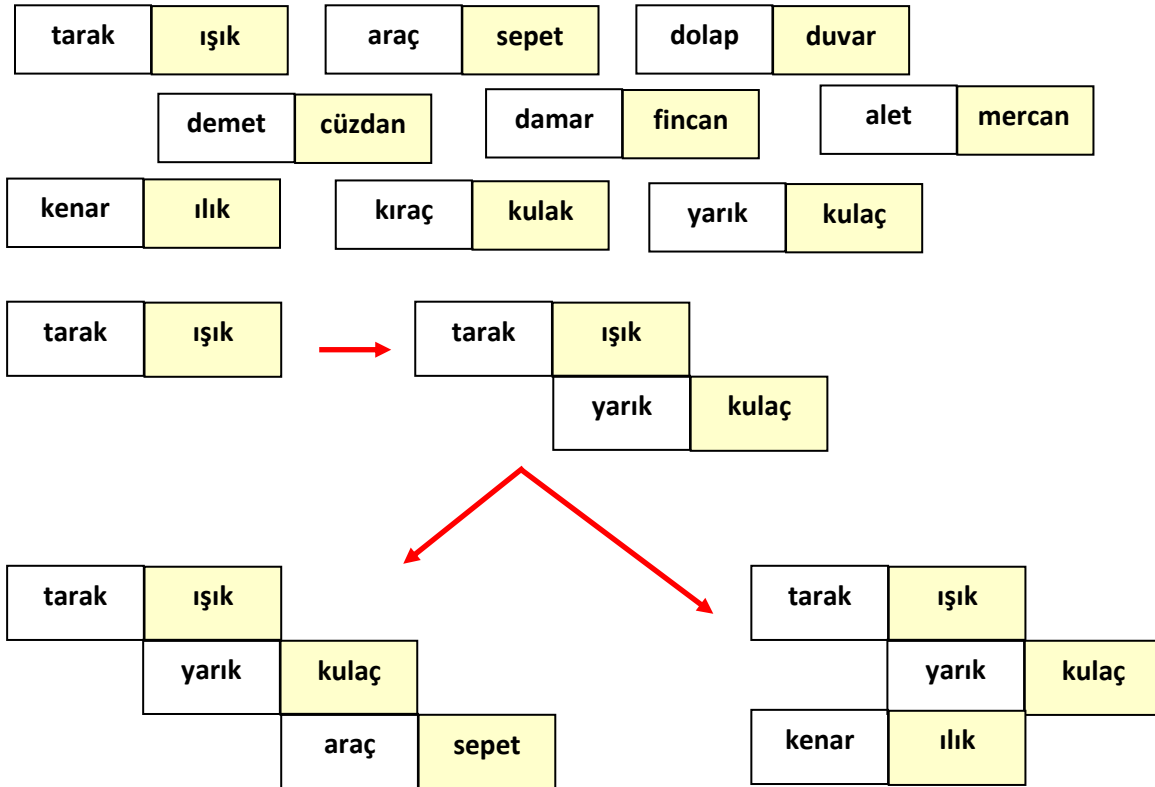
Amaçlar ve Hedefler: Öğrencilerin kafiye yazım becerilerinin geliştirilmesi.

Kurallar:

1. Kartlar iki oyuncu arasında bölünür
2. Oyuncu A masaya kartlardan birini koyar (rastgele seçilir)
3. Oyuncu B'nin uygun bir kart bulması gerekir, bu nedenle üzerine yazılan kelimelerden biri ilk karttaki kelimelerden biriyle kafiye olabilir. Bulduğunda, kart şablonda gösterildiği şekilde yerleştirilir.
4. Oyuncular sırayla Domino oyunu kuralına göre kart eklerler.
5. Oyunculardan birinde kart kalmadıysa oyun sona erer

Gerekli Malzemeler: Kart seti. Her biri domino tahtası gibi iki alana bölünmüştür. Her alanda bir kelime yazılır. Daha büyük çocuklarla daha fazla kart kullanılabilir.

Örnek:

⁴¹ 1-5 faaliyetleri Asociacia Dyslexia - Bulgaria tarafından önerilmiştir.

Etkinlik 2: Heceleme Yarışı /İki Kişilik Etkinlik/

Amaçlar ve Hedefler: Öğrencilerin kelimeleri hecelere bölme becerilerinin geliştirilmesi.

Kurallar:

1. Izgara panosunda (9 x 9) ilk satırda sayılar ve her karede bir harf vardır (şablona bakınız).
2. Sırayla Oyuncu A ve Oyuncu B tahtaya bir çakıl atar. Görev, çakıl taşının durduğu alandan gelen harfle başlayan ve en üst satırda gösterilen kadar çok heceli bir kelime düşünmektir. (örneğin, çakıl taşı C harfi olan bir alanda durursa ve üstteki alan 3 rakamını gösterirse, bu, öğrencinin Canavar gibi, C harfi ile 3 heceli bir kelime söylemesi gerektiği anlamına gelir).
3. Her doğru kelime için oyuncu 1 puan kazanır.
4. Sembollerin olduğu bazı ek alanlar var. Çakıl taşı bu tür bir alanda durduğunda belirli eylemler gerekebilir (şablonda bazı örnekler vardır, ancak elbette bunlar değiştirilebilir)

Gerekli malzemeler: Bir ızgara tahtası (9 x 9); bir çakıl taşı

Örnek:

1	2	3	1	2	3	1	2	3
L	X	F	V	T	A	X	D	K
O	★	S	C	H	P	M	H	N
G	Q	A	R	D	E	K	★	C
Y	T	M	O	J	R	W	U	B
L	A	J	P	😊	F	B	T	S
P	S	B	Y	C	V	A	Z	F
N	F	R	G	E	U	I	L	Q
I	C	M	U	N	T	★	E	G

- Sıramı kaybettin

- Tebrikler! 5 puan bonus kazandın!

Üzgünüm, 2 puan kaybettin

Sıra yine sende.

Etkinlik 3: Resimleri Eşleştir

/Öğretmen - Öğrenci Etkinliği/

Amaçlar ve Hedefler: Öğrencilerin kafiyeli becerilerinin geliştirilmesi.

Kurallar:

1. Ebeveyn, çocuğa bir dizi resim kartı verir.
2. Çocuk, her resimde gösterilen nesnelerin isimlerini yazmalıdır.
3. Çocuk, kelimenin hecesini kontrol etmek için gerektiğinde bir sözlük kullanabilir.
4. Sonunda çocuğun birbiri ile kafiyeli olan resimleri eşleştirmesi gerekmektedir.

Not: Öğretmen çocuğun becerisine bağlı olarak kart sayısını seçer.

Gerekli malzemeler: Bir dizi resim kartı; bir sözlük

Örnek:

			
			
			
			
			
<u>tilki</u>		<u>iki</u>	

Etkinlik 4: Hece Tablosu

/Bireysel Etkinlik/

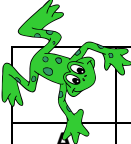
Amaçlar ve Hedefler: Öğrencilerin kelimeleri hecelere bölme becerilerinin geliştirilmesi.

Kurallar:

1. Her oyuncu hece bir grafik (aşağıdaki şablona bakın) ve bir kod alır
2. Birinci seviye görev, kelimeleri bulmak ve bunları yazmak için kodu kullanmaktır.
3. İkinci seviye görev şemada daha fazla kelime bulmak ve onlar için “kod” yazmaktır.

Gerekli malzemeler: Her öğrenci için basılı bir çizelge (herkes için bir ve aynı çizelge kullanılabilir veya birkaç değişkene sahip olabilir).

ÖRNEK:

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
A	KA	TEN	YON	ME	CE	HA	VEN	KER	PA
B	KUR	MA	TEN	ÇO	FER	BAR	YAT	MO	RET
C	YAS	TAR	DA	Bİ	MEN	KE	VİZ	YAK	RA
D	Bİ	BE	ĞA	LO	LE	MAR	TIK	KA	RA
E	TE	PA	ŞAM	Pİ	TOR	VUL	KET	SE	RE
F	MER	FUT	BOL	TO	HU	NA	KAR	BEK	PET
G	YET	DAK	Dİ	RAP	O	A	KA	CUM	BI
H	MA	RA	O	YON	LEK	KAS	ÖĞ	Y	MAN
I	İM	Rİ	BA	BİL	LI	VAN	YE	LİM	LE

Birinci Adım:

H9-C2
G7-A4-C9
D8-D4-I2-B5
C3-E6
E3-B1-H4
E1-I9-C7-A3

Etkinlik 5: Aynı Ses

/Bireysel Etkinlik/

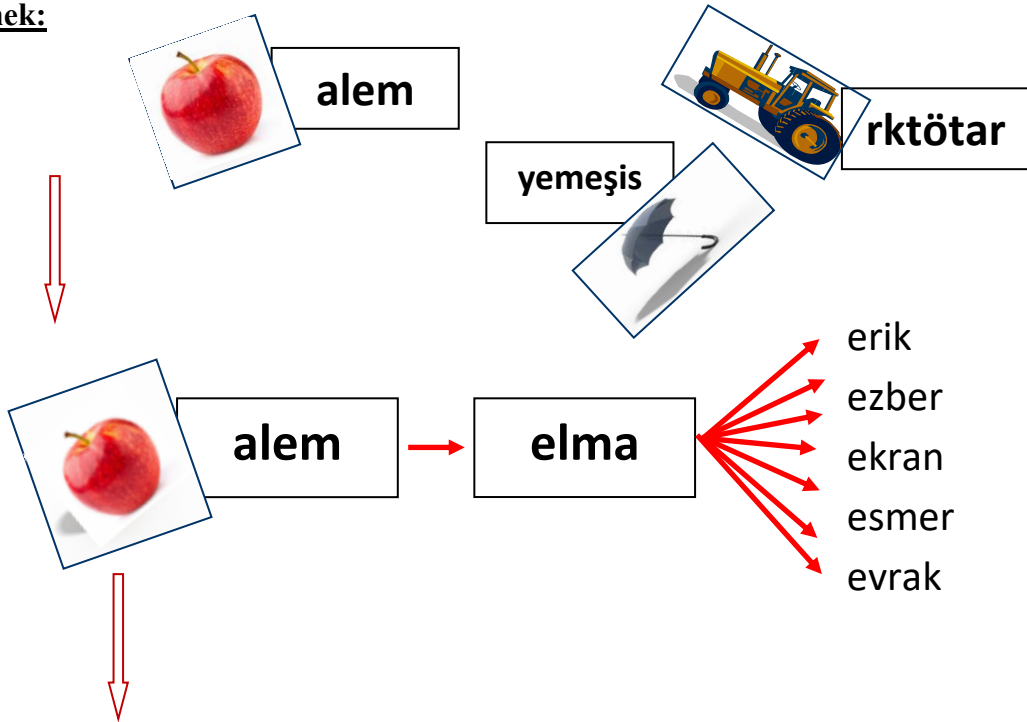
Amaçlar ve Hedefler: Öğrencilerin aliterasyonla ilgili bilgilerini geliştirmek; seslerle çalışma becerileri

Kurallar: Ebeveyn, çocuğa şablondaki gibi bir çalışma sayfası verir ve aşağıdaki talimatları verir:

1. İlk kutudaki harfleri sıraya koymak ve resimdeki nesnenin adını oluşturmak zorundasınız.
2. Bu kelimeyi ikinci kutuya yazın.
3. Sonra mümkün olduğunca çok kelime yazın, böylece ikinci kutudaki kelimeyle aynı sesle başlarlar. (Sözlerin, son sesleriyle veya bir ünsüzlerin bir araya gelmesiyle eşleşmesi gerektiğinde görevde farklılıklar olabilir.)
4. Yeterli sayıda kelime yazıldıktan sonra, öğrencinin kelimelerin her birine bir cümle yazması gerekir.

Gerekli malzemeler: Çalışma sayfaları (aşağıdaki örnekteki gibi)

Örnek:

Telefonumun **ekranı** kırıldı.

Bana bir kilo **erik** verebilir misiniz?

.....

Etkinlik 6⁴²: Şehir /Grup Etkinliği/

Amaç ve hedefler: Hızlı ve yaratıcı düşünme, ilişki kurma, hızlı adlandırma becerileri ve genel kültür geliştirme.

Kurallar:

1. En az iki oyuncu bulunmalıdır.
2. Önce kategorilerini tanımlayın. (İsim, şehir, hayvan, bitki, ülke...)
3. Her oyuncu bu kategorileri bir kâğıda yazar.
4. Oyuna başlamak için önce bir harfe karar verin. (yani D)
5. Her oyuncu, her kategoriye uygun karar verilen harfle başlayan sözcükleri bulur ve sayfada her kategorinin altına yazar. Burada önemli olan kimsenin düşünemediği kelimeleri bulmaktır. Arkadaşınız D harfi ile başlayan Hayvan kategorisi için Eşek yazdıysa, düşük bir puan alırsınız. Kimsede olmayan her kelime 10 puandır.
6. Aynı kelime birden fazla oyuncu tarafından yazılırsa, bu oyuncular bu kelime için 5 puan alır. Eğer oyuncu bir kategori için herhangi bir kelime yazmadıysa, o kelimenin noktası 0'dır.
7. Oyunun sonunda, en yüksek puanı toplayan oyuncu kazanır.

Bu oyun ile hem fonem çalışması yapmış olacak hem de, zihinsel şemaları düzenlemiş, kelime çağırma aktivitesi yapmış, ülkemizdeki şehirler ve buldukları bölgeler hakkında ve alfabe ile ilgili görsel uyarana maruz bırakmış, tarama çalışması yapmış ve en önemlisi birlikte kaliteli zaman geçirmiş olacaksınız.

Gerekli malzemeler: Kalem / kurşun kalem, bir kâğıt parçası

Örnek:

A OYUNCUSU					
İSİM	ŞEHİR	HAYVAN	BİTKİ	EŞYA	NOT
Doğan	Diyarbakır	-	-	Damacana	
10	10	0	0	10	30

B OYUNCUSU					
İSİM	ŞEHİR	HAYVAN	BİTKİ	EŞYA	NOT
Düriye	Düseldorf	Denizanası	-	Düçük	
10	10	5	0	5	30

C OYUNCUSU					
İSİM	ŞEHİR	HAYVAN	BİTKİ	EŞYA	NOT
David	-	Denizanası	Domates	Düçük	
10	0	5	20	5	40

⁴² 6-9. Aktiviteler İstanbul Milli Eğitim Müdürlüğü ve Fatih Rehberlik ve Araştırma Merkezi tarafından önerildi.

Etkinlik 7: Çivi Oyunu

/ İkili Çalışma/

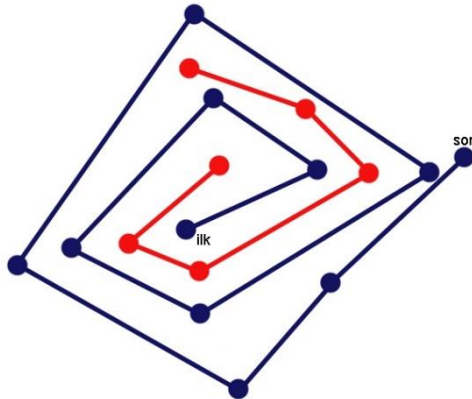
Amaçlar ve Hedefler: Konsantrasyon, dikkat odaklama, fiziksel koordinasyon becerilerini geliştirme, el kaslarını geliştirme, sağ-sol, yakın, ön, arka, en yakın, kavramlara eş zamanlı olarak sağ sol beyni etkinleştirme, el-göz koordinasyon becerilerinin geliştirilmesine yardımcı olmak.

Kurallar:

1. İki oyuncu tarafından oynanır.
2. Nihai amaç, etrafındaki halka çizerek rakibin çivisini kuşatmaktır.
3. Oyunculardan biri oyuna kimin başlayacağını belirlemek için yere çivi ile orta uzunlukta bir çizgi çizer. Her iki oyuncu da tırnaklarını yere bıçak gibi atıyor ve çizginin yakınında bıçaklamaya çalışıyor. Çizgiye en yakın olan kişi oyuna ilk önce başlar.
4. Sıralama oyununu kaybeden kişi, tırnaklarını dikey olarak eliyle yere fırlatır (fırlatmadan). Diğer oyuncu, tırnağını yerdeki tırnağa yakın bir pozisyonda bıçaklar.
5. Daha sonra çivisini çıkarır, tekrar fırlatır ve iki nokta arasında dikey bir çizgi çizer. Bu şekilde rakibin çivisinin etrafına tekrar tekrar (bıçaklayarak) atarak dar, spiral labirentler yaratmaya çalışır.
6. Çivi yere takılmadığında veya çizgiler kesiştiğinde, diğer oyuncuya geçer. Çizgilerin kesiştiği anlaşıldığı zaman, oyun alanının zarar görmesini önlemek için yanlış çizginin (son çizgi) çizilmediği anlaşılmaktadır.
7. Tırnak oyunu temiz bir tırmıkla oynanmalıdır. Küçük çocuklar tarafından oynanmamalı ve yaralanmaları önlemek için tırnağa büyük özen gösterilmelidir. Diğer oyuncu ve izleyiciler çivi çalardan uzak durmalıdır.

Gerekli Malzemeler: Islak fakat donmamış ve çamur haline dönüşmemiş yumuşak bir yüzey üzerinde 2 büyük çivi

Örnek:

Etkinlik 8: Çelik Çomak Oyunu

/Grup/İkili Çalışma/

Amaç ve Hedefler: Kaba ve ince motor beceriler geliştirmek, Denge ve koordinasyon, dikkat ve uyanıklık, beden farkındalığı, eylem planlaması, güç ve dayanıklılık becerilerini geliştirmek.

Kurallar:

1. Çoğunlukla açık alanlarda oynanan bir oyundur.
2. Oynamak isteyenler iki gruba ayrılır. Bir taraftaki bir oyuncu eksikse, iki yerine bir kişi oynayacaktır.
3. Her iki taraftan bir kişi seçilir ve bu insanlar çeliklerini atarlar. Çeliğini en uzağa fırlatan oyuncu oyuna başlar. (Diyelim ki A takımı)
4. Çelik zemine yerleştirilir, yukarı doğru itilmesi için bir ucuna vurulur ve ardından mümkün olduğunca güçlü bir şekilde sopayla vurulur.
5. Bir atıcı çeliği üç kez ıskalarsa veya diğer oyuncu anında yakalarsa, atıcı dışarı çıkar.
6. Oyunun daha önceki sürümleri, çeliğin vurulduğu mesafeyi tahmin etmeye, dört taraflı bir çelik üzerinde gelen sayıya göre puanlamaya ve çelik yakalanmaya çalışılırken büyük bir daire üzerinde bir konumdan diğerine koşmaya dayanmaktadır.

Gerekli malzemeler: Yaklaşık 1 m uzunluğunda, sopa (çomak) olarak kullanılan bir çubuk ve yaklaşık 4 inç (10 cm) uzunluğunda, 1 ila 2 inç (2,5 ila 5 cm) kalınlığında uçları sivri bir tahta parçası (çelik).

Örnek:

Etkinlik 9: Beş Taş Oyunu

/Grup/İkili Çalışma/

Amaçlar ve Hedefler: İnce motor becerileri geliştirmek, Denge ve koordinasyon, dikkat ve uyanıklık, beden farkındalığı, eylem planlama, güç ve dayanıklılık, Konsantrasyon, dikkat odaklama, fiziksel koordinasyon becerilerini geliştirme.

Kurallar:

En az 2 kişi tarafından oynanır. Beş taş oyunu toplam 5 bölümden oluşur.

1. Tüm taşlar avuç içinde toplanır. Yere serpilirler. Taşlardan biri oyuncu tarafından seçilir ve alınır
1. Seçilen taş havaya atılır ve yerdeki taşlar avuç içinde birer birer toplanır.
2. Atılan taş yere değmeden tekrar alınamazsa ya da taşlardan birine dokunulduğunda, oyuncu kaybeder ve oyun diğer oyuncuya geçer.
3. Tüm taşlar yerde bırakılmıştır. Yine taşlardan biri seçildi. Bu sefer taşlar ikişer ikişer toplanır.
4. Taşlar yere atılır. İlk önce bir tanesi alınır, sonra üç tanesi birlikte alınır.
5. Seçilen taş havaya atılır ve yere dört taş konur. Daha sonra seçilen taş tekrar havaya fırlatılır. Dört taş yerden tamamen alınmaya çalışılır.
6. Oyuncu tüm taşları havaya fırlatır ve elinin arkası üzerinde hepsini bir araya getirmeye çalışır. Ve sonra bu pozisyonda aynı taşları tekrar yakalamak için tüm taşları tekrar atar.

Gerekli malzemeler: 5 küçük yuvarlak taş parçası.

Örnek:

Etkinlik 10: Hece çevirici

/Grup Etkinliği /

Kurallar:

1. Üzerinde yazılmış farklı heceli şişe kapakları bir daireye yerleştirilir.
2. Her oyuncu farklı zorluk seviyelerinde iki kart alır.
3. Bir düzenin ardından her oyuncu toplayıcıyı hareket ettirir; sonra herkes kartında, üzerinde görünen heceye göre doldurur.
4. Bu heceyi gizler / gizlersiniz ve oyun devam eder (Tekrarlanan heceler varsa, sağdaki geçerli olmalıdır).
5. Kartlarını ilk dolduran oyuncu kazanır.

Gerekli malzemeler: İmleci olan bir toplayıcı; heceli şişe kapakları; farklı zorluk seviyelerine göre tamamlamak için kelimelerle birkaç kart

Örnek:

Etkinlik 11: Sırala

/Grup ya da Bireysel Etkinlik/

Amaç ve Hedefler: Okuduğunu anlama ve sıralama becerilerini geliştirmek

Kurallar:

1. Her oyuncuya belli sayıda kart verilir (her kartta bir cümle).
2. Her oyuncu cümleleri okumalı ve daha sonra anlamlı bir metin oluşturmak için cümleleri mantıklı bir sıraya koymak için kartları hareket ettirmelidir.
3. Sonra metni bir yere yazarlar.
4. Her oyuncu yüksek sesle oluşturduğu metni okur.

Gerekli malzemeler: cümleleri olan kartlar; kalemler, boş yaprak kâğıt

Örnek:

Ahmet ve Osman arkadaşlırlar ve aynı apartman dairesinde yaşıyorlar.

Okuldan sonra futbol antrenmanlarına gittiler.

Okul çantaları ile evden ayrıldılar ve okula gittiler.

Okulda öğle yemeği için tavuk ve patates püresi vardı

Sabahleyin Portekizce, Matematik ve Müzik yaptılar.

Akşam eve yorgun gittiler, ancak yaptıklarından çok memnunular.

Saat 14.30'da, Sanat derslerinden çok keyif aldılar.

Sabah kahvaltısında portakal suyu içtiler.

Annelerini öptüler ve uyudular.

Ahmet ve Osman arkadaşlırlar ve aynı apartmanda yaşıyorlar. Okuldan sonra futbol antrenmanlarına gittiler. Okul çantaları ile evden ayrıldılar ve...

Etkinlik 12: Kaç hece

/Grup Etkinliği/

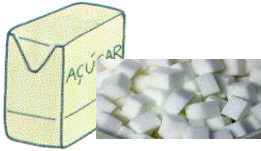
Amaçlar ve Hedefler: hece bölünmesi eğitimi

Kurallar:

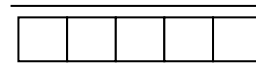
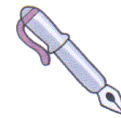
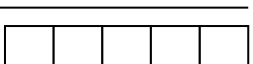
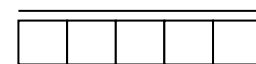
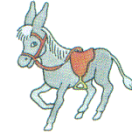
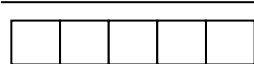
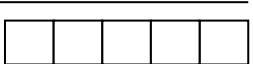
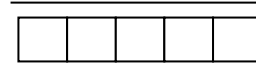
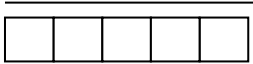
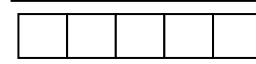
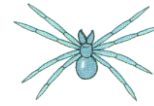
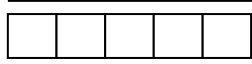
1. Her resmin altında kelimeyi yazın
2. Kelimedeki heceleri say
3. Kelimedeki hecelerin sayısına uyacak şekilde gerektiği kadar kareyi renklendirin

Gerekli malzemeler: Bir çalışma sayfası, bir kalem, boya kalemleri

Örnek:

şeker

Etkinlik 13: Kafiyesini bulun

/Bireysel Etkinlik/

Amaçlar ve Hedefler: Kafiye becerilerini geliştirmek

Kurallar:

1. Çocuğa iki resim sütunu içeren bir çalışma sayfası sağlayın
2. Çocuk resimlerdeki nesnelere adlarını yazmalıdır (gerekirse kelimeleri doğru yazmak için ona yardım edin)
3. Daha sonra sol sütundaki her bir kelimeyi sağ sütundan gelen bir kelimeyle eşleştirmesi gerekir, böylece onlar kafiyeli olurlar.

Gerekli malzemeler: Bir çalışma sayfası, bir kalem

Örnek:

	<i>bebek</i>		_____
	_____		_____
	_____		<i>kelebek</i>
	_____		_____
	_____		_____
	_____		_____

Etkinlik 14: İlk hece

/Bireysel Etkinlik/

Amaçlar ve hedefler: Fonolojik algıları ve heceleme becerilerini geliştirmek.

Kurallar:

1. Ebeveyn çocuğa resim kartı sağlar
2. Çocuk, resmin üzerinde gördüğü nesnenin adını yazmalıdır.
3. Sonra çocuk kelimeyi hecelere ayırır.
4. Ve sonra ilk heceyi daire içine almalıdır.

Gerekli malzemeler: Resim kartları, kalem, renkli kalem

Örnek:

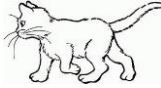

Ba-lon

Etkinlik 15: Kart oyunu**/Bireysel Etkinlik/**

Amac ve Hedefler: Harf ve sayı arasında ayırmalık; konsantrasyonun iyileştirilmesi ve odaklanma dikkat

Kurallar:

1. Çocuğa harf ve sayı içeren belli sayıda kart verilir (her karttaki karakterler için).
2. Çocuk kartları gruplara ayırmak zorundadır: sadece harfleri olan kartlar; sadece sayıları olan kartlar; sadece bir harf içeren kartlar; iki harf ve iki sayı içeren kartlar; sadece bir numara olan kartlar; Bir harfi ve üç rakamı olan kartlar.

Gerekli malzemeler: Kartlar

Örnek:

5 A	7 1	Y I	9 G	6 A	S 5
3 F	3 8	V E	D V	9 L	4 2
D 3	7 N	8 D	6 4	3 6	1 A
T O	Z C	T P	K S	4 8	I M
D 4	R T	8 1	T L	F E	9 O
H 7	H F	7 Ş	V F	U C	P 2
Ş I	Ç 6	F A	H J	T J	8 1
R E	3 M	U 5	G B	7 4	U V
T 1	6 A	6 8	5 3	G Z	2 Z
R 2	S G	4 9	P F	U Ş	N 7

Etkinlik 16: Hece yapımı

/Bireysel Etkinlik/

Amaçlar ve hedefler: Fonolojik algı ve heceleme becerilerinin geliştirilmesi; hece birimini eğitmek

Kurallar:

1. Çocuğa belirli sayıda resim kartı verilir. Her kartta bazı heceler vardır.
2. Çocuk kelimeyi oluşturmak için heceleri doğru sıraya yerleştirmelidir (resimdeki nesnenin adı).

Gerekli malzemeler: Kartlar

Örnek:

ma	sa
----	----

çak	bı
-----	----

ra	zü	fa
----	----	----

ta	pas
----	-----

lem	ka
-----	----

Etkinlik 17: Harf tanıma

/Bireysel Etkinlik/

Amaç ve Hedefler: Benzer ünsüzlerin tanınmasını geliştirmek B; D; P.

Kurallar:

1. Ebeveyn, çocuğa bir harf çalışma sayfası sunar.
2. Ebeveyn talimatı okur: (“ B ”, “ D ”veya“ P ”harflerinin tümünü bulun ve daire içine alın)
3. Çocuk uygun harfi mümkün olduğunca çabuk bulup, daire içine almak zorundadır.

Gerekli malzemeler: Harf çalışma sayfasının bir kopyası.

Örnek:

1. Harf: **B**

DGBCNMIOEPDLKFOPPWIJUGSVSEJUFBSFCEWIALZMAJAPOIEWIWKDJX
BGDYRIOJLKGDAWUDRUNXZCJKBGGHASYECCZVIKOLDJDGJBPNPI
EKJUEDIETYASDBKIOPTHEBBASVSKIEFMSOLDUFUKCDEYKMVRUIHDW
WTIPJBCXHLOYEDHNKGFJMNWBWYONVCSUBFCIBMCJDOSARTNDTNW

2. Harf: **D**

HIJOPSENDNEJKAWERRTYHDBYEDSKIPRILKNZNAWSUEJDOWIESODKM
NVCOTEUWIPDJBPIJUMANZBYSEPLJANEKTIAJBNKVETENTKPYPAIKMZS
NBTSKGWUSNRONBMIEJSCONHYRGHDANCKLDOKMIEKNGAUBNALM
BDOHFCLFDCBFIVMNEBXLNDBCISMSBCODMSLCNBHFKDSYNTYWM

3. Harf: **P**

YWIOLPPSUEGVZASDKLOCKLKKSRQTWPBPKZASEDGHSKOLMBPSKS
SLOBPPAKMXBCAANXNDHSIAUDJAPRYFRMNOPQLANKOALIISWKBSGL
OKPMPAZBAKLOEPJAPAAKALSDWQXIAKAOBCPRTEKARAYHAHAHSV
JNJFVKEENVOWNWCWWJDVVJWNWOBHWJRODBFBSOLKLDOKEBIRV

Etkinlik 18: Roma rakamları**/Bireysel etkinlik/****Amaçlar ve Hedefler:** Latince sayıları tanıma ve sayma becerilerini uygulama**Kurallar:**

1. Ebeveyn, çocuğa bir sayı tablosu sunar.
2. Ebeveyn talimatları okur: “Aynı Roma rakamlarını farklı renklerle bul ve daire içine al”
3. Sonra çocuk sayıları saymak ve tabloyu doldurmak zorundadır.

Gerekli malzemeler: Sayılar çalışma sayfasının bir kopyası, renkli kalemler**Örnek:**

VI	VIII	XI	XIV	VII	XVI	IV	XIV	VII
XVI	VI	XI	VIII	XI	VII	XVI	IX	XIV
VIII	XI	VII	VIII	XI	VI	XVI	XIV	IX
VII	XVI	IX	VI	VIII	VII	XI	XVI	XI
XIV	IX	VII	IX	XI	VIII	IX	VII	VIII

RAKAM	SAYI	RAKAM	SAYI
IV		IX	
VI		XI	
VII		XIV	
VIII		XVI	

Etkinlik 19: “Kelimeler”

/Bireysel etkinlik/

Amaç ve hedefler: Anlama ve kelime bilgisi

Kurallar: Çocuk çalışma sayfasında istenen görevleri yerine getirmelidir.

Gerekli malzemeler: Çalışma sayfası, kalemler

Örnek:

1. Eş anlamlıları birleştiriniz:

Başvuru	Tutsak
Anı	Müracaat
Cahil	Hatıra
Değerli-	Bilgisiz
Esir	Kıymetli

2. Aşağıdaki Sözcüklerin Zıt Anlamlarınız yazınız:

Yukarı – _____ aşağı _____

Yakın – _____

Sağ - _____

Üzgün – _____

Yavaş – _____

Erken- _____

Ilık – _____

Zengin – _____

Güzel – _____

3. C ile başlayan kelimelerin altını çiziniz ve E ile biten kelimeleri yuvarlak içine alınız.

cam, ekmek, **püre**, ceviz, televizyon, süre, kare, cami, top, cahil minare, karpuz, cevap, bere, laptop, civa, fare, küre, cisim, mine, deve, ceza, pencere

Etkinlik 20: “Çiftlikte”**/Bireysel etkinlik/**

Amaç ve hedefler: Konuşma terapisi: eğitim gözlem / dikkat ve gönüllü hafıza; kelimelerdeki b harfini belirlemek; verilen kelimelerle cümleler oluşturma

Kurallar: Öğrenciler çalışma sayfasında istenen görevleri tamamlamalıdır.

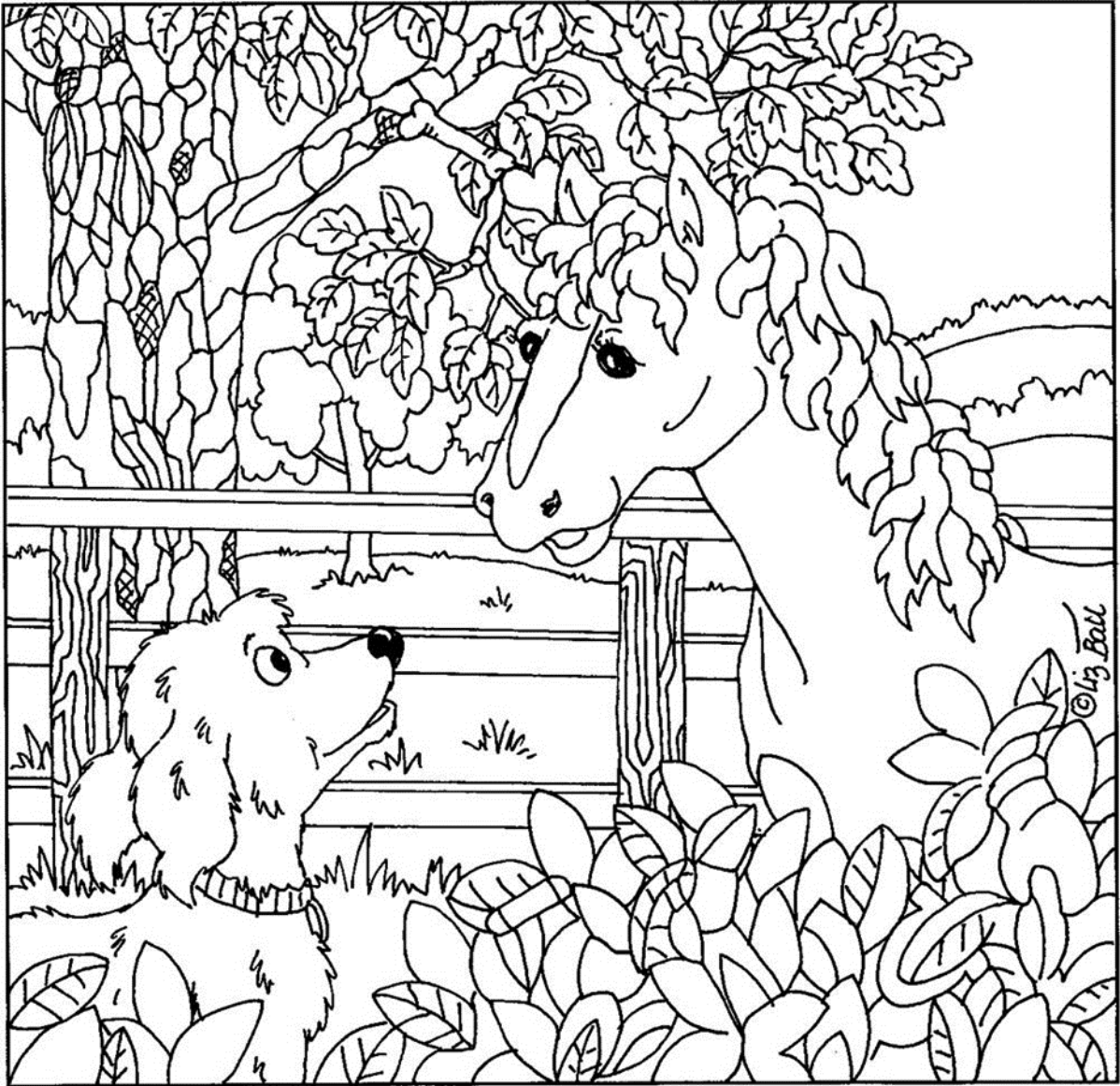
Gerekli malzemeler: Çalışma sayfası, kalemler

Örnek:

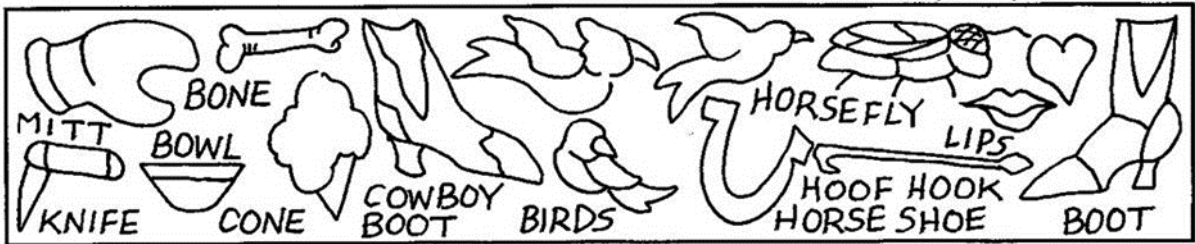
Yönerge:
1. Aşağıdaki kutudan (sayfanın diğer tarafında) gizli nesnelere bulun
2. Aradığımız nesnelere yazın (hatırladığınız her şeyi)
3. İçinde B harfi bulunan nesnelere daire içine alın
4. Diğer kelimelerle cümleler yazın.

2. _____

4. _____

www.hiddenpicturepuzzles.com

Etkinlik 21: “p-b ayırt etme”

/Bireysel etkinlik/

Amaçlar ve hedefler:

1. Fonematik işitme gelişimi
2. p-b yi bir birinden ayırt edebilme

Kurallar: Çocuk çalışma sayfasında istenen görevleri yerine getirmelidir.

Gerekli malzemeler: Çalışma sayfası, kalemler

Örnek:

p-b ayırt etme

1. . **p, P** harfinin etrafına kırmızı bir daire ve **b, B** harfinin etrafına mavi bir daire koyun:

A h V p s x Z f B C d W P I m B o Y b

I L a T D P h X b s R p F B D b F G B

2. Kelimeleri okuyun ve doğru tabloya yazınız.

papuç, balkon, küpe, katip, harp, çapak, çarpı, bayram, boy, bent, ebe, ampul, ben, bardak, baraka, bilmece, şampiyon

P

B

3. Hangi harf eksik, P veya B? Kelimelerin eksik harflerini yazınız.

PA_ UÇ

AR_A

_ACA

_İNA

TUR_

SO_E

KAR_UZ

ÇA_AK

TA_AK

_ARA

SE_ET

_ANYO

Etkinlik 22: “Ağustos Böceği ve Karınca”

Amaçlar ve hedefler: Okuma dersi (3-4. Sınıflar)

Kurallar:

1. Öğretmen tüm sınıfa masalı okur.
2. Masala göre, öğrenciler soruları cevaplar ve kendi görüşlerini formüle eder
3. Öğrenciler masalı kendi başlarına okurlar ve metnin Haritasını doldururlar.
4. Bireysel görevi tamamladıktan sonra, sınıf cevaplarını tartışır.

(alternatif olarak daha iyi anlama için rol yapma veya drama etkinlikleri kullanılabilir)

Gerekli Malzemeler: Tez, çalışma sayfası (Metnin Haritası), kalemler

Ağustos Böceği ve Karınca

Ağustos böceği bütün yaz, saz çalmış şarkı söylemiş. Karakış birden bastırınca şafak atmış zavallıda; Bir şey bulamaz olmuş yiyecek: Koskoca ormanda ne bir böcek, ne bir sinek. Gitmiş komşusu karıncaya:

- Aman kardeş demiş, halim fena; bir şeycikler ver de kışı geçireyim, yaz gelince öderim. İnan bana. Ağustosunu geçirmem söz sana. Ödemezsem eğer, böcek demesin kimse bana.

Karınca iyidir hoştur ve çalışkandır bilirsiniz ama eli sıkıdır biraz. Can verir, mal vermez.

- Sormak ayıp olmasın ama demiş, bütün yaz ne yaptınız?

Ne mi yaptım demiş ağustos böceği; gece gündüz şarkı söyledim, fena mı ettim sizce?

- Yooo. Demiş karınca ne mutlu size; ama hep türkü söylemek olmaz; kışın da oynayın biraz.

Metin haritası

Başlık _____	Yazar: _____
Karakterler: _____ _____ _____ _____ _____	Yer: _____ _____
MASALIN RESMİ	Zaman _____ _____
Karınca ve Ağustos böceği arasında geçen bir diyalog yazınız. _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____	Öğrendiğiniz yeni kelimeleri yazınız. C _____ R _____ I _____ C _____ K _____ E _____ T _____
	Ana fikri yazınız. _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

İSTANBUL İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

Bu Proje Erasmus+ Programı kapsamında Avrupa Komisyonu tarafından desteklenmektedir. Ancak burada yer alan görüşlerden Avrupa Komisyonu ve Türkiye Ulusal Ajansı sorumlu tutulamaz.